

Sermo

XX

proximor differre. tenet non communicare. donec sequitur absolutio nem sacramentalis. Sic de eo quod iam induitus est. ac officium missae incepit et occurrit sibi mortale non dum confessum si non potest sine scandalo cessare. debet procedere. Sic si alicui iam substituto in itinere pro peccato. dum alijs eucaristia porrigitur. incidit mortale tecum. Sed caueat ne confessionem ad illum punctum voluntarie differat ne etiam dum habere possent copiam sacerdotum. dum in brevi iminet necessitas celebrandi nec tunc profiteatur. Debet enim coicaturus maturo tempore anni communionis tempore quere se confessorem cum absoluere potest. Et si talis occurrat. sitque verisimile tale vel alium se habere non posse postea anno tempore communionis tenet tunc profiteri. Cetera quod plurimi agunt tecum. Quarto puncto capitulo regris ut communicatur non habeat impedimentum aliquod propter quod specialiter sit prohibitus. ut quod excommunicatus. vel suspensus. aut interdictus. aut aliud tale quod non prohibens et pronuncians in parochiis. Tales enim in prohibitione ecclesie accedentes aut suorum superrum. non est dubium quoniam tunc peccat.

Quinto regris deuotio actual vel virtualis saltus talis. per quam homo cogitat quod sumere velit. ut cum debita reverentia et timore accessat. Alioquin non discerneret corpus domini ab alio cibo. debet inde discernere ut reverenter deuoti et

attenti sumat. cogitans quis sit quem manducat. ut vult aplius. Verum si in ipsa sumptio distractatur. forte ex timore vel cogitatione volante. iam non indeute distractur sumere dum non placet sed distractio. Manet enim deuotio virtualis tecum. Alia quod ad digne secundo modo requirunt que alias sunt dici de congruo requiri relinquunt per futuro sermone si placet. cum declaratio constitutio petri indigni sumentum.

In cena domini sermo. II. in ordine. XX. ad eucaristie preceptione preparatorius

Qui manducat et bibit indigne iudicium habet manducat et bibit non diudicans corpus domini. Lxx. ii.

Ad hunc tempus illud sacratissimum fratres dilectissimi. quod toto hoc quadragesimali labore. quasi vigilia quadam (ut festum) pruenimus celebandum. In quo manducaturi sumus agnum paschalem. non illud veterem iudaici populi. qui sumptus absuntur. sed pascha nouum. pascha nostrum. quod immolatus est christus. Agnum viuum qui dudum pro nobis occisus. ultra non moriturus revixit. Qui semper in eis qui se digni sumunt et vivunt et vitam sine termino tribuit. dum sibi ipsi quod

7 i 2

De Eucaristie sacramento

vera vita est huiusmodi conuicias vnit. Dñe ait Joh. 6. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem intellige digne. habet vitam eternam. et sequitur in me manet et ego in eo. Propter cuius dignam sumptionem iam peccatis valefecimus. sacramenti contritionis et confessiois purgationem adhibuius. ieunij. plixioribus vigilis orationum lacrimis. carnem nostram per qualicunque commissorum satisfactione castigauimus. Eleemosynis. castimonia. ceterisque frumentis operibus habitationez nre mentis utrumque adornauimus. ut sic mundi et digni. regali coniuicio. epulis paschalibus presentaremur. Sic enim nos batus Aug. in principio quadragesime in sermone de ieunio comonuit ad ieunia elemosynas aliaque pietatis opera. Quare. vt in illa sacrosancta solennitate paschali inquit caritas luce vestiti. elemosynis splendidi. oratiobus. vigilijs. et ieunij. velut quibusdam celestibus et spumibus margaritis ornati. non solum cum amicis sed etiam inimicis pacifici. liberi cum secura conscientia ad altare domini accedentes. corpus et sanguinem eius. non ad iudicium. sed ad remedium possitis accipere. Nam in mensa una ait Bern. ser. de sacramento. In cena domini devno pane consecrato. petrus et iudas accepit. bonus in vita. pessimus in pena. bonus in beneficio. pessimus in testimonium. bonus in sa-

luten. pessimus in mortem. Quid totum usque huc completi in sacramento altaris. bonis quidem in bonum sumentibus. canibus vero et imundis non sic. Lanes sunt quod irreuertere sine discretiis iudicio accedit. et ideo iudicati recesserunt. Et in verbis apli. Qui manducat tecum per gratia Domini maria. B. Domini manducat tecum. Duo in verbis istis consideranda nobis comedantur. unum terrenum. alterum auisans. Primum penitus exprimit indigne sumentium. Secundum modum aperit negligenter agentium. Primum tunc emat ut instructi. per secundum penitus vitentur. Primum in eo tangit quod iudicium sibi manducat et bibit. Secundum ostendit cum subiungit non iudicantis corpus domini. Qui enim indigne manducat iudicium damnationis manducat. Et hoc. id est sua manducatio se dignos damnatione efficiunt. Non quod malum est quod accipiunt. Accipiunt enim et indigne accedentes verum christi corpus et sanguinem. dum sacramenta dentibus premunt. licet sine fructu. Sicut Grego. 4. li. dyal. ait. Est quod dem inquit in peccatoribus et indigne sumentibus vera christi caro et verus sanguis. sed essentia. non salubri efficietia. Bonum est ergo quod accipiunt. sed bonum factum est eis malum. dum male accipiunt bonum. ait Aug. in de verbis euangelio. Sicut econverso apostolo factum est bonum cum bene accipitur malum. scilicet dum stimulus satane patienter por-

Sermo

XX

tatur. **E**t sc̄tā obſunt malis. boñis ad ſalutē. malis ad iudiciorū nō q̄ reſ illa mala ſit ſed q̄ mañus male accipit qđ bonū eſt. qđ in arca dñi que alophilos occidit et iſrael ſauauit. et māna qđ bonis oīs delectamēti et ſauauit ſaporē. malis ho naueam p̄ſtit. aptius figuraſ. h̄ic **A**hr̄ib omel. io. ſacrificiū hoc cib⁹ ſpiritalis eſt. **S**ic corporalis cib⁹ duz ventrē inuenierit aduersis humoribus occupatū ampl⁹ ledit magis nocet et nullū preſtat auxiliū. **I**ta et iſte ſpiritalis cib⁹ ſi aliquē reperit malignitatē pollutū magis eum pdet. nō ſua natura ſed accipit̄ ſicio. hec ille. **S**umūt ergo q̄ indigne accedūt iudiciorū damnationis nō ſimpliciter. ſed damnatiois magne. dānatiois p̄fundē. **P**ena quippe correpōdet culpe. Deut. 25. fm̄ mensurā delicti erit plagaꝝ modus. **I**do tāto maior erit dānatio quo indigna ſumptio eſt culpa grauior. **C**rauitateꝝ aut̄ hui⁹ culpe poſſum⁹ attendere ex culpaꝝ p̄dere quib⁹ cōparat. **L**ompatur aut̄ indigne ſumptionis culpa pditioni inde. **I**udeoz in gratitudini et blaſphemie. et effuſionī p̄ciosi ſanguinis de xp̄i corpore. **Q**ui indigne ſumūt. xp̄i cum iuda pdit. **N**ā Hiero. iqdā epiſtola ait. qđ tibi cū feminis. qui in altari cū deo fabularis. dic ſacerdos. dic clerice. dic quisquis fueris. qui ſacramēta ſumis. qđi

ter cū eisdē labijs filiū dei oſcularis. quib⁹ oſculat⁹ eſt filiā mea retricis? **I**uda filiū hominiſ oſculo tradis. et ſimile eſt de eis qui in alijs peccatis ſupbie. inuidie. auaricie. infidelitatē q̄ maiora ſepe ſunt fornicatione accedunt. **D**e hoc Bern. in ſer. d ſacramēto altaris ait. Qui ſim carnem viuūt. et post carnalia euagātur. catena viciorū cōpediti. euz iuda p̄ditore venenū accipunt. et ſpūalis ſuſpendū laqueū ſcurrit ḡuifime dāmādi. tū p ml̄ tiplici reatu. tū p ſacramēti cōtempu. **A**n non diſcernet inter glebas. qui diſcernit et inter ſtelas. Examinabit certe argentiū. q̄ ipm quoq; aux p̄banit et reprobanit. h̄ ille. **D**u **E**t recte cōparat inde idigne ſumēs. qm̄ ſic ſignū maifestū pacis et amicicie eſt oſculū. ita ſyūalis uionis et diuine dilectionis eſt hoc ſacrm. ſicut ḡ iudas ſignū extrinſicū pacis ſez oſculum ferebat. qđ in pectorē nō habebat. et ipo ſigno iniunīcū et traditorem tegebant. ita q̄ indigne accedunt. foris ſacramētuſ caritatis ſumme ſignum ſumunt. et intus p̄ peccādi volūta tem inimici et contēptores ſunt. **L**ur enī qui peccata deserere nolunt. ſacramēta in ſuī p̄ničiem ſumunt. niſi ut per ypochriſiſ ſe foris ſanctos ſimulent. nec intus eſſe volunt. **V**olūt reputari xp̄iani. probi. honesti. bonis ſimiles videri. **E**ſſe tū omnino no-

De Eucaristie sacramēto

Iunt. Hinc tatus strepitus et oblatratio dum indignis phibet ac cessus. Turrunt. permittunt. minantur. et si non aliter. in alienis parrochij s fortine accipiūt. metiunt se esse absolutos a sententijs. a peccatis. Ut quid tam in instantia mortem sibi procurant? nisi quod videri volunt quod esse nolunt. si vellent esse amici Christi ejaceret concubinas reddenter male quesita deponerent odia. repellerent via. vitam emendarē. ac reconciliati deo. ecclesie et proximo. humiliter communionē peteret. Sacramentū illud cibus est. cibus mortuis non potest. Hic dicit Hieronimus. u. Quid est quod dilectus meus in domo mea facit scelerā multa. Num quid carnes sancte auferent a te malicias tuas in quibus gloriata es? Si vero iō eucaristia sumunt quod timent nisi sumerent a tempore libris suis bonis tanquam infideles ejacerent. aut ut pecunias vel alia quibus emolumēta lucent. manifestū est quoniam cum iuda nesciū dūm osculantur. sed erat pro pecunias celestissime vēdūt. His penas excipiunt iudei cui dissimilant in crīmē. Iudas quod scitatem silabat et auariciā occultabat. p̄ciū sanguis retulit et suspēdio seipm publicauit. sic quod fama reb⁹ se p̄suavit piter et vita. Ita idigne sumētes misterium virtutis. et non tenētes vinculum pacis non accipiūt misteriū p̄ se. sed contra se agit Aug⁹. in de sacramentis fidelium. Quod erat expre-

rientia declarat. Nam sepe dif famā. sepe in paupertate. sepe in vite abbreviationem. iusto dei iudicio incident. Inde enim lites. inde infirmitates. inde pestilētie. et mortes. ut satis ostēdit Ap̄ls 1. Cor. ii. Et hoc est quod dicitur Eccl. i. Ne sis incredulus timori dñi. Et ne accesseris ad illū dupli corde. Ne fueris ypochrista in aspectu hominū. et non scandalizeris labijs tuis. Attende in illis ne forte cadas. et adducas anime tue confusionem. et reuelat deus absconsa tua. et in medio synagoge elidet te. quoniam accessisti maligne ad dñm. et cor tuum plenum est dolo et fallacia. Ad idem Naū. 3. ¶ Secundo indigna sumptio huius minimissimi sacramenti comparat ingratiitudini et blasphemie in deorum. Judei namque magna a domino bona receperunt. ut als in sermone de passione dictus fuit. sed ingrati nimis ante adventū Christi. sepius per ydolatriam verū deū deseruerunt. Adueniēti vero Christo. quē summis patres expectarunt desiderijs. maiorem reddiderunt ingratiitudinis vicē. duz multiplicata eis exhibita beneficia. in infirmorum curationib⁹. ac veritatis doctrinationibus. non sibi sed magis demonibus attraherunt. supaddentes blasphemias in verbis et factis. conspicendo. collaphizando. ac multipliciter illudendo. relinquendo probas.

Bermon

XX

tiones quia nota refero. ¶ **N**ō aliter desipit qui in sacramento christum indigne suscipit. ingratisimus enim est. maxima dona non ponderans sed vilipendens. **N**ihil tantū vng̃ a domino cōsecuti sunt beneficiū iudei. quoniam et si patres in deserto quotidiano celi pascabant alimento. (Unde scriptum est. Panē angelorum manducauit homo) sed nequaq̃ talēm qualēm nos percipimus in sacramento. Quia teste veritate. Jo. 6. Panē illum qui manducauerūt mortui sunt in deserto. Ille ḥo panis viuus qui de celo descendit vitam trivit mūdo. Mānia illud dece lo. Istud supra celum. Illud saturiebat in diem alterū reseruatū. hoc ab omni corruptiōe alienum. quicunq̃ religiose gustaverit corruptionem nō videbit. Panis ille corporalis. populū illum antiquū ad terram promissionis p̃ desertuz eduxit. de quo sterum electi sunt. Hic esca celestis fideles hui⁹ seculi desertum transiētes. in celum subehebit perpetue pmansuros. Ille panis angeloz fuit. nō vsus. non perfectio. nō cibus. nō salus. s̄z opus utpote angelorū ministerio preparatus. Iste panis nō ab angelis factus. sed factor est angelorum beatitudo. gaudiū. et totuz eorum bonū. Unde de hoc pane longe verius dicitur. panem angelorum manducauit et mandu-

cat homo. **D**ō exponēs Berū. in sermone quo. s. ait. O stupenda dei miseratione. Verbum caro nūm. deus cinerem. figulus lutū vita morticinū induit. vt iumenta manducarent panem angelorum. Domines iumenta erat sic ut ait pphera. Homo cū in honore esset nō intellexit. comparatus est iumentis insipientib⁹ et si milis factus est illis. Eapropter cibis supercelstis mutauit se i pabulum pecoris. Panis enī angelorū factus est fenum. unicus patris. filius hominis. Verbum cappe caro factum est. Et iuxta prophetā. Dis caro fenu. Comedūt g̃ angeli p̃bū d̃ deo natū. Come dūt hoies p̃bū fenu factū. ¶ **U**t deniq̃ noscas hui⁹ magnitudinē bñficiū. Audi Amb. sic d̃ h̃sacr̃ o loqnt̃. Hoc iquit sacramentū prestantissimū est. in quo est diuinitatis p̃sentia. mūdi redemptio. peccator̃ remissio. gratiarum diuisio. virtutum omnium aggregatio. Nec mirū quoniam omnium gratiarū et virtutū verissime fontē stinet et auctorem. Ut enī ampli⁹ incalesceret hō in amore sui redēptoris. voluit xpc ut iugil coleret p̃ mysteriū. qđ semel offerebat i p̃ciū. Et illa phēnis victia viueret i mēoria. et p̃ns ester in gratia. O benignissime iesu nobilissime spōse tue do talicum indulſisti. vt vel sic teneret colubā tua dulcissimū memoriale dilecti⁹. Gratulare g̃

De Eucaristie sacramento

sponsa gaudet in copabili ter. p̄sidentem habes et rectorem sp̄osum in presentis exili⁹ milicia pign⁹ habes. arram tenes. quib⁹ feliciter sponso viuari⁹ in patria. In terra sponsum habes in sacramento in celis habitura es sine velamēto. At hic et ibi veritas. sed hic polluta. ibi manifesta. Quid miltis morar. nihil huiuscemodi beneficium excogitari potuit. nec maius aliqd dari. Vlere itaq; in gratissimus est. qui v. appendit et indigna sumptioe blasphemat. nō verbo sed detestabil⁹ opere. Dō per prophetam malachia im properat sacerdotib⁹. et in eis oibus indigne ad altare accedenti bus. Ait enī ca. i. Si pater v̄r. vbi honor meus. si dñs ego sum vbi est timor meus. Ad vos o sa cerdotes dicit dñs exercituum. qui despiciatis nomē meū. et dicitis in quo despexit⁹ nomē tuū? offertis sup altare meū panē pol lutum. et dicitis in quo pollutum⁹ te. Glo. Corripit fimo dominus episcopos et ministros ecclie negligentes. et oēs qui in xpo baptizati xpi noīe censem⁹. Cur nomē eius despiciat. quib⁹ aperit causam offense. quia panem pollutū offerunt. Polluit enim panez. i. corpus christi. qui indignus accedit ad altare et mensam domini si non sc̄ erata voce. scelerato tamen opere despicit. Et sequitur sed dum sacramenta violantur. ipse cuius est sacramentum

violatur. Videamus si nō ali quid amplius faciūt tales q̄s iudei. Judei ut de alijs taceā faciem in quam angelī desiderat respicere sputis immundis fedauerunt. Sed ingratisimi christiani nedū faciem. sed totum corp⁹ dominicum oris polluti immundi cijs inuoluunt. et in latrinam fedissimā facinorose conscientie tra h̄cunt. Quid minus rogo imp̄ssimis agūt iudeis. nisi q̄ isti scienter. illi egerunt ignorantē. isti sp̄ualiter polluent. illi corporaliter fedauerunt. et constat deū ab hominari magis spiritualem immundiciam q̄s corporalem.

Et ideo nō in erro in iudicium cadunt sic indigne sumentes iudeor. Quale iudicium? desertio et executionis. deserunt isti amplius a gratia. et ideo magis obdurant. Perdunt lumen cognitiois et profund⁹ exceccant. Qd̄ recte in manna significatu⁹ est. nam a calore solis liquefiebat a calore ignis obdurauit. Exo. 16. Ita cibus salutaris qui per calorem amoris divini. solis iusticie. liq fieri debuit p̄ effectū. i. resoluere animū in deū. p̄ calorem ignis occupiscentie indurat id est cor indurat p̄ desertione. ad qđ sequit̄ obsecratio. fin illud Ps. Sup̄cedit ignis. haud dubium quin occupiscentie. et nō viderūt solem. H. Comparat tertio petō crucifigentū ac sanguinez xpi effundentium. Crucifixores

Sermo

quippe innocentē dñm q̄ sponte
se obtulit in mortē p̄ salute oīm.
ip̄i maliciose occiderūt. ad ppri
um interitum. Et sanguinē quē
dñs fusur⁹ erat ex caritate nimi
a in preciū redēptōis. ip̄i effude
runt p̄ inuidiā in penā sue dam
nationis. Ita ⁊ indigne cōmuni
cantes passiōis xp̄i et mortis sue
memoriale. qđ ip̄e medicinā sa
lutarem. peccator⁹ expiationem.
nūmio amore reliqrat. ac frequē
tari p̄ceperat. Hoc inquit facite
in meā cōmemorationē. scz passi
onis mee. qđtū ad seip̄os frustā
tur ⁊ euacuat. nō diligētes s̄z cō
temnētes in p̄niciem suā sumūt.
De q̄ Remig. sup Matth. Do
die q̄z ⁊ in sempiterñ ve illi ho
mini q̄ ad mensam dñi malign⁹
accedit. qui in sc̄dijs mēte condiz
tis. q̄ p̄cordijs aliquo scelere pol
lutis. mīsterior⁹ xp̄i oblationib⁹
sacrosanc⁹ p̄ticipare nō metuit.
filii hoīs tradit. nō quidē in de
is crucifigentib⁹. sed tñ peccato
ribus mēbris videlicet suis. qui
bus illud inestimabile ⁊ iniuola
ble dñici corporis sacramētū ac
sanguinis temerare p̄sumit. Hic
plane Aplus ait. Quicunq̄ mā
dicauerit hunc panem. et bibe
rit calicez domini indigne. reus
erit corporis ⁊ sanguinis domi
ni. Slo. id est ac si christum occi
derit pūnitur. nec mirum quo
niam ⁊ ip̄i cum crucifixorib⁹ cla
mant nō verbo sed facto. san
guis er⁹ sup nos. vere supra seid

XX

est contra se sanguinē christi ad
uocant. qui eiusdem sanguinis
p̄iosa mīstera polluto cordi in
fundunt. Scitis autem pe
nā crucifixorū herodis et pilati
qui mala morte interierunt. Ille
enī percussus a domino oīsum
ptus a vermil⁹ expirauit. Act. 12.
Iste aut̄ referentib⁹ historijs
sc̄plum interemit. Quāti deni
q̄ impij dati sunt p̄ sepultura. ⁊
dūvites pro morte dñi. fm Isa.
vaticinū. Historia Josephi fre
quenter auditis. Sic ⁊ indigne
sumētū penam exprimit aplūs
Ideo inquit inter yos dormiūt
multi. more scz subitanea pcus⁹
si vt dicit Lyra. ita em frequen
ter pūniti fuerāt in primitua ec
clesia. Qd si hodie non videmus
freqnter accidere nihil inde gau
dēdum. sed magis timendū. dū
tempales domin⁹ penas subtra
hit vt eternis graui⁹ cruciet. Et
q̄tum ad omnia hec tria nō ope
rando sed p̄phētando ait psal
mista. Fiat id est fiet mensa illo
rum coram ipsis in laqueum ⁊ in
retributionem ⁊ in scandalum q̄
ad primum. Obscurēntur oculi
eorum ne videant. quo ad scđm.
Et dorsum eorum semper incur
na. quo ad tertium. Ex hijs potest
estimari ytcunq̄ peccatum simul
et periculum indigne cōmunicā
tum. Quod ⁊ si vincit a pec
catis que cōmittunt cōtra dñi
nitatem. vt infidelitatis ydola
trie blasphemie. Et ab hijs que

De Eucaristie sacramento

in humanitate Christi nudam non velatam. vincit tamen omnia que sunt in quacumque alia creatura et hoc secundum speciem peccati. id est obiectum. **L**icet propter circumstancias hincinde variatas non semper ita. ut vult. **T**ho. p. 3. q. 20. ar. 5. **E**t tamen de principali primo. **D**icitur ad secundum indeigne sumptuosus causa tangit in eo quod dicitur. non dicitur causa corporis domini. in iudicio scilicet discretionis. Duplex etenim iudicium procedere debet in sumente non indeigne hoc sacramentum. unde quod dicitur corpus domini firmat fide. diligent meditatione hunc cibum ab aliis discernentes. **C**onsideret inquit quis sit quem sumptuorus est in seipso. et quis sibi. In seipso summum eternum bonum. potentissimum. sapientissimum. benignissimum. iustissimum. sanctissimum tecum. **U**nicus patris. idem cum patre et spiritu sancto in substantialitate. discretus in persona. quem omnes angeli colunt. demones contremiscunt. pauper omnis creatura. **Q**ui propter nos homines nostramque salutem descendit de celis incarnatus verus homo ex virginibus natus tecum. **Q**uis denique sibi quod suus et universitatis creator gubernator. conservator. redemptor. benefactor. **I**ndex et finalis beatificator vel damnator. quod hominem fecit dum non esset. reparavit dum male esset. resuscitabit postquam esse desierit. finaliter tanquam index iustissimus ad vitas

vel mortem perpetuam iudicabit. **A**liud iudicium circa seipsum percedere debet. dicitur apostolus. Prober at seipsum hoc. et sic tecum probet se diligenter tissima examinatione conscientiam suam scrutans. **S**i omnia peccata mortalia piercerit. **S**i immeabile quietia restituit dum tamē fuerit in habendo. **S**i occasionses peccatorum quibusstantibus peccata vir aut nunquam caneri possunt amouerit. **S**i de comitis crucis satis est penituit. **S**i firmitum propositum nunquam recidivandi habeat. **S**i ea que statum suum et iniunctum vel assumptum officium percipiunt quantum teneat exequi firmiter statuit. **S**i peccata absolutione peccatorum in foro penitentie dum professoris copia haberi potuit realiter et in facto aut in voto si haberit non potuit. sine scandalo differri communio non potuerit deo et ecclesie reconciliari fuisse. **S**i denique nullo legitimo impedimentoo suspensionis. interdicti excommunicationis. prohibitus fuerit. si ieunus nisi infirmitas excusaret. **I**n his se examinet. et si inuenit se immunit cum timore et reuerentia quam primus generabit iudicium. in nomine domini accedat. **A**lioquin caueat ne criminata et penas que memorare sunt incidat. **N**on enim possunt hoc sacramento quod spiritualis cibus est utiliter vesci. quam carnis deserviunt non spiritui. **S**icut apostolus debet. vlti. ait. habemus altare de

Berino

XXI

quo edere nō habent potestatez
qui tabernaculo deseruūt. Al-
tare inq̄ fm. Blo. in quo seca-
tur corpus xp̄i et sumit. de quo ex-
dere nō habet potestatē. i. licens-
tiam qui tabernaculo. i. corpori
in quo nō nisi ad tempus nobis
manendū erit. deseruunt. sīc for-
nicatores et omnes qui ei in de-
siderijs deseruunt. Alioquin iu-
xta verbū thematis iudicium si-
bi manducant. A quo nos p̄ser-
uet et sua cōmunione dignos ef-
ficiat qui cibū hunc tribuit. chri-
stus domin⁹ cum patre et spiritu
sancto in secula bndic⁹ Amen.

In cena dñi fimo. III. in
ordie. XXI. ad eucaristie
p̄ceptionē preparatoriūs

Hoc facite
in meam cōmemo-
rationem. Iu. 22.

A Transiūm⁹ mare. mare ru-
brū. penitēcie et lacrimaz. Appo-
pinquim⁹ portui i q̄ reluccet salu-
tis nr̄e sacra. Eterni osiliū aperi-
unt misteria. Br̄az larga offerū-
tur bñficia. Aya carissimi p̄bete
receptacula muda. Toti⁹ nr̄e re-
dēptiois tractant negocia. Se-
met olim sua passione exhibita.
Dñs vniūsum gen⁹ huānū a dy-
bola p̄ate redemit. Clave sue
cruci seratu celū aperuit. sui san-
guinis effusione cūcta mūdanit.
Huc aut eiusdē passionis nō
mīn⁹ efficax memoriale relaplos

erigit. purgat inq̄natos. Nutrit
famelicos. cōfortat infirmos. et
beatissime passionis effect⁹ salu-
tis. in oībo digne accedētib⁹ ino-
uat ut nō minus saluet passiōis
memoriale. qm ipa passio semel
p nob exhibita vel assūpta. Nis-
mir q̄ idē i memoriali accipit. q̄
in cruce sumo p̄i offert. Et q̄de
in cruce sc̄pm p̄i obtulit et p̄ciū
qd̄ debuimus soluit. ad Eph.
In memoriali freqntandū nob cō-
missit. nos ipm eūdē sumūm⁹. et p
nr̄ispetis ipm sumēdo p̄i imola-
mus. Hic ait Hoc facite i m. cō.
H est cōmemorationē mee passiō-
nis. Blo. Un̄ Aplus. j. Cor. ii.
Quotiescūq̄ māducabit̄ panez
et. mortē domini annūciabit̄is
donec veniat sez ad iudiciuz. ad
sc̄toz p̄sumationem. O mira
dei dignatio. q̄ nō refugit mani-
bus crucifigi nocētū passib⁹ et
mortali. Nō se negat p̄tōz dēti-
bus masticādū ḡlosus et imorta-
lis. O fidel⁹ et solicita dei. p nob
ximiculis cura. Qui nō satis ese
visu⁹ ē nr̄m reatū sua morte sol-
uere. nīt etiā memoriale institue-
ret. q̄ etiā ipam solutionē p̄ceptā
postm⁹ recuperare. O ineffabilis
caritas salvatoris qua non solū
voluit nob esse p̄ p creationem.
frater p incarnationē redēptor
p p̄ciū solutiōez. s̄z etiā nr̄a ec cō-
placuit sp̄ualis refectione in encari-
stie sacramēto. ad p̄m⁹ bñficii p̄
gustationē hic canit eccl̄ia. Se
nascens dedit locū. cojescēs in

De Eucaristie sacramēto

edulū. se morīs in preciū. se regnans dat in premiū. **Sicut ergo morte nemo evadit nisi per visitationem dñi passionē. ita vita nemo adquirit nisi per sacramentalē memorialis sive passionis sumptionē.** *Joh. 6.* **Nisi manducantur carnis fū. hoīs tē.** Ideo p̄cipiendo p̄cepit ad totū nr̄e salutis executionē. **Hoc facite in meā cōmemorationē. p grā Ave ma.** **V**erbo deductioē hōz verbo rū triplice occurrit q̄stio. **Prima.** Quibus. **Scda.** Quō. **Tertia** Ad quid. seu quare dñs mandauit dīcēs. **Hoc facite in meā cōmemorationē. que breuiter veniunt expediēde. p p̄uulorū cōmunicandorū eruditioē qualicūq;.** **P**rima questio. Quibus dominus ait. **Hoc facite tē.** **Respondeat.** Fidelib⁹ vsum rōnis habentibus. ieiunis. a peccatis tā censuris liberis. **S**i quidē dñs locutus est suis discipulis q̄ erāt fideles q̄ ad primū. **E**t fm doctrinā apli. i. *Lor. 11.* **S**ūptur⁹ corpus dñi. habet dijudicare et discernere. **L**orp⁹ dñi et sc̄ipsum q̄ ad sc̄dm. Duplex enim requiriſt in dictiū discretiōis. Unū quo cib⁹ ille plena fide ab alijs discernit. Ita ut nō terrenus et aialis sed celestis credat. Aliud quo sumēs sc̄ipm discernit. **U**nū ait. **P**robz aut sc̄ipm hō. Item ait *Apls. 1.* *Lor. 11.* dñ ebr̄osis. **I**ā nō ē dñi cām cēnā manducare. Non enim erant ieiunā q̄ ad tertium. Item pa-

nis ille filioz est. nō mittendus eā nibus. vt canit in psa. iō macrāti p̄tis mortalib⁹. Aut alias cēsuris grauati tāb ecclia repulsi. accedere nō debet q̄ ad quartū. **N**ō enī talib⁹ loquit dñs. dīcēs **Hoc facite in meā cōmemorā.** **T**ē. **C**olēs itaq; ad verbū dñi eucaristiā p̄cipe. debet esse fidelis. et potissimum circa hoc diuinissimum sacramentū. **F**ides autē sacramenti hui⁹ p̄supponit fidē pluriū articulorū. p̄sertim eoz q̄ sunt simplicif (q̄tu ad oēs rōne vten tes) de necessitate salutis. **Q**uoz tres sūt. duos innuit apl's *Heb.* .ii. cū dicit. Oportet accedētem qd deū credere q̄ de⁹ ē. **E**t q̄ inq̄rentib⁹ se remunerat ē. **T**ercium d mediatorē innuit petr⁹ *Act. 4.* cū ait. **N**ō est i aliq̄ alio sal⁹. **L**oquit dñ xpo. **E**t sequit. Neq; alius nō nomē est sū celo datū hoīb⁹. i q̄ oportet nos saluos fieri. **N**ecessaria ḡē fides mediatoris. i cui⁹ noīc. b̄ c̄ noticia seu fide. oportet nos saluos fieri. **D**icit at articulus mediatoris. i. xpi i carne nos saluat̄. p̄supponit articulū trinitatis. fm sc̄dm *Tho.* sc̄da sc̄de q. 2. ar. 2. eo q̄ nō pr. nec. ss. s̄z fili⁹ est incarnat⁹. **D**icit ḡ breuitate numerē pp̄t pueros q̄ credenda sūt. cōstrigā dīcēda i paucos articulōs. **P**rimū credere oportet vnum esse deūz. **E**t hunc totius creature principium. **N**ūc quoq; fore omnipotentē. omniscientē. optimū. sumū tē. **Q**ui nedū oīa

Berimo

XXI

pduxit. sed et creaturā rationale ad sui imaginē condidit. volens sui legis obseruatorēs beatifica re. **L**otemptores ho p de merit⁹ eternalit⁹ pūntre. put tenor symboli hec summātum cōplectit. **S**ed o credere oportet dei filiū p homine redimēdo incarnatū. ex maria virgine. passu⁹. sepultū resurrexisse. ascēdisse. et hūc ven turū iudicem viuoz ⁊ mortuoz. **D**eclara quō hec dei fili⁹ egit et sustinuit t̄c. p hois lapsi reparatiōne amorosa. **L**ū ho s̄m pdīcta articulus incarnatiōis xpī. p supponit articulū misterij trinitatis. iō s̄m sanctū Tho. omēs fideles tenētur credere explicite misterij trinitatis. saltem i gene re. vt sciānt interrogati respōdere et dicere. **D**eu patrē filiū suu⁹ misisse in hunc mundū. t hunc p nobis incarnatū t̄c. **U**n etiā s̄m sanctū Bonauē. quilibet fidelis tenet explicite credere articulos illos q̄s nō solū pdicatio i distinc̄is psonaz festiuitatibus. sed et usus ecclie manifestat. vt est articul⁹ de ynitate ⁊ trinitate. quē manifestat actus ḥsignatiōnis. cum se quis i pectore cōsignat d. **I**n noīe patris ⁊ filij et spūsceti. **V**idelati⁹ deh doc. in. 3. smaz. dis. 25. **S**i ad hāc fidem (s̄m illos sc̄os patres omēs fideles re nent. nec excusat ignorātia. q̄to magis sumpturi eucaristie sacra mentū. **I**raq̄tercio tenent cre dere. salte in generē. dūmissis spe

culationib⁹. q̄ in diuinis est vnuſ deus. pater ⁊ fi. ⁊ spūsanctus. **E**x quib⁹ nūc aliq̄ mō ptz. a q̄ homo creatus est. ad quid. quo mō et per quē reparatus est post lapsū. Quid de eo futu⁹ est. si bene vel male vixerit. **H**ec sūt ge neralia que credendis de eucari stia p̄supponunt̄. **E**t circa eucaristiā hec sūt tenēda. **Q**uia per primi homi lapsū. hūana natura viciata est. et in naturali bus vuln̄ata ac gratuitis spos lata. vt ptz in parabola descen dentis ab hierusalē in hiericho. **L**uc. 10. **I**ta q̄ vt habet Hen. 2. sensus ⁊ cogitatio hūani cordis proni sunt ad malū ab adolescē tia. **E**t ita debilitata est indigēs medicinis. curatiūis. p̄ficiatiūis et cōfortatiūis. **P**ropter h̄ hois liberator christ⁹. sacramenta me dicinalia instituit. **Q**uedam ad regenerationē spūale. vt baptis mu. **Q**uedā ad robur regenerati. vt confirmationē. **Q**uedam ad nutritioēz vt eucaristiā. **Q**uedā ad curationē vt penitētiā et vñctionē t̄c. **S**icut enī corp⁹. (nisi nutrimento depdītu restauret. ppter p̄sumptionē humidi radi calis) tandem deficit. **I**ta et aīa. (nisi cōtinuo restauret qđ p fo mitē male inclinantē depdīt.) tandem deficit a vita grē. **I**nstituit ḡ ex infinite bonitatis misericordia ⁊ caritate maxima euca ristie sacramētū. p q̄tidiana nu tritiōe interioris hois. **P**anem

De Eucaristie sacramēto

nō solū celestem sed supcelester.
Panē angelorū quo angeli fru-
untur facialiter et apte. Nos ho-
in hac vita sub specierum sensi-
bilium velamine. **I**taqz cere-
dendū est circa hoc eucaristie sa-
cramentū sive de hoc sacramēto
q̄ facta consecratione sacerdotali
rite et legitime. panis substantia
nō manet. et similis in calice suba
nō manet. sed definit esse. et auer-
titur in corpus xp̄i. Ita q̄ vbi h̄
us fuit panis substantia. que nūc
esse dicit. ibi nūc est sub illis pri-
oribus accidentibus panis. vez
corpus christi. Sic in calice. vi-
no cōuerso in sanguinem. vbi pri
fuit vini substantia. iā est verus
christi sanguis. et corpus ei⁹. **E**st
itaqz sub speciebus illis visibilib⁹.
vez xp̄i corp⁹ inuisibiliter. et oia
q̄ sit d̄ sacramissimi corporis ei⁹ in
regritate. decoro. pfectio et c. p/
ut est in sui naturali cōsistentia.
q̄tu⁹ ad omnia. excepta locali cir-
cuscriptione. **E**st ḡ ibi sub sacro
christ⁹ d̄ens et ho. xp̄i corp⁹. xp̄i
anima. xp̄i sanguis. Caput. pe-
ctus. manus. pedes. Uries ocu-
li. et cetere ptes integrales. **I**tez
deitas sanctissima. Item s̄b spe-
ciebus vini facta consecratione.
non plus vel minus nūc contine-
tur q̄ sub speciebus panis. **N**ec ē
in calice xp̄i sanguis fluens extra
venas. sed ē in venis et in corpore
dñi. sicuti sub speciebus panis.
Quis species vini sub quib⁹ est
sanguis domini. sunt ibi modo

fluido. **N**on itaqz a nobis vi-
det corpus xp̄i. nec dentib⁹ laces-
ratur. aut gustu p̄cipit. **S**z spe-
cieis panis dentibus lacerant et
vident. ac gustu p̄cipiunt. b qui
bus mō. inuisibile. vez et integræ
ac pfectum christi corpus deita-
ti vnitū stineat. **N**e hoc ē dif-
ficile illi qui omnia creauit ex ni-
hilo. Cuius potestati omnia sunt
subiecta. **E**t licet hec sensu p̄cipe
re nō pōthomo. firmiter tñ cre-
dere debet hec et similia mirabili-
lia. que circa hoc sacramentū cre-
dēda proponit ecclesia. **F**ecit enī
in hoc sacramento memorā mi-
rabilium suorū. misericors et mi-
serator domin⁹. cum dedit escaz
timentibus se. **N**e curiosita
te allactus querat hincinde. quō
ista ita se habere possint. sed ca-
ptiuet intellectum suum in obse-
quiū christi. **I**nnitens eius omni
potentie et veritati infallibili di-
centi. **H**oc est corpus meū. **L**uc.
22. **H**oc facite in meā cōmemora-
tionē. **I**te hic est sanguis me⁹
et. que in scriptura canonica ha-
bent. Attentis itaqz possibili-
te et veritate nihil dubij manet.
Sic ergo primum requiritur fi-
des. et oportet accedētem esse fi-
delem. **S**ed accē-
dere volētes iuxta dñi mādgruz
dicentis. **H**oc facite in meā cō-
memorationē. debet habere vslū
rationis. qua discernant actua-
liter hūc cibum ab alio cibo c.
vt. s. tactum fuit. **B** in princí-

Sermo

XXI

pius sermonis huius. Unde Apl's
cām indignē suptiōis ponit Nō
dījudicare corp' dñi. Dījudicet
ḡ dñi corp'. q̄tū ad institutiōis
causaz. Et in deo. Et in nobis.
In deo nō fuit nisi ardentissi-
ma caritas nr̄i salvatoris. q̄ nobi-
scum esse voluit sacramentaliter
vsḡ ad s̄lūmatōez scilicet Matth.
vlti. Caritas maria dei ad nos.
maximū opata est effectū. cū sese
nob̄ dare voluit i cibū aie. tanq̄
arrā sue ppetue dilectionis. Un-
ait. Desiderio desidera. bpa. m.
vo. a. pa. Luc. 22. Hya desidera si
vales. q̄titatē desiderij ex tuis
pp̄iqtate. Paciēdi tāta erat pas-
sio futura. vt sola ei p̄missio san-
guinē decurrere faceret i terraz.
Iz vicit caritas desiderii timoris
anxietatē. Nec tūc nō cogitabat
passionē. quā in ipis vobis deside-
riū exp̄mētib⁹ cōmemorat dicēs
anteq̄ patiar. Causa ex parte
nostra fuit vt haberemus. Pas-
sionis memoriale perpetuum. p
peccatis placans sacrificiū. Tō
fortatē cibi delicatum eduliu.
Glorie perhēnis pignus certissi-
mum. quorum prosecutio hic re-
scinditur. Prohibentur ita-
q̄a sacramenti eucaristie perce-
ptione. omes senes et iuuenes ra-
tionis vſu carentes. qui non nos-
runt christum sub sacramentali-
bus speciebus contentum latrie
adorare. Sic et amētes. fatui.
stulti. Aut etiam harū rerū pro-
sus ignari. q̄ ecclesiās nō frequē-

tant. nec villam de h̄ys que fidei
sunt habent noticiā. **D**er-
cio accessuri debent esse ieiuniū. a
peccatis et censuris liberi. De q̄
bus sermone p̄mo satis dictū est
Ex h̄ys habet prime questiōnu-
le p̄secutio brevis. p̄ parvulorū
et simpliciū qualicunq̄ eruditiv-
one. **C** **Q**uestio sedā.
Quō accedendū est. ad quā bre-
viter dicendum. Sicut in b̄ sa-
cramento tr̄ia reperiuntur. scilicet.
Sacramentū tm̄. scilicet species
visibilis. Res tm̄. scilicet corpus
christi mysticum. Res et sacramē-
tū. corp' xpi vez. Sic triplex est
manducatio fin glo. j. Lor. u.
Prima. Sacralis tm̄. thec of-
ficit. quia ē mors malis. Sedā.
Spiritalis tm̄. et hec pficit. nō
sufficit. Unde Aug⁹. in li. def.
Crede et māducasti. Et in omel.
Illa escam māducare est in chris-
to manere et illum manente in se-
h̄re. Tercia sacralis et sp̄ualis. et
illa sufficit fin ca. **D**is vtriusq;
Isto tercio mō accedentes se h̄nt
in triplici differētia. qdā enī di-
gne accedūt. qdā indigne. qdā
neutralit. Digne qn̄ accedēs se
qui ḡē augmentū. Indigne qn̄
pp̄e fin idispositiōez mortaliter
peccat. vñ apl's. Judicium sibi mā-
ducat et bibit. Neutralit. q̄ nec
graz s̄equit. nec petm̄ incurrit.
pp̄e aliquid latēs petm̄. post diligē-
tē sūi inq̄sitionē et pbationē.
Ad p̄mū aspirādū. secundū suope
canēdū. tū ad min⁹ exhibēdū.

De Eucaristie sacramēto

R Digne accedit qui in gratia accedit non prohibitus. Potest enim aliquis prohiberi in gratia existens, sicut aliquis excommunicatus, qui in gratia est. Pater quod est panis filiorum. Per gratiam autem et caritate est filius dei. Job. i. Dedit eis potestate filios dei fieri tecum. Credit in deum qui caritatem fertur in eum amore gratuito. Indigne qui contra ecclesie vel confessoris prohibitionem, vel in mortali peccato confessus accedit, propter humanam verecundiam aut phariseicam hypocrisiam, timorem humanum, vel alium finem malum et puerum. Tales eti vitas suscipiunt, suscipiunt tamen ad mortem sempernam, sicut venenatus aial tyriaca. Si dicas, talis ergo in mortali existens est perplexus. Si accedit, accipit mortem. Si non, non habet in se vitam ut dicit Bern. in ser. paschali. Respōs. Stat in casu quod non accedendo sacramentaliter non peccat, prohibitus ab ecclesia. Dum tamen accedit spiritualiter, sic quod non erit pplexus, quod pro obedientia omittes mereas. tecum. Dum habet casum aliquem occultum, propter quem non poteris esse ecclesie sine mortali. Sicut quoniam quantum in eo est absolutione non impedit, seu quoniam non stat per eum quoniam absoluatur. Sed qui est in mortali potesta peccato recedere et contumaciam confiteri, et sic accedere, quod si non facit, proplerius quidem est, sed ex culpa sua. Quibus b. Bern. in ser. paschali ait. De phensis eius

inter angustias preuaricatores, non qui puericati estis, sed qui persistitis in peccatis, addetates puericatioes aut penitentia impunitates aut tepide penitentes, nec periculosa fugientes vel post experientiam, miseria peccatorum. Irritiuit vos inimicus pplexis nervis testiculorum. Si hac conscientia Christi sacramenta refugit. Nihil vobis commune cum Christo, non habetis vitas in vobis. Si indigne suscipitis iudicium vobis manducatis, sanctum corpus domini non dignificates. Neutraliter sumunt, nec dignae simpliciter, quod non in gratia, propter aliquod latens peccatum, licet non in memoria post factam necessariam discussionem. Huius accedendo post factam huiusmodi diligentiam non peccat sed alterum de duobus sequuntur, vel oblitus peccati remissionem, vel metus illuminationem. Unum semper cum timore accedendum est et dicendum. Delicta quis intelligit, ab oculis meis munda me domine. Per hoc dicitur ad questionem, quoniam accedi debet, dicitur digna, vel ad minus non indigne. Digne, scilicet cum gratia et timore, feruore, desiderio, ac deuotione, ac veniam deterritione, purgatus prius per dignam penitentiam per peccatis. De quibus illud Aug. Indigne enim accedit si tunc accipit cum debet agere penitentiam. Ergo prius se inducit, et se ueritate penitentie se exerceat, ut a seipso iudicatus non induceretur a domino. Lessat enim vindicta di-

Sermo

XXII

uina. si confessio p̄currat humana.
hec *Slo. j. Lox. ii.* **N** Et modū
hunc ostendit dñs cu surgens a
cena. vestimenta deponit. lintheo
se precipitat. pedes discipulorū la
uit. et sic eucaristia dedit. Quo
factō veluti. *Ex̄plo docuit*. ut ac
cessuri p̄ vestimenta veteris iusta
tiōis deponam⁹. lintheo castitatis
ac mundicie et deuotiois p̄cīga
mūr. Affectiones puluerulētas ve
niātūlāuēmns. **N**on indi
gne ho accedit qui p̄missa diligē
ti exāminatioe ac confessioe. cū p̄
posito nō peccandi. sibi nō est cō
scius mortalis peccati nō cōfessi
alio legitimo impedimento non
existente. **N**ostro ter
cia. Ad quid vel cur sumendum
est eucaristie sacramentū. *Hui⁹*
a doc. assignent cause multe. q̄z
alique sunt. ut tāto salutari do
no cū grātiatione vtamur. Ut
per hoc memoriale passionis do
minice nusq̄ obliuiscamur. Ut
ecclesie mandato obtemperem⁹.
Omnis vtriusq; Ut fruct⁹ ei⁹
incōprehensibiles cōsequamur.
Fructus sunt om̄e bonū. Quid
enī nō cōsequeret. q̄ totius boni
fontem accipit. *Hinc p̄ excellē*
tiam. eucaristia dī. q̄i bona grā
in genere. sic dī bon⁹ israel dī.
Hos aut̄ fruct⁹ explicare nemo
sufficit. laborarūt mlti s̄ inenar
rabilē q̄s enarrabit. *Potest*
enī cōsiderari multipliciter sc̄z.
q̄tum ad cōtentā. ut memoriale
passiois. ut sacrificiū. ut cibis et

viaticū. ut cōmuniō christianoꝝ
Scđm hoc varij varios ei⁹ fru
ct⁹ exponere n̄iſi sunt. **N** Il
bertus p̄sequit̄ primū. ostendēs
q̄ rōne st̄tentor p̄stat oēm grāni.
Sez. Lōmuñiois. ex corpore xpi.
et membris cōmunicantib⁹ com
posito. Expiationis. ex sanguine
xpi. Redemptōis. ex anima que
fuit p̄cū nostrū. Unificatiois.
ex spū xpi. Refectōis. ex deitate
Eterne beatiitudinis. ex oīb⁹ sil.
Deprimo. Panis quem frangi
mus nōnē cōdicatio corporis christi
est. *j. Lox. 10. 7. 12.* De scđo. Si
sanguis vitulorum et hircorū r̄c.
*D*e b. 2. De tertio. Bon⁹ pastor
animā suam dat p̄ ouibus suis.
*J*oh. 10. De quarto. Caro n̄ihil
p̄dest. spiritus est qui viunificat.
*J*oh. 6. De q̄nto. Neḡz qui plan
tat aliquid nec qui rigat. Sz qui
dat incrementū. *j. Lox. 3.* De se
pto. Qui xpm nō habet. hic non
est eius. sed ppter inhabitantez
spiritū. qui hūc luscitauit a mor
tuis. viunificabit et mortalia cor
pora vestrā. *j. Lox. 15.* Erit de⁹
omnia in omnibus. Horū proce
cutio alteri sermoni reseruat.

II Be eodem sermo. III.
in ordine. XXII.

O *C*ōsiderauit hoc pa
scha manducare
vobiscū anq̄ patiar *Llo. 22.*
A Venerata a patre si
k

De Eucaristie sacramēto

lioꝝ constituta. Assunt diuine
pictatis sacramēta. Temp⁹ om̄i
bus christianis ſe desideratum
Temp⁹ magne cene. Celeſtis cō
muniū. In q̄ nō manna de celo an
gelicis manib⁹ preparatū anti
quo hebreorū populo cōceſſum
in dēſerto. ſed quod eſt ſupra ce
lū. ſup angelos. qz celi et angeloz
creatoꝝ. Nō illud qd̄ reſeruauit
in diem alterꝝ cōputruit et vermu
bus ſcaturiebat. ſec. qd̄ mentem
vivificat in eternū et vermes in
terficit pcoꝝ. Nō qd̄ comestuz
quertit in ſumente. ſed mandu
cantem couertit in ſeipm. Non
qd̄ corpus nutrit ad morteꝝ. ſed
q̄ animā cibat ad vitam immor
talem. Agro mea vere eſt cibus et
fan. m. vere eſt pot⁹. Qui ma. ex
hoc p. morte nō videbit in eter
nū. Neq; em moyses inquit dñs
dedit vobis panē d celo. fz pater
meus dat vobis panē d celo ve
rum. Panis. verus eſt. qui de ce
lo dēſcendit. et dat vitam mūdo
Joh. 6. Dinenarrabilis dei bo
nitas. O ſtupendū pietatis cōſi
lū ſup filios hominū. cui non
ſatis fuit homineꝝ de nihil o ad
ſui imaginem pducere capacem
beatitudinis. Nec lapſum mor
te ynigeniti reparare. Nisi idz
p̄is ynigenit⁹ ex obedīctia p̄is
leipſum nobis daret in cibum.
quo vita ſanguinis p̄io emp̄ta.
in nos flueret ac ſcuaretur. Hic
canit ecclēſia. Se naſcens dedit
ſociū ſm. conmeliſcens in eduliuꝝ ſe

moriens in precium. ſeregnans
dat in premū. In quo rogo pa
tris bonitas ineffabilis magis
oſtēdi potuit q̄ in filiū ſui ſacra
mentalī manducaſione. De qua
filius adueniente paſſiōis hora
inquit. desiderio desideravi t̄.

¶ Quia hodierna die huins di
uinalis manducaſois institutio
facta eſt. ad quā etiā pcepto p̄i
et ecclēſie innitatamur. ideo de du
obis videndū erit. De eius iſti
tutione. et eius manducaſione.
¶ Quo ad primum iſtituit
dñs hunc cibum. In verū ſacrifi
cium. in anime eduliuꝝ. in dile
ctionis arram et ſignum. Iſtitu
tum eſt primo in verum ſacrifi
cium. Omni enim tempore hu
mano generi ſacrificium neceſſa
rium fuit. Tam in pteſatione
ſupremi domini q̄ in remiſſione
peccati. q̄ in redditioꝝ grāz acce
pti benefiū. Hinc illa multipli
cia legi veteris ſacrificia Abel
Noe. Abraam. Melchisdech.
Multiplicia etiam legi moſai
ci. ſcilicet hostiū pacifice. pro pec
catis. et holocausta. Sed eceſſi
cut verbum abbreviatū fecit do
minus ſuper terram ait. Hic ſon
ita et hostiā abbreviatam. quia
vnican. patri accep̄iſſimam. ple
nā eminenter omnib⁹ illis bonis
que per veteris testamenti ſacrifi
cia querebantur. (Ipſam dico
hostiam que et verbum.) Hosti
am ſemel oblataam in cruce Heb.
9. Christ⁹ aſſiſtens pontifex t̄.

Bermon

XXII

introiuit semel in sancta, eterna
redemptione inuenta. **S**andē in
sacramento quotidie offerendā
in qua omnia illius oblationis in
cruce facte beneficia et fructū pti
cipamus. **S**i deletionē peccato
rū per̄ ait Bermon sup magnifi-
tract. 9. **E**cce agnus dei ecce qui
tollit peccata mundi. **S**i grarū
actionē. **E**cce gratias agit p no
bis deo patri christ⁹. **N**am gra
tias agens sacramentū istud in
stituit. **S**i malorū uitationem.
ipse nos sanat et liberat. qz lan
guores nostros ip̄e tūlit Isa. 53.
Si bonorū celerem cōsecutionē
Interrogat⁹ latro docebit. qui
tempore hui⁹ sacrificij vesperti
ni audire meruit cum iuramento.
Amen dico tibi. hodie meuz ex
ris i paradiſo. **E**t quid boni nō
tribueret illud sacramentū in ra
tione sacrificij. quo parr filius
vnigenitus sacrificat et offertur
fons totius boni? **H**uic sacra
mēto respōdeat oportet fides in
tegra simul et firma i corde susci
pientis. quia frustra est ptesta
tio que fit in sacramēto exteri⁹.
si animus nō teneat fidez intus.
Et que fides? Ecclesia vt de illo
mirabili sacramento credat qd
ecclesia credit. Existentiā scz rei
cōtente in hostia verissimā. De
clarā breuiter. **L**etera curiosa
tanḡ agni paschalis reliquie cō
crementur tc. **G** Scđo in
stitutū est hoc sacrum in cibuz aie
vt scz nutrīmēto cōueniēt aiam

ad vitā p baptisimū regenerat̄
dñs aleret cibo vite. cōtra illum
cibū vetitū p̄morū parentū. qui
fuerat cibus mortis. vnde c̄is di
ctum est. **I**n quacunq; die come
ex eo morte morier̄. **B**en. 2. **D**e
cibo aut̄ nr̄o dr. **Q**uicūq; mā. ex
h. p. v. i eternū Joh. 6. **V**n In
no. **U**t suā erga nos caritatē o
stēderet sil' et gram. dedit se p no
bis in preciū sil' et cibū. vt p̄ preci
um nos regimeret a morte. **P**er
cibū aleret ad vitā. **E**t Alexan
der d̄ales p. 4. p. 2. inquit. **I**n
stituit dñia sapientia sacramētu
corpis et sanguinis sui. vt ad gustū
diuinitat̄ sui p̄ gustū hūanitat̄
nos invitaret. **T**ercio pp̄f mor
tis sui cōmemorationē. q̄ amore
nřm sibi totaliter debet vendi
care. **H**oc facite in meā cōmemo
rāe. **Q**uocicēlūq; mā. p. h. et c.
b. m. d. ā. donec veiat. j. **L**oz. ii.
Quarta rō est q̄tidianorū p̄cōrū
venia. **I**nno. **D**edit dñs nobis
hoc sacrum salutē. vt q̄ q̄tidie pec
camus. et ipse iam mori non pōt.
Per hoc sacrum remissionē pecca
torū q̄tidie sequamur. **Q**ua
re aut̄ poti⁹ sub panis et vini spē
instituit. cum alia pl̄a sunt ciboz
genera m̄gr̄ in. 4. dis. ii. ponit a
liquas ratiōes. **P**rima vt fides
habeat meritū. dum sumū chri
stus aliena spē occultat⁹. **S**cđa
ne horreat anim⁹ qd cerneret o
culus. **T**ertia ne ab ifidelib⁹ nr̄e
fidei insultaretur si sumeremus
carnem et sanguinez occisi hois.

De Eucaristie sacramento

Quarta rō est Hugo nis li. 2. de sacra. p. 2. ca. 8. scz fcatōis pfectio. Significationis duplicitis scz veri et ostenti corporis xpī. et spī. ritualis refectiōis mentis. Dabat em̄ panis expressam similitudinem corporis. Nam panis materia granū est frumenti qd̄ in terra mortificat ut fructum afferat. Ioh. 12. Cōtritum in farinā resoluīt. et apposita aqua pasta conficit. que cocta igne in panē pfectum maturatur. Hic christ⁹ terre infert⁹ est. vetero scz virginali. De q̄ propheta. Et enī dabit benignitatem et ter. nrā d. f. suū. In medio terre mortuus est. unde fructus plurim⁹ sequebat. scz peccatorū remissio. regni celestis apertio. et immarcessibilis glorie plenitudo. Ex quo m̄l tiplici fructu integrat corpus christi misticum. ecclesia militas et triūphas. que ex membris multis colligit̄ fideli ligare et diuini ardoris amore inuicē cōbinatis. Refectio nem insipidus mentis qua p̄ hoc sacramentum dñs prestat. quō appetitus significari poset q̄ in pane et vino quo quotidie alimus ac sustentamur corporaliter et roboramur. fm̄ illud. Danis confirmat cor homis. Nec aliqui licet quotidianus sit fastidit⁹ ut diffuse habz Hugo vbi. s. Sic p̄ encaristia diuinissimā. in gratia que est vita spūalis fouemur nutrit⁹ et augmentamur. nec

aliquā fastidimus. cū ipse sit panis de celo p̄stitus. omne delectamentū in se habēs. et omnē saporem suavitatis. **D** Hec autē institutio in ratiōe edulij exigit anime purgationē. Lib⁹ enī tractectus in stomachū humoribus plenum nauseam p̄uocat nō nutrit. Noxij humores p̄tā sunt a quibus purgari oportet. Ut sic stomachus elūcēs satietē bonis. fm̄ illud. Esurientes impletuit bonis. Qd̄ et forma hostie et qualitas admonet. q̄ est ad litterā. Parua. nitens. lana. ceres. azyma. mundaq̄ scripta. Et signat hec septuplex hostie cōditio nos excludere debere searem vicia capitalia. In paritate supbiam. in nitore inuidiam. in integritate iram. in rotunditate volubili accidiam. in azymo furfur aquaricie. in mundicia feditatē luxuriae. in scriptura hebetudinē gule. Hys ab anima lōge actis. suas operationes diuinias operari p̄n leth hostia diuina. Lib⁹ enī est. nō mortuoz sed viuentū. nec in firmorū sed sanorū. Cresce inq̄ Hugo. et manducabis me. **D**anc etiam receptaculoz nostrorū dispositionē nō melius nisi p̄ doctrinam xpī habere possimus. qui hoc sacramentū instiuit. et virtutē ei⁹ qui se in cibuz nobis tribuit in hoc sacramēto. Qui⁹ nedū verba scz et facta doctrine sunt p̄dicamēta. Ipse enī est via qua portamur. veritas q̄

Sermo

XXII

ducimur. vita quā cibati vivificamur. Attendam⁹ ergo que in hui⁹ sacramēti institutione fecit et dixit. Eleuauit oculos ad patrem & tra superbiā. Gratias p nobis egit cōtra inuidiā. Benedixit cōtra auariciam. Fregit contra iram. Discipulis suis de dit contra luxuriā. Ut acciperent & manducaret p̄cepit & gulā. Sint sex illa in nobis. quib⁹ ad di potest septimū sumēdi ardēs desiderium. Nam & ipse desiderio desiderauit cū discipulis suis manducare hoc pascha ante eū pateret. Luc. 22. et hoc cōtra accidiam. Christus dñs hoc sacramentū saceratur⁹ et discipulis traditur⁹. oculos ad patrem levauit. Qd & frequenter in arduis operibus fecisse legitur. significans se a p̄re oīa habere. sic naturam diuinā. ita potentia. sapientiam. & oēm p̄fectionem. Si quidez fm b. Aug. Quidquid habet nascendo recepit a patre. Quo arduitas facti & dignitas sacramenti significat fm Alex. Nō enī sic in alioꝝ sacramētorū institutiōe fecisse legit. Un⁹ d ei⁹ excellētia sup̄ cetera sacramēta h̄r de cōse. dis. 2. Nihil. Nihil i sacrificijs mai⁹ esse p̄test q̄ cor pus & sanguis xp̄i r̄c. Ita leuent oculi mentis nra ad patrem. Oculus mentis int̄ctio est animi que si simplex fuerit totū corpus lucidum erit. Matth. 6. Sit inten-

tio nra simplex ad deū nō reflexa ad nos & terrena. Nemo accedat ex sola p̄suetudine. ypochrīsi. si simulatiōe. verecūdia. aut hūano timore. Sz ex obediētia & gratitudine. ex diuini honoris ac p̄fectiōis magnitudie. ex desiderio vniendi se dō. & sequēdi fruct⁹ sp̄iales hui⁹ sacri. ¶ f̄ras egit deo d̄ tāto dono. de tā excelleti grā. de tā efficaci cibo. sacro dignissimo. Et misterio tam profundo. qd nram salutē tā mirifice opaſ. Nos itaq; et deuotissimas gratiarūactiōes deo offera mus. cognoscētes nram indignitatē cū petro & cēturiōe. qui se in dignos indicarū recipere dñm Un⁹ in nām d. Exia me dñne qz p. l. Luc. 6. Ali⁹. Dñe nō sum dignus r̄c. Matth. 8. Neq; enī petro sum⁹ feruētiores. nec cētrione fideliores. qz primo dixit. Joh. 21. Amas me. Pāsce oīes meas. Scđo. Nō inueni tantā fidē in israel. Matth. 8. Hinc Eph. 5. f̄ras agētes semp i oīibus i no. dñi nri iesu xp̄i deo p̄ri Si p oīb. qzto magis p dono isto maximo. Hinc Beda. Gratias egit nobis in exemplū. vt & de um in singulis actib⁹ nris p oculis habētes. grārūactiōes de oīibus bonis referam⁹. Et sequit. Sic de veterib⁹ terminādis. sic de nouis incipiēdis gratias egit christ⁹. nobis p̄iter exemplū tri⁹ buens in omīs boni inchoatiōe

De Eucaristie sacramento

vel pfectione. patrez qui in celis
est glorificandum esse. **B**ene
dixit conuertendo terrena substā-
tia in corpus suū ac seipm. **Q**uod
quō fiat nō est nrm pscrutari ne
a glia opp̄mamur. **S**ufficit cre-
dere q̄ ibi est corpus christi fm
se et qdlibet sui pane definente.
et manentib⁹ specieb⁹ panis sub
quisbus est corpus xp̄i. **A**t nos a
terrenis ad dominū uertamur
per firmū ppositum. p nostre vo-
luntatis conformitatē deo adhēre-
di. vt sim⁹ vn⁹ sp̄us cū eo. dicen-
tes cū aplo. **V**ino ego. nō ego. s̄z
viuit in me christ⁹. **S**er-
git in partes nō corpus suū s̄z sa-
cramentū. i. species panis. distri-
buens singulis totū corpus suū
sub pticulis singulis. **F**rāgam⁹
et nos p discretionē fm illud sa-
lo. **A**d mensam magnā sedisti at
tēde q̄ apponunt tibi. et. i. **Lor.**
io. **Q**uiciqz manducat et bibit
indigne iudiciū sibi mā. tbi. nō
di. c. dñi. **J**udicio sc̄z discretio-
nis fm glo. **D**ebet aut in nobis
esse triplex discretio. sc̄z cibi illi⁹
spūalis a corporali. **D**iscretio co-
tentorū a continētib⁹ sc̄z corporis
christi a sacramento. vt non hoc
qd̄ videt xp̄e esse credat. declara
Discretio sup̄stius. i. inquisitio
pprie cōscientie. fm illud. **P**ro-
bet aut seipsum homo tc. **D**e-
dit discipulis suis. veris nō alie-
nis nec falsis ad salutem. quoni-
am et si iudas accepit nō tamen

ad vitā sed ad mortem. **U**nde
postq̄ accepit bucellaz. intravit
in eū satanas t desperans se sus-
pendit. **S**iinus et nos nō fi-
cti sed veri christi discipuli. quia
nemo aliis hoc sacramētum su-
mēre potest. a d vitam. **S**unt autē
veri christi discipuli qui qd̄ sū-
mus veritas magister de hoc sa-
cramento credenduz tradidit..
firmiter credunt. **I**deo non fue-
runt veri discipuli. q̄ audita chri-
sti predicatione de hoc sacra-
mento retrorsum abierunt di. **Q**uod
potest hic nobis dare carnē suā
ad manducandū? **D**urus est hic
sermo. **Q**uis potest eum sustine-
re. **D**iscipuli christi sunt qui ci⁹
obtemperant mādatiſ. **S**ic ait
Joh. 15. **C**los amici mei estis si
feceritis q̄ precipio vobis. Ami-
ci sunt et discipuli. ideo veri di-
scipuli nō sunt quibus dixit do-
minus. **C**los propter traditiones
vestras irritum fecistis manda-
tum dei. **Matth.** 15. **D**iscipuli
christi sunt qui frateria carita-
te valide solidant. **Joh.** 13. **In**
cognoscent omes q̄ mei estis di-
scipuli si dilectionem habueris
ad iniucim. **H**ec dilectio discri-
nit filios ac discipulos dei a di-
scipulis dyaboli. **S**acramētū
igitur caritatis nemo sumat qui
fuerit exp̄s caritatis.
Dicitur. **U**t acciperent t man-
ducaret precepit dicens. Accipite
sc̄cum beniuolentia. **N**on rapite

Sermo

cum violentia. qz quod vob por
rigitur panis est filiorum qui su
mendus est cum amore de manu
donantis. **N**ō rapiēdus vi aut
violēta extorsione. **N**e forte ma
gis rapinam cōmitteret. dū tol
lit alienū quidē. qz acciperet re
uerenter qd gratis et liberali
ter ministrat domin⁹ oīm. **R**a
piunt aut̄ violenter qui vel excō
municati. suspensi vel interdicti
ab ecclesia vel ḥfessore phibiti.
aut mortalibus peccatis obno
xij. veluti lupi et canes immundi
panem hunc filioz. canibus non
mittendū accipiūt. **D**agis eli
gentes hac sumptione peccata q
dimittere nolunt palliare. qz per
humilem sue indignitatis reco
gnitionem ad tempus abstinere
donec mundati. pura possint cō
scientia salubriter māducare. ac
cepturi cum de manibus donan
tis humiliter et devote. **I**git ergo
christus. **A**ccep̄ite cum deuotio
ne et manducate cum veneratio
ne. vel accip̄ite per fidem. mādu
cate per caritez. vel fīm d. **I**n
no. **A**ccep̄ite sacramentaliter. mā
ducate spiritualiter.

In cena domini de di
uīssimo eucaristie sacra
mento sermo. V. in ordine
XXIII.

O Esiderio
Esiderau i hoc pa
scha manducare

XXIII

vobiscū aīqz patiar **A** u. 22.
A Scđm Hugonē in
de laudib⁹ caritatis. sola cari
tas deum trahere potuit de celo
ad terras. ppter nimiam enī ca
ritatem suam. deus cum adhuc
peccatores essem⁹ p nobis mor
tuus est. **A**d Ro. 5. Ipse deniqz
omnibus diebus vite sue pro no
bis in feruētissimo desiderio sa
lutis nostre laboravit. currendo
predicando. miracula faciendo.
Et quare hec omnia? nimirū
caritate victus. caritatis opus p
ficere conabatur. **C**uius opus ē
vnire animas amato. hinc roga
bat patrem p omnibus qui cre
dituri erant. vt sic u pater in se
ipse in patre. ita et in eis vnū es
sent. **Joh. 17.** **U**nivit utiqz sibi
hominem per naturā in benedicta
sui incarnatione. **U**nivit p
caritatem in peccatorū remissio
ne. ac ceterorū beneficiorum ex
hibitione. **R**estabat adhuc vn⁹
et maximus vniendi modus via
tori possibilis. quo ita id qd vni
tur transit in aliud. vt iam non
sua sed quasi alterius vita vivat
Hoc modo cibus vnitur cibato
in cuius naturam per digestiuz
cōuertitur virtutem. **S**ic enim
nutrimentum non in se. sed in vi
uentis animalis natura. in qua
iam est cōuersum vniere compre
batur. **U**lt ergo vndiqz perfecte
christo vniremur. **V**oluit etiam
se nobis tradere in cibum. et san
k 4

De Eucaristie sacramēto

quincūm suū in potū. q̄tin⁹ sic in
eū vnitūne conuerteremur. in ipo
q; propriā carnalitatis naturam
obliti viueremus. Diceremusq; s
Uino ego. Nō ego. sed viuit in
me christus. Ad Gal. 2. De quo
etiam Aug⁹ in psona christi ait.
Libus sum grandū. cresce t mā
ducabis me. non ego in te. sed tu
mutaberis in me. Hec deniq; re
fectio vniōnem summā quā i be
atitudine expectamus t signifi
cat et in pignore repromittit. q̄s
em vel dubitare possit xpo se in
eternitate fruiturum. cui adhuc
mortali ch̄ istus se dedit in cibū
et potum. Hoc paschā verū dus
dum legali agno t manna pfigu
ratum. in passionis memoriam a
domino iam passuro. p finali et
maximo munere collatum. qd lis
cet longe prius dare desiderauit
prius tñ conferre nō expediuit.
Sed appropinquante iam passi
onis hora. duplicato desiderio.
memorie scz passionis cōmendā
de. hoc sc̄iencunq; feceritis in
mei memoriam facietis. et nos si
bi per gratiam incorporandi. se
nobis dedit in cibum. datur⁹ ci
to se nobis p mortē in precū qd
desideriū dupler disciplis suis
volens exprimere ait. Post sum
ptum tipicū agnū. desiderio des
iderauit hoc paschā manducare
vobiscū. q̄ fuere ſ̄ba in pncipio
pposita. de quib⁹ vt aliquid dica
p gratia Ane maria. **I**n quis

bis verbis tangitur cibātis des
iderij immensitas. quia deside
rio desiderauit. Singularis cibi
dignitas. q; hoc pascha. Sum
ptuis discreta modalitas. quia
manducare vobiscū nō vorare.
sed cū discretiōe mācibulis ma
sticare. t nō cū omnib⁹ sed vobis
discipulis meis. pmo i nobis re
spondere debet amor feruēs. se
cundo reuerentia īgens. tertio
puritas candens. Sed pmissis
duobus nūc dimissis ppter bre
uitatem. tertio qd nobis magis
est necessarium decreui īmoran
dum. qd est discreta modalitas
sumptō. **N**ā fī aplm. j. **L**oz.
ii. **J**udiciū sibi manducat quis
quis indigne māducat. nō dīus
dicans. i. discernens corpus dñi
Quo dūt discernere debem⁹
et corpus dñi t nosipso. oportu
ne instruimur p ea que gesta sūt
in cena domini. **E**t quidē referē
te. Joh. 13. Prīusq; ad hanc di
gnissimam cenā consedisset. sur
git a cena agni tipici quod preci
pium erat inter sacramenta ve
teris testamenti sacrificiū. i mor
te sua terminandū. ac noue legis
sacramenta substituenda vt ait
Magister dis. 2. quarti. Depo
nit vestimenta. Accepit linthēū.
pcinxit se. **A**n discipulorū pedes
pcubuit. pedes eoz lauare cepit
Iter ad mēlaꝝ recubēs q̄ fecerat
grā significatiōis discipulos eru
diuit. **E**t sic ad corporis sui ſecra

Bermon

XXIII

tionem et participationem pces-
sit. **C**um sex in nobis misericordie
reperta fuerint. secure accedemus.
nec sine furetu sumemus. hec ip-
sa denique dudu in paschalibus ag-
ni comedione sunt antiquitatem
figurata. **C**on primo igitur
Surgere debemus a veteri cena.
ac vestimenta deponere vetustatis
ad quod nos hora post apostolus Col. 3.
expoliates vos veterem hominem
cum acribus suis. verus homo
noster voluntas est peccandi. in
qua incidimus per adam veterem
in quo omnes moriuntur. Opor-
tet ergo quantum ad hunc articulum
omnia et singula peccata morta-
lia persertim. iam reliquissime per ve-
ram contritionem. et firmum po-
positum nunc repetendi. **N**eoc
hoc sufficit. sed etiam requiritur cofes-
sio vocalis preua omnium pecca-
torum criminakum prius non confessorum.
Luius causam assignat
Sco. li. 4. dis. 9. quia non tantum
debet reconciliari deo. sed etiam
ecclesie. qui digne sumere vult sa-
cramentum unitatis ecclesie. Ideo
denique ecclesia instituit. ut in pa-
schate omnis virtusque sexus oia
sua peccata proprio confiteatur sa-
cerdoti. quatinus tunc digne co-
municet. et eadem ratione quo-
cunque tempore comunicare volu-
erit. consciens de crimen. tenetur
se prius per confessionis sacramen-
ti expurgare. De hoc Hugo di-
cit in libro de potestate li. et sol.
Audacter dico si ante sacerdos

absolutiones ad communionem cor-
poris et sanguinis Christi quae ac-
cesserit. per certum iudicium sibi man-
ducatur et bibitur. etiam si eum iam
multum peniteat. et vehementer
doleat et ingemiscatur. hoc tamen
verum est ut dicit Hugo. vbi. s. nisi
si excusat necessitas celebrandi.
aut scandalum proximorum. tunc
enim si oportunitas confitendi non
sit stante contritione potest quis
accedere. **C**um si necessitas et scan-
dalum non urgeat. debet potius
et sacerdos et laicus communionem
suspeditare donec prius occurrat
oportunitas confitendi. **D**e ve-
nialibus autem licet sit congruum
de eis conteri et confiteri. non ta-
men de necessitate requiritur. ita
quod non faciens nouo peccato.
Et in huius figuram comedien-
tes agnum tipicum stabant cre-
sti sex a peccati curvitate. parati
ad ambulandum. de tenebris es-
gypti per terram promissionis. per
bonum. propositum emendationis
vite. **C**on secundo oportet
precingere lumbos cingulo fidei.
Sic precinctus erat Christus dicere
Isa. Et erit fides cinctio iuxta
renum eius. eiusdem. ii. Hec fides
singulariter (accedenti ad hoc sa-
cramentum) est necessaria ratio ma-
gis quanto maiora fecit de hic mi-
rabilia. **A**redamus ergo firmius
sub speciebus panis et vini co-
tineri. verum corpus Christi. na-
tum de virginine. passum in cruce.
et iam gloriosum regnans ad pa-

De Eucaristie sacramento

tris dexteram. idem in celo et alia tari. idem sub multis speciebus. idem denique et totum sub qualibet specie panis et vini parte corpus. tale quale est in celo. i. corp⁹ vimum cum anima sanguine et deitate. hec et si omnia non intelligamus indubitanter tamen credere oportet. quoniam hec est fides ecclesie que est firma petra. cui si in heserimus. nec venti scrupulorum nec flumina fantasmatum mouebunt. nec cadem. hec oia probare nunc rescindo. Quidquid enim humane infirmitati tamen sicut habes in tractatu super Canonem clare. hanc fidem qui non habetur. vel ex malitia vel ratiois defectu. accedere non debet. quoniam illi non possunt discernere cibum istum ab alio cibo corporali. quos indigne suscipere dicit Apollonius. i. Cor. ii. Qui enim manducat et bibit indigne. iudicium sibi manducat et bibit. non iudicabis corpus domini. Et per hoc poteritis filios et filias examinare. si accedere debent vel abstinerent. quodcumque enim non possunt distincte cognoscere quid sit ille cibus. ac ipsa ceteris discernere. quod si ordinante interrogetur sciri potest. accedere non est tutum. hec fides figuratur apud iudeos. cum iussi sunt baculos in manibus tenere id est rectitudinem fidei in corde habere. Et reliquias quas manducare non possent. igni consumare. Contra hoc faciunt. qui

hoc tempore parvulos suos ad comunicandum preparant per nocturnum vestrum exhortationem. oris. faciei. et mannum lotionem. Non illa est preparatio domino placet sed mentis purgatio. Non lotis enim manibus tecum. Unde Innocentius. Non lutum manuum divina sacramenta contaminat. sed si quis indigne manducat Multo melius faceret si in fide instrueretis. si ut conscientia mundaret informaretis. poteris hec duo membra extendere. quia in eis maior est vis.

Et Tercio congruit ut lintheo accepto nos tegamur. lintheum candidum signas puritatis testimonio castimoniaz. Necdum enim ab omni illicito concubitu abstinere debent communicari omni tempore sub pena mortis externe abstinere debent. quoniam omnis fornicator hereditate non habet in regno christi. Eph. 5.7 Ro. i. vero etiam a propriis viroribus congruit abstinere. vñ Aug. Quoties vel dies nativitas vel relique festivitates aduenierit. non solu a concubinarum consortio. sed etiam a propriis viroribus abstinere. Abstinet inquit non exigentes debetum. sed exacti reddite ut alsidi. et habet magister dis. 32. Lu. 14. **N**ec autem dignum sit abstinere ab amplexibus etiam licet. Patet exemplo Dze. qui erga arcum tetigit morte percussum in

Hermo

terit. vt habet. 2. Regū. 6. Itēz
audituri vocem angeli dantis p
cepta Exo. 19. Audierūt a moy
se. Stote parati in diem terciū.
et ne appropinqueris vrorib⁹ ve
stris. Item nec licuit panes pro
positionis edere nisi mundis eti
am ab vrorib⁹ ppris. Dinc da
uid vt comedeter panes proposi
tionis. se dixit continuisse ab he
ri et nudiustertius. i. Regū. 21.
quia dicerat sacerdos si mundi
sunt pueri maxime a mulieribus
manducent. hanc mundiciam si
gnabant filij israel. cum manau
cantes agnum lumbos precinxe
rūt. et lumbos pcingere fūt. Gre
go. est carnis luxuriam per conti
nentiā coartare. ¶ Quarto
p̄cumbamus in terrā per pfundam
humilitatem ac dei timore
¶ Magna enim et nūmis pfunda
fuit humilitas. qđ dñs. fili⁹ dei
se inclinavit in terram. ac disci
pulorum suorum simpliciū. et ru
sticorum hominum lancris suis
manib⁹ lauit pedes. verisimili
ter lutosos. quia dicit Lyra dis
calciati incedebant. De qđ Bern
dit. O mira pietas. o noua et in
audita humilitas. christ⁹ dei fi
lius ad fundendum sanguinem
depura t̄ intemerata virgine na
tus rex regum et domin⁹ domi
nantū. ante discipulos veneran
da genua flectit. humiles et pros
clines eoz pedes lauit. Subdit.
Quid tibi o homo quicunq; es.
quid tibi videt de creatore tho.

XXIII

Ecce pronus lauit pedes suis di
scipulis. et tu dedignaris recon
ciliari fratrib⁹ offensis. In quo
dyaboli superbiam sequeris. et
christi humilitatem contemnis.
nō perpendens qđ scriptum est.
Deus superbis resistit humiliib⁹
aut̄ dat gratiam. hec Bern⁹.
Ecce qualis nostra debet esse
humilitas. nedum ad deum. Fa
cile enim est se coram deo humili
are. et si jō in exteriori signo trī
mente. Nemo enī est (nisi ratio
nis expers fuerit) qui sentiet
fragile lutum deo comparari nō
posse. Nos lutum esse. dolorosa
docet experientia quotidiana. q
videmus alterum post altez tu
mulari. Sed et alia humilitate
opus est ad primum. vt nō sup
biā. irā. discordiam. inimici
am teneamus. Sed christi ex
emplo nos preueniamus inuicez
humilitate. i. Pet. 5. cognoscē
tes nos in multis plus deū offen
disse qđ offensos esse. quā deū of
fensa z expiare nō valēt. n̄ si pa
ius primo dūmittamus. Om̄i
no ergo necessarium. om̄nez cor
dis rancorem deponere. dicente
domino. Si offers mun⁹ ad al
tare. et recordatus fueris qđ fra
ter tuus habet aliquid aduersum
te. relinque ibi munus tuu mān
altare. et vade pri us reconciliari
fratri tuo. et tunc venies offeres
munus tuum. Matth. 5. Si b
de quolibet munere. qđto magis
de summa hac oblatione.

De Eucaristie sacra mēto

Sicut Quintū coincidit cū q̄rto
ne dū enī dñs p̄cubuit. s̄z etiā pe-
des lanit. Pedes nostri affectio-
nes sunt. quibus veluti pedibus
mouemur. in opus Aug⁹. Amor
meus. pondus meū. hos lauare
oportet. ne per malum p̄positū.
vanas imo noxias delectatiōes
preteritorū peccatorū maculetur.
Lubricus enim est human⁹ affe-
ctus. et dum circa temporalium
bonorū latū ambulat. facile ma-
culat. Ideo etiā dñs ait Joh.
13. Qui lotus est. sc̄z baptismat⁹
aut lacrimarū flumine. nō indi-
get nisi vt pedes lauet. Oportet
ergo habere purā ad dēū affecti-
onem. ipm omnib⁹ ānponendo.
paratā voluntatē suis mandat⁹
obediendo. nec ea ppter qdcūqz
lucrū tempale quōcuqz transgre-
diendo. Et si deniqz purissim⁹
affectus. si nihil preter deum di-
ligeremus. cui⁹ dilectionem nō
in deum ordinaremus. **N**inus
te amat ait Aug⁹. qui tecū aliqd
amat. qd nō ppter te amat. **N**isi
si aut priorē affectus puritatē ha-
beamus. pacē quā cibis ille tri-
buit nō cōsequimur. qz pax i ter-
ra hominib⁹ bone voluntatis.

Hoc vero residere debem⁹ p-
mentis quietem. omnia imptinē-
tia excludendo cogitationes no-
stras ad nos reuocādo. diligen-
ter meditādo quis sit ille cibus
quē sum⁹ recepturi sim salomo-
nis ca. 23. consiliū. qñ sederis vt
comedas cum p̄ncipe. diligenter

attende que posita sunt an faciē
tuā. **L**um p̄ncipe itaqz celi come-
sturnis diligēter attēdat cibū. et
se ad multas virtutum aciones
actuabit. Attēdat qz de⁹ ē sum⁹
mū t infinitū bonū. t humiliet.
qz index scrutator cordū et reue-
reatur. **I**udex equissim⁹ etiā ins-
tictiarū nr̄az et timeat. redēptor
ānimat⁹ nr̄az sanguis effusione
et diligat. premiator ac beatitu-
dinis largitor t cupiscat. **S**ic
qz ad dñi exemplū etiā desiderio
desideret hoc pascha māducare
Multa alia h̄ meditatio q̄ta
affert. p quā tandem erardescet di-
uini amoris ignis. Reflecitat nī
hilomi⁹ ad seipm suas cogitatio-
nes. statū suū in q̄ est siderādo
et ibi exquisitā examinationē fa-
ciēdo. si ea q̄ requirit faciat. hoc
enī primū est qd nos ligat. si i of-
ficio nostro negligentes sumus.
q negligēntia culpabili in animo
durate. nec or̄ones q̄tūlibet pli-
xe nob̄ dēū nō placat. Nō enī in
multiloq̄o placat dñs. **D**ath.
5. **P**anca quippe loqui et grā-
dia facere. hoc ē qd dilit dñs
Vide ḡ si i matrimonio es. si iu-
der es. si cleric⁹ es t c. **E**cce audi-
stis sex articulos p̄ quos vos pri-
us p̄babitis. t sic cum dño man-
ducabitis hoc pascha. qd mādu-
care dñs cu desiderio desidera-
uit. p qd recipies arram in p̄nti-
a domino seiungi nō posse p̄ fui-
turo. Qd nob̄ concedat idem
dominus. t c.

Ronotesserōn

Textus dominice passionis ex omnib^o quattuor Euangelistis collectus. cum rubro designante quid a quolibet scriptū est. dū tam plures eandē sententiā et verba sinonima posuerūt. vnius tantum verba posita sunt. Et potest legi continuanter nō obstantib^o signaturis in rubro. Et designat **M**attheū **R**marcū. **L**ucā. **J**ohannē. Et etiam diuisus in quattuor partes magnas. et quelibet partū in quattuor articulos. licet materia ar- sedē partis nō sit cōtinua. quia seruatus est ordo historie et nō ma- terie in illa scda pte. **I**ncepit monotesserōn. i. vnū ex quattuor.

Dicit hymno dicto. **I**Egressus est iesus cū discipu- lis suis trans torrentē cedron. **L**Hcōm cōsuetudinē in monte olivariū. **D**Venit in villā gethsemani. **I**rbi erat ortus. in quē introuit ipse et discipuli ei^o. Sciebat autē et iudas qui tradebat eū. locū. qz frequēter iesus puerat il- luc cū discipulis suis. **D**Tūc dixit dis. s. Sedete hic donec vadam illic et orem. Et assumpcio petro et duob^o filiis zebedei. cepit cōtristari et mestus esse. **R**pauere et tede- re. Et ait illis. tristis est anima mea usq; ad mortē. Sustine- te hic et vigilate. **D**mecū. **L**et orate ne intretis in tentationem. **E**t ipse **D**pgressus pusilluz. **L**Articulus.2.

aquisitus est ab eis qz tum iactus est lapidis. et positis genib^o. **R**pcidit sup terrā. **D**in faciē suā **R**orabat ut si fieri posset trāsiret ab eo hora et dixit. Abba pater. oia tibi possi- bilia sunt. **L**si vis **R**trāsser calice hūc a me. Sed non qd ego volo. qd tu. **D**Et venit ad discipulos suos et in uenit eos dormientes. et dicit petro **R**Simon dormis. **D**Sic nō potuistis una hora vigilare mecum. vigilate et orate ut nō intretis in tentationē. Spūs quidez pmpt^o est. caro autē infirma. Iterū scđo abiit et orauit. d. Dater mi. si nō potest hic calix transire nisi bibā illum. fiat voluntas tua. Et venit iterū et inuenit eos dormientes. Erat enī oculi eoz gra- uati. **R**Et ignorabāt quid responderet ei. **D**Et relictis illis abiit iterū et orauit tertio cundē sermonē dicens. **L**Apparuit autē illi angelus de celo portans eū. et fa- ctus in agonia plixius orauit. **E**t factus est sudor ei^o sicut gutte sanguinis decurrētis i terrā. Et cū surrexisset ab

Articulus.3.

Articulus.4.

Monotesseron

oratiōe ⁊ venisset ad discipulos suos. **R** tercio **L** inuenit eos dormientes p̄ tristitia. ⁊ ait illis. qd dormitis. **D** dormite ⁊ requiescite **R** sufficit **M** Ecce appropiabit hora. ⁊ filii hoīs tradet in man⁹ pctōꝝ. Surgite camus ecce appropinqbit qui me tradet **R** ecce q̄ me tradet ppe est. **L** Et adhuc eo loquete **M** ecce **R** iudas scarij oth vn⁹ de duodecim. **J** Et cū accepisset cohortē ⁊ a pōtificib⁹ ⁊ phariseis ministros venit. et **M** cū eo turba multa missa p̄ncipib⁹ sacerdotū **R** et scribis et seniorib⁹. cuj gladijs. ⁊ lignis **M** et fustib⁹ **J** cū laenis facib⁹ ⁊ armis **M** Qui aut̄ tradidit eū dedit eis signū di. Quēcūqz osculatus fuero ip̄e est tenere eū **R** et ducite eū caute. **L** et antecedebat eorū. et appropinquit iesu vt oscularet eū. **M** Et cōfestim **R** cū venisset statim accedēs ad eum ait **M** Querabbi et osculat⁹ est eū. Dicit illi iesus. Amice ad qd venisti. **L** Iuda. osculo filiū hoīs tradis. **J** Jesus aut̄ sc̄ies oia q̄ ventura erāt sup eū. pcessit ⁊ dixit eis. Quē queritis? R̄nderūt ei. Iesum nazarenū. dicit eis iesus. Ego sum. Stabat aut̄ ⁊ iudas q̄ tradidit eū cū ipsis. vt ergo dixit eis ego sum. abierūt retro eum ⁊ ceciderunt in terrā. Iterū ergo interrogauit eos. Quē queritis. Illi aut̄ dixerūt. iesum nazarenū. R̄ndit iesus. Dixi vobis quia ego sum. Si ḡ me q̄ ritis finire hos abire. vt impleret sermo quē dixit. qz qz de distinhi nō perdidit ex eis quēcū. **M** Tūc accesserūt et man⁹ iniecerūt in iesum. ⁊ tenuerūt eū. **L** Vidētes aut̄ hū. q̄ circa ip̄m erāt qd futur⁹ erat. dixerūt. H̄nisi p̄cutim⁹ in gladio? R̄ndens aut̄ iesus ait. Siniteysqz huc. **J** Simon ergo petrus **M** vñus ex his qui erāt cū iusu. **J** hñs gladiū **M** extendēs manū. **J** eduxit eū ⁊ p̄cussit pōtificis seruū. et abscidit auriculā ei⁹ dextrā. Erat aut̄ nomen seru malchus. dicit ḡ iesus petro. Dicte gladiū tuū in vaginam. Calicem quem dedit mihi pater nō vis vt bibam illū. **M** Omnes enim qui acceperint gladium gladio peribunt. An putas quia non possum rogare patrem meū et exhibebit mihi plus qz duodecim legiones angelorum. Quomodo ergo implebuntur scripture. quia sic oportet fieri. **L** Et cum te tigisset auriculam eius sanauit eum. **M** In illa hora di

Articulus. 2.
Comprehensio
domini

Pars scđa p̄n
cipalis
Traditio iu-
de.

De passione domini

xit iesus turbis. **L** ad eos qui venerant ad se principes sacerdotum. et magistratus templi. et seniores. **D** Ia-
q; ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere me. **L** cum quotidie vobiscum fuerim in templo. **M** doces. **L** non extendistis manus in me. **M** et non me tenetis. **L** Sed hec est hora vestra et potestas tenebra-
rum. **M** Hoc autem totum factum est ut implerentur scri-
pture prophetarum. **T**unc discipuli omnes relicto eo fugerunt. **R** Adolescens autem quidam sequebatur eum amicorum syndone super nudo. et tenerunt eum. At ille rejecto syndone nudus profugit ab eis. **I** Cohors autem. et tribunus et mi-
nistri iudeorum. comprehendenterunt iesum. Agauerunt eum.
Et adduxerunt eum ad annam primam. Erat enim sacer-
doteus. qui erat pontifex anni illius. Erat autem capillus qui
consilium dedit iudeis. quia expedit unum hominem mori
pro populo. Sequebatur autem iesum simon petrus. et alius disci-
pulus. Discipulus autem ille erat notus pontifici. et introiuit
cum iesu in atrium pontificis. Petrus autem stabat ad hostiuz
foris. Exiit ergo discipulus qui erat notus pontifici. et di-
xit hostiarie. et introduxit petrum. **D**ixit ergo petro an-
cilla hostiaria. Nunquid et ex discipulis es hois istius. Dicit
ille. Non sum. Stabat autem servi et ministri ad prunas. quod fri-
gus erat. et calefaciebant se. Erat autem cum eis et petrus stans
calefaciens se. **L** Quem cum vidisset ancilla quedam seden-
tem ad lumen. et eum fuisset intuita dixit. Et hic cuz illo erat
At ille negavit eum. **D** coram omnibus dicens. **L**
Vulnus non noui illum. **R** Neque scio neque noui quid
dicas. Et exiit foras ante atrium. et gallus catauit. **I** Pontifex ergo interrogabat iesum de discipulis suis. et de
doctrina eius. Respondit ei iesus. Ego palam locutus sum
mundo. ego semper docui in synagoga et in templo. quo om-
nes iudei conueniunt. et in occulto locutus sum nihil. Quid
me interrogas. Interroga eos quod audierunt. quod locutus sum ipsis
Ecce hi sciunt quod dixerim ego. **H**ec autem cum dixisset
vnum assistentes ministros dedit alapam iesu dicentes. Sic respondebat
pontifici. **R**edit ei ihesus. Si male locutus sum testimonium ghibe
data.

Fugatio disci-
pulorum.

Articulus. 3.
Ductio ad
Annam.

Prima nega-
tio petri.

Interrogatio
Anne.

Articulus. 4.

Negatio Pe-
tri. 2. et. 3.

Continuatio
quarti articuli.
Inquisitio sa-
cerdotum.

Mono tesseron

de malo. si autem bene quid me cedis. **R** Et misit eum annas
ligatum ad caput pontificem. **P** principem sacerdotum
ubi **R** conuenerunt omnes sacerdotes et scribeb. **D** et
pharisei. **R** et seniores. **C** Petrus autem a longe securus
est eum usque intro in atrium summorum sacerdotis. **L** Et ac-
cuso igne in medio atrij. et circulando illis erat petrus
in medio eorum. **D** Exeunte autem illo ianuam. videt eum
alia ancilla. et ait huius qui erant ibi. Et hic erat cum Iesu nazareno.
L Et post pusillum aliud videns eum dixit. et tu de
illis es. **I** Dixerunt ergo ei. numquid et tu ex discipulis eius
es. petrus vero ait. **D** homo non sum. **D** Et iterum
negauit eum circa iuramento. quod non nouissimus hominem. Et post pu-
sillum. **L** Interum facta quasi hora vni. **D** Accesse-
runt quod stabat. et dixerunt petro. Vere et tu ex illis es. nam et lo-
quela tua manifestum te facit. **R** Nam et galileus es. **I** Di-
xit ei unus ex seruis pontificis. cognatus ei cui abscondit auriculam. Nonne ego te vidi in orto cum illo. Iterum ergo negauit pe-
trus. **D** At tunc cepit **R** anathematizare. **D** dete-
stari et iurare. quod non nouisset hominem. **R** istud quem dicitis
D et continuo. **L** Adhuc eo loquente. **R** statim gallus
iterum cantauit. **L** Et conuersus dominus respexit petrum. Ecce
cordatus est petrus verbi domini. **D** Iesu quod dixerat. priusque
cavet gallus. **R** bis. ter me negabis. **D** Egressus fo-
ras fleuit amare. **P** rincipes autem sacerdotum. **C** Sunt
sacerdotes. et omnes consilium quebat. **D** Falsum testimonium con-
tra Iesum. ut cum morti traderetur. et non conuenerunt cum multis falsis tes-
tibus accessissent. **R** Et conuenientia testimonia non erant. **D**
Nonnulli autem venerunt duo falsi testes et dixerunt. hic dixit.
R Ego dissoluam templum hoc manu factum et post triduum ali-
ud non manu factum edificabo. et non erat prouincialis testimonium
illoz. Exurgens autem summus sacerdos in mediis. interrogavit
Iesum dicens. Non responde quicquam ad ea quod tibi obiiciunt ab his.
D que isti aduersum te testificantur. Jesus autem rasebat **R**
et nihil respondit. **D** Et papa sacerdotum ait illi. Adiuro te
per deum vivum. ut diccas nobis si tu es filius dei. **R** benedicti.
D Dicit illi Iesus. tu dixisti. **R** Ego sum. **D** Ver-
runtamen dico vobis animo videbitis filium hominis sedentem a

De passione domini

dextris virtutis dei. et venientem in nubibus celi. Tunc p̄n
ceps sacerdotum scidivestimenta sua dices. Blasphemauit.
Quid adhuc egem⁹ testib⁹? Ecce nunc audistis blasphemiam
quid vobis vide⁹? R Qui omes p̄demauerunt eū reū
esse mortis. L Et viri qui tenebāt eū illudebāt ei ce-
dētes. D Tūc R cuperūt quidē cōspuere D expu-
erunt in facie eius. L Et velauerunt eū. et p̄cutiebāt facie
eius. D et colaphis eū ceciderunt. Alij autē palmas in
faciez ei⁹ dederūt dicētes. Prophetiza nobis christe. Quis
est qui te p̄cussit. L Et alia mīta blasphemātes dicebāt
in eū. D Mane autē facto p̄silium inierūt oēs p̄ncipes sa-
cerdotū et seniorēs populi. L et scribe D aduersus
iesum ut eū morti traderēt. L Et duxerūt illum in p̄silium
suū dicētes. Si tu es xp̄s dic nob̄. Et ait illis. Si vob̄ dire-
ro nō credis mihi. Si autē interrogauero nō r̄ndebitis mihi
neqz dimitteris. Ex hoc autē erit fili⁹ homis sedēs a dextris
virtutis dei. Dixerūt autē oēs. Tu ergo es filius dei. Qui ait
Uos dicitis qz ego sum. At illi dixerunt. Quid adhuc desi-
deram⁹ testimoniu⁹. Ipsi enī audiūimus de ore ei⁹. L
Et surgens omis multitudo eoꝝ duxerunt illum D vi-
ctum. J Acypha in prætoriū: D Et tradideſt
eū pontio pilato presidi. J Et ipi nō introierūt in preto-
riū ut nō p̄stamarēt. Iz ut māducaret pascha. Exiuit ꝑ pilat⁹
foras ad eos. D Tūc vidēs iudas qui eū tradidit qz
damnatus esset penitētia ductus. retulit triginta argenteos
p̄ncipibus sacerdotū et seniorib⁹ dicēs peccauī tradens san-
guinem iustū. At illi dixerunt. Quid ad nos. tu videris. Et
piectis argenteis in templo. recessit. et abiens laqueo se suspe-
dit. Principes autē sacerdotū acceptis argenteis dixerūt. nō
licet eos mittere in corbanā. qz preciū sanguinis est. Consil-
lio autē initio emerūt ex ipis agrū figuli i sepulturā pegrinorū
Propt̄ vocat⁹ ēager ille ligua eoꝝ acheldemach h̄ eaer san-
guinis vscz in hodiernū diem. Tunc adimplerū est qd dictū
est ꝑ hieremiā pphetam dicentē. Et acceperūt triginta argē-
teos p̄cium appreiciati. quē appreclauerūt a filiis israel. et de-
derunt eos in agrū figuli. sicut p̄stituit mihi dñs. Jesus autē
stetit ante presidem. J Et dixit. Quā accusationez

Illusio dñi.

Partes tercia
principalis

Judas
Interpositio
seu digressio

Prosecutio

Monotesseron

affertis aduersus hominez hunc. Responderunt et dixerunt
si non esset hic malefactor non tibi tradidissemus eum dicit
ergo eis pilatus. Accipite eum vos et cum legem restraint ius
dicate. Dixerunt ergo ei iudei. Nobis non licet interficere que
est. ut sermo iesu impleret quem dixit. significans qua morte
esset moriturus.

Accusatio domini

Ueperunt autem illum accusare
dicentes. Hunc inuenimus subuertere gentem nostram. Et
phibentem tributa dare cesari. et dicentes se christum regem
esse. ¶ Introvuit ergo iterum in pretorium pilatus. et vo
cauit iesum. et dixit ei. Tu es rex iudeorum. Respondit iesus
a temetipso hoc dicas. An alii dixerunt tibi de me. Respondebit
pilatus. Numquid iudeus sum ego. Mens tua erunt pofices tui
tradiderunt te mihi. Quid fecisti. Respondit iesus. Regnum
meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum
ministri mei utique decertarent. ut non traderer iudeis. nunc
autem regnum meum non est hinc. Dicit itaque ei pilatus. Ego
go rex tu es. Respondit iesus tu dicas. quod rex sum ego. Ego
in hoc natus sum. et ad hoc veni in mundum. ut testimonium
perhibeam veritati. Omnis qui est ex veritate audit vocem
meam. Dicit ei pilatus. Quid est veritas. Et cum hoc dixis
set. Iterum exiuit ad iudeos et dixit eis. Ego nullaz inuenio
causam.

Excusatio prima

Allia accusatio Difficio ad be rodem

L in hoc homine. At illi inualescebant dicentes
Commonuit populū docens per vniuersam iudeam incipies a
galilea usque huc. ¶ Pilatus autem audiens galileam. interro
gauit si homo galilensis esset. Et ut cognouit quod de herodis
potestate esset. remisit eum ad herodem. qui et ipse hierosoli
mis erat illis diebus. Herodes autem viso iesu gauisus est val
de. Erat enim cupiens ex multo tempore videre eum. eo quod audie
rat multa de eo. et sperabat signum aliquod videre ab eo fieri.
Interrogabat eum multis sermonibus. At ipse nihil illi respondebat.
Stabant autem principes sacerdotum et scribe constanter
accusantes eum. Spreuit autem illum herodes cum exercitu suo
et illusit in ducum vestem albam. et remisit ad pilatum. Et facti sunt
amici herodes et pilatus in ipsa die. Nam antea inimici erant
ad inuicem.

Articulus 2. Judicis disc ptatio.

Pilatus autem vocatis principibus sacerdos
tum et magistratibus et plebe dixit ad illos. Obrullistis mis
tationem huius hominem quasi auertentem populum. et ecce ego co

De passione domini

ram vobis interrogans nullam causam inuenio in hoc isto. **Excusatio.2.**
ex his in quibus eum accusatis. sed neque herodes. Nam re
misi vos ad illum. et ecce nihil dignum morte actum est ei. Emere
datum ergo illum dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis
per diem festum unum. **D**icitur inquit quae voluerent **R**
quocunque petissent. **I** Ecce dicit eis. Est consuetudo vobis
ut unum dimittam in pascha. **D** Habebat tunc insi-
gnem qui dicebat barrabas. **I** Erat autem barrabas latro
L qui propter seditionem quandam factam in civitate et homi-
cidium missus est in carcerem. **D** Congregatis ergo illis
dixit pilatus. Quem vultis dimittam vobis. barrabam an
iesum qui dicitur christus. **I** Vultis ergo dimittam vo-
bis regem iudeorum. **D** Sciebat enim quod per inuidiam
tradidissent eum. **I** Exclamauit autem simul universa turba
dicens. Tolle hunc et dimitte nobis barrabam. Iterum autem
pilatus locutus est ad eos. volentes dimittere iesum. At illi sus-
clamabant dicentes. Crucifige crucifige eum. Ille autem ter-
tio dixit ad illos. Quid enim mali fecit. Nulla causam mor-
tis inuenio in eo. Coripi ergo eum et dimittam. **I** Tunc apprehendit pilatus iesum et flagellauit. Et milites
D presidis suspicentes iesum in pretorio. **R** Duxerunt
eum intro in atrium pretorij. **D** Congregauerunt
universam cohortem. et exuentem eum. clamide coccineam.
I Veste purpurea circuiderunt eum. et milites plectentes
coronam de spinis imposuerunt capiti eius. **D** Et arun-
dinem in dextera eius. **I** Et veniebant ad eum **R** Et
et genuflexi ante eum. **R** Adorabant eum illudabant
ei dicentes. Que rex iudeorum. **I** Et dabant ei alapas.
D Et expuentes. **R** cospuerunt in eum. Et **D**
acceperunt arundinem et percuciebant caput eius. **I** Expi-
uit iterum pilatus foras et dicit eis. Ecce adduco vobis eum
foras. ut cognoscatis quod nullam inuenio in eo causam. Expi-
uit ergo iesus portans spineam coronam. et purpureum ve-
stimentum. Et dicit eis. Ecce homo. Cum ergo vidissent
eum pontifices et ministri clamquerunt dicentes. Crucifige cru-
fige eum. Dicit eis pilatus. Accipite eum vos et crucifigite.
Ego em non in eo inuenio causam. Respondebat ei iudei. **Nos** **Excusatio.5.**

Excusatio.3.
Articulus.3.
Flagellatio.

Bonotesseron

Alia excusatio legem habemus et sum legem debet mori. quod filius dei se fecit
Eum ergo pilatus audisset hunc sermonem magis timuit. Et ingressus est pretoriū iterum. et dicit ad iesum. Unde es tu. Iesus autem responsum non dedit ei. Dicit ergo ei pilatus. Dibi non loqueris. Nescis quia potestatem habeo crucifigere te. et potestatem habeo dimittere te. Respondebat iesus. Non haberes potestatem aduersus me ullam. nisi tibi datur esset desuper. Propterea qui me tradidit tibi maius peccatum habet. Et et inde querebat pilatus dimittere eum. Judei autem clamabant dicentes. Si hunc dimittis non es amicus cesaris. Omnis enim qui se regem facit contradicit cesari. Pilatus autem cum audiisset hos sermones adduxit foris iesum. et seddit per tribunalum in loco quod dicit lycostratos. hebraice autem gabbatha. Erat autem parasceue pasche hora quasi sexta. R hora quasi tertia. Et dicit iudeis. Ecce rex vester. Illi autem clamabant. Tolle tolle. crucifige eum. Dicit eis pilatus. Regem vestrum crucifigam. Non habemus regem nisi cesarem. R Et accusabat eum summi sacerdotes in multis. D Et cum accusaret a principibus sacerdotum et senioribus nihil respondit. R Pilatus autem rursus interrogavit eum. d. Non credes quod quod. Vides inquit te accusant. D Non audis quanta aduersus te dicunt testimonia. Et non respondit ei ad ullum verbum. R Iesus autem amplius nihil respondit. ita ut miraretur pilatus. D Preses videnter. Sedente autem illo per tribunalum misit ad eum viror eius. d. Nihil tibi et iusto illi. Olta enim passa summa hodie per viam propter eum. R Et cum ascenderet turba cepit rogare sic semper faciebat illis. D Principes autem sacerdotum et seniorum plus alerent. R cōcita verunt turbam. D ut peterent barrabam. ihm vero pederent. R nondem autem preses ait illi. Quem vultis vobis dominum dimitti. At illi responderunt barrabam. Dic illi pilatus. Quid ergo faciam de ihu. quod dicit Christus. dic ut oes. crucifigat. Ait illis preses. Quid enim mali fecit. At illi magis instabat dicentes. Crucifigat. L Instabat magnis vocibus postulantes. ut crucifigeretur. et iualem scibat voces eorum. D Vides autem preses quod nihil perficeret. sed magis tumultus fieret. accepta aqua lauit manus coronam populo. d. Innocens ego sum a sanguine huius iusti. vos videritis. Et respondens universus preses dicit. Sanguis eius super nos. et super filios nostros. Tunc R Pilatus

Excusatio .6.

Excusatio .7.

Sententia

De passione domini

volens populo satissimamente adiudicavit fieri petitionem eorum.
Videlicet autem illis eum quod propter seditionem missus fuit in carcere
Barbaranum quod petebat. Iesum vero etiam a gellis cœsum tradidit voluntati eorum. Rerum ut crucifigere
tur. **T**unc milites suscipientes eum in portio. et
postea illus erunt ei crucifixi. Rerum purpura clamide
coccinea. et induerunt eum vestimentis suis. **E**t eduxerunt eum
Et baulas sibi crucem exiuit eum quod dicit calvarie locum. hebrae
ce autem golgatha. **R**erum ut crucifigeretur. **L**et cum duceretur
eum apprehenderunt. **R**hoiez cyronensem nomine.
Creniente de villa. **R**erum patrem alexandri et rufi. **D**Huc angariauerunt ut tolleret crucem eius. **L**et imposuerunt
illi crucem portare post eum. Sequbat illum multa turba populi
et mulierum quae plangebant et lamentabantur eum. **C**onuersus autem ad ille
las iesus dixit. Filie hierusalē nolite flere super me. sed super vos
ipas flere et super filios vestros. **Q**uid ecce venient dies in quibus di
cet. breves steriles et vestres quae non genuerunt. et vobis quae non lactauen
t. **T**unc incipiens dicere motibus cadite super nos. et collibus
operentes. Quia si in viridi ligno hec faciunt. in arido quod si
et. Ducebant autem et alii duo nequam cum eo. ut interficerentur.
Rerum et veneruntur in locum quod dicit golgatha. quod est calvarie lo
cus et dederunt ei vīnum. **R**erum mirratum. **R**erum bibere cum felle
mixtum. Et cum gustasset noluit bibere. **M**ibi crucifixerunt
eum. **E**t cum eo alios duos. **L**atrones. **M**ibi hinc et hic
vnum a dextris alium a sinistris. **I**medium autem eum.
Rerum et impleta est scriptura quae dicit et cum iniquis reputatus
est. **I**hesus autem dicebat. Pater dimittet illis. Non enim scis
ut quod faciūt. **I**Scriptis autem et titulus pilatus. et posuit su
per crucem. **R**erum super caput eius causam ipsius scriptam. **I**Titulus
Erat autem scriptum. **R**erum Hic est iesus nazarenus rex in
deorum. Hunc ergo titulum multi iudeorum legerunt. quod propter cuius
tatem erat locus ubi crucifixus est iesus. et erat scriptum he
breice grece et latine. Dicebat ergo pilato pontifices iudeorum
Noli scribere rex iudeorum. sed quod ipse dixit rex sum iudeorum. **V**estitum diu
respodit pilatus. Non scripsi scripsi. **M**ilites ergo cum crux p
tes. uncinis militi parte. et tunica. Erat autem tunica inconsu

Pars. 4.
Eductio.

Sequela plac
gentium.

Articulus. 2.
Crucifixio.

Articulus. 3.
Testamentum
septem verborum.
Titulus

Vestitum diu

sio.

Monotesseron

tilis desuper contexta p totum. Dixerunt g adiuicem. No scindamus eā. sed sortiamur de illa cui' sit. vt scriptura ipse retur. d. Partiti sunt vestimenta mea sibi. et in vestē meā miserunt sorte. E milites quidē hec fecerūt. **R** Et sedētes seruabāt eū. **R** Et pterentes blasphemabant eum mortio et irrisio.

Blasphema. **R** Et pterentes blasphemabant eum mortio et irrisio. **L** ueteres capita sua et dicētes. Uach q destruis templū dei. et in triduo illud reedificas. saluum fac temetipm. **R** Si filius dei es descēde de cruce. **S**imiliter et principes sacerdotum illudētes. **R** ad alterutru. cū scribis et phariseis dicebāt. Alios saluos fecit seipm nō pōt saluū facere. xps. **R** si rex israel est. descēdat nūc de cruce. **R** vt videam⁹ et credamus ei. **R** Confidit in deo. liberet eum nūc si vult. Dicit enī qr filius dei sum. **L** Et stabat populis expectās. et deridebāt eū pncipes cū eis dicētes. Alios saluos fecit. se saluū faciat. **S**i hic est christ⁹ dei electus. Illudebant autem ei et milites accedentes et acutum offerentes ei. et dicētes. **S**i tu es rex iudeorum saluum te fac. **R** Id ipsum autem et latrones qui crucifixi erant cum eo improverabant ei. **R** conuiciabātur ei. **L** Unus autem de his qui pependebant latronibus blasphemabat eum dicēs. **S**i tu es christus saluum fac te ipsum et nos. **R** Undens aut̄ alter increpabat eū. d. Neqz tu times deum qui in eadē damnatione es. **E**t nos quidē iuste. Nam digna factis recipim⁹. Hic yo nihil mali gescit. **E**t dicebat ad iesum. Dñe. memento mei dū veneris in regnum tuum. **E**t dixit illi iesus. Amē dico tibi hodie tecum eris in paradiſo. **R** Stabat autē iuxta crucē iesu mater ei⁹. et soror matris ei⁹ maria cleophe. et maria magdalene. Cum vidisset ergo iesus matrem et discipulū stantē quē diligebat. dicit matrī sue. **D**ulier ecce filius tuus. deinde dicit disciplo. ecce mater tua. et ex illa hora accepit eam discipulus in suā. **R** A sexta aut̄ hora tenebre facte sunt sup vniuersam terrā usqz ad horā nonā. **L** Et obscuratus est sol. **R** Et circa horā nonā clausuit iesus voce magna. **H**eli heli lamazabatani. Hoc est deus meus. deus meus. vt quid dereliquisti me. Quidā aut̄ illic stantes et audiētes dicebāt. **H**eliam vocat iste. **C**eteri pō dicebant: sine. videamus si venit helias liberans eū. **R**

Latronis cōuersio.

Matris commendatio.

Tenebre

Heli

De passione domini

ad deponendum eum. **I** Postea sciens iesus qz omia
psummati sunt. vt psuumaret scriptura dicit: Sicio. **V**as
autē erat positū aceto plenum. **D** Et cōtinuo vn^o ex eis
acceptā spongā impleuit aceto **I** ysopo circūponēs **D**
imposuit arundini **I** obtulit ori ei^o. **D** et dabat ei bi
bere **R** et nō accepit. **D** et cum gustasset noluit bibere.
I Cum ḡ accepisset iesus acetum dixit. **L** osūmatum est.
D Jesus autē itez clamās voce magna **L** ait. pa
ter in man^o tuas cōmendo sp̄ritum meum. et hec dices **I** In manus t.
Inclinato capite **L** expravit **I** tradidit spirituz **D** Expiratio
Et ecce velum tēpli scissum est in duas ptes. a summo vslqz **L** compassio
deorsum. Et terra mota est. Et petre scisse sūt. Et monumē nature
ta aperta sunt. Et multa corpora sanctoz q̄ dormierunt sur
reverunt. Et exentes de monumētis post resurrectionē ei^o
venerunt in sanctam ciuitatem. et apparuerunt multis. **L** en **L** ouersio cen
turio autē et q̄ cū eo erāt custodiētes iesum. viso terremotu et turionis
būs que siebant **R** et q̄ sic clamans expirasset **D** ti
muerunt valde dicētes. **V**ere filius dei erat iste **L** Et cē
turio glorificabat deum. d. **V**ere hic hō iust^o erat. Et omis
turba eo^z que simul aderat ad spectaculum istud. et videbant
que siebant. pcutientes pectora sua reuertebant. Stabat au
tem omnes noti eius et mulieres **D** multe a longe. que
secute erant iesum a galilea ministrantes ei **R** de lōge
aspicientes **L** et hec videntes **D** Inter quas erāt
maria magdalene. et maria iacobi **R** mioris et ioseph ma
ter et salome **D** et mater filiorum zebedei **L** Et alie
multe que simul cū eo ascenderāt hierosolimā **I** Judei g **L** lanceatio
qm̄ parascue erat vt nō remanerēt corpora ī cruce sabbato.
Erat enī magn^o dies ille sabbati. rogauerūt pilatū vt frāge
rent eo^z crura. et tollerēt. Venerunt ḡ milites et pmi qdē fre
gerunt crura. et alteri^o q̄ crucifixus est cum eo. Ad iesum autē
cum venissent. vt viderunt eum iam mortuum. nō fregerunt
eius crura. **S**z vn^o militū lancea latus ei^o aperuit et cōtinuo
exiuit sanguis et aqua. Et q̄ vidit testimoniū phibuit. et vez
est testimoniū ei^o. Et ille scit qz vā dīc vt et vos credatis. Fa
ctas sunt enī hec vt scriptura īpleref. Os nō cōminuer̄ ex eo. Et
itez alia scriptura dīc. videbūt ī quē transfixer̄t. **D** Lū **L** depositio

Assistētia mu
lierum

Monotesseron

sero autem factum esset. **L** Ecce vir quidam nomine ioseph
D diues **L** qui erat **R** nobilis decurio **L** vir
bonus et iustus. **Hic** non penserat psilio et actibus eorum ab ari
mathia ciuitate iudee. quod expectabat et ipse regnum dei. **I** eo
quod esset discipulus iesu. occultus autem propter metum iudeorum.
D Hic **R** audacter introiit ad pilatum. et pecuniam **I** ut
tolleret corpus iesu **R** pilatus autem mirabatur si iam obiisset.
Et accersito centurione interrogauit eum si iam mortuus esset.
Et cum cognouisset a centurione. donauit corpus **D** ius-
sit reddi corpus ioseph **R** Joseph autem mercatus syndo-
nem et deponens eum. inuoluit syndone **I** corpus iesu. Ne-
nit autem et nicodemus qui venerat ad iesum nocte primum. ferens
mixturam mirre et aloes quasi libras centum. Accepit ergo
iesum. Et ligauerunt eum lintheis cum aromatibus sicut mos est
iudeis sepelire. Erat autem in loco ubi crucifixus est ortus. et
in orto monumentum nouum **R** quod erat excisum de petra:
I in quo nondum quisquam positis erat. Ibi ergo propter parasce-
uen iudeorum. quia iuxta erat monumentum posuerunt ie-
sum. **D** Et adiuoluit sarcum magnum ad hostium monu-
menti et abiit. **L** Et dies erat parasceuus et sabbatum illius
luciscebat. Subsecutus autem mulieres que cum eo venerantur de
galilea. viderunt monumentum. et quemadmodum positum
erat corpus eius. **D** Erat autem ibi maria magdalene et
altera maria **R** Joseph **D** sedentes contra sepulcrum.
L Et reuertentes pauerunt aromata. et vnguentum. et sabbato
quidem siluerunt secundum mandatum. **D** Altera autem die quod est post
parasceuendum. auenerunt principes sacerdotum et pharisei ad pilat-
um dicentes. Domine recordati sumus quia seductor iste dixit ad
hunc viuens. post tres dies resurgam. Iube ergo custodi se
sepulcrum usque in diem tertium. ne forte veniant discipuli eius
et furentur cum eum. et dicatur plebi surrexit a mortuis. Et erit no-
uissimus error peior priore. Ait illis pilatus. Habetis custo-
diam. Idee custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes munie-
runt sepulcrum. signantes lapidem cum custodibus. Amen.

Sepultura.

Monitio se-
pulcri.

Sicut laus deo.

Bermon

XXIII

Fasciculus mirre dilectus meo mihi inter ybera mea dormabitur. Bermon. XXIII.

Erba sūt ecclesie. Ante. i. vniuersa amara q̄ spōsus suns. mūdi saluator. christus dominus. toto suo itinere p̄tulit p ea. ingiter remisici volentis ea in maxime q̄ hodierna die passus est quibus et ipa genita est et purgata ab omni macula et ruga. Nec etenim tangit diuinorum beneficiorum non ingrata. in suo pectoris archano sele p̄ hec verba cūcta q̄ christus sponsus eius passus est inclusura pollicet. Que nisi anima devota eiusdem matris ecclesie fidelis filia. digna imitatioē dicere. imo effectui exhibere satagat. oēs xp̄i redēptoris sui labores. penas. vulnera. fūlū s̄gurinem. morteq̄ crucis ignominiam. hoc p̄ omnium peccati passā quātū ad se p̄tinet et vacuat atq̄ frustrat. dicte beato. Bern. su p̄ verbis Isaie pp̄phete. f. i. Tu quoqz si dñm videre desideras sublimē. humile p̄us iesū videre curaro. Intuere p̄us exaltatū in deserto serpentem. si videre desideras regē in solio residentem. Illa te humiliet visio. vt ista exaltet humiliatū. Reprimat et sanctet ista tumorē tuū. vt illa replet et satiat desideriū tuū. et apls petr⁹ Ep̄o passo in carne et vos es

dem cogitatōne armam. i. pe. 4. Siē nāqz ab b̄ dñce passiōis sacramēto tota n̄ra salus p̄det dīcete Isa. c. 53. vulnerat⁹ ē ppter iniqtates n̄ras. attritus ē ppter scelera n̄ra. disciplina pacis n̄re sup eu. cui⁹ luore sanati sum⁹. et apls ad Col. i. Loplacuit p̄ eum recōciliari oia in ipo pacificas p̄ sagittinē crucis ei⁹. siue q̄ in celis siue q̄ in terris. Ita nihil yiatōri salis bruis. q̄ vth⁹ passiōis iugis meoria se illi d̄sormet. et ea polideat q̄si mirre fasciculū inf̄ eius ybera dormantē. hee em xp̄i passiōes. et in se ipsis p̄tite. et in n̄ra p̄sentē meoria. instrumēta sunt fortissimā q̄bus op̄s virtus. et inuestigabilē sapia dei restauratōz modi potenter et mirifice opata est. vslq̄ mō op̄at. ait btus Ans in finē dñi tūlissimo de dñi pas. Ad hunc mirre fasciculū colligendū. deuo t̄ passiōis meditato. Bern. f. 44. sup canti sic hortat. Tu q̄z si sapis. imitaber p̄udentiā spōse. atq̄ hūc mirre fasciculū de p̄ncipali tui pectoris nec ad horā pacier auferzi. amara illa oia. q̄ p̄ te p̄tulit sp̄ in meoria tua retinēs assidua meditatiōe reuolens. q̄ possis dicere et tu. fascicul⁹ mirre dī. me. mi. inf. v. m. cō. Et infra. Dilectissimi. tā dilectū fasciculū colligate. vobis. hunc medullis inserite cordis. hoc munite adiutum pectoris. vt et vobis inter ybera dormetur. habete illum sp̄ uō retro in humeris. s̄z ḡn p̄ ocul⁹

Fasciculus

ne portantes et nō odorantes. et
onus p̄mat. et odor n̄ erigat. Si
em̄ an oculos habuerit̄ quē por-
tatis. p̄ certo vidētes angustias
dñi. vras leuius portabitis. Ex
hijs em̄ mirre fasciculis interdū
potus salutar̄ amaritudinis co-
ficitur dum n̄a nob̄ p̄cā displi-
cēt. veluti tāti dolor̄ cā. Ex his
rursus potus p̄ficit. suauis. vn-
ctio solatōis. dum cogitam̄ op̄
tanti immēitas doloris. plenissi-
ma est satisfactio p̄ p̄f. H̄i eri-
gunt in aduersis. in p̄sp̄is repre-
mūt ut inter leta tristiaq; vite p̄n-
tis q̄ p̄ sponseybera intelligi con-
uenit. via regia incidenti tutum
prebeat utrobiqū ducatū. H̄i no-
bis asilant m̄di iudicē. dum tre-
mendū p̄tātib;. mitē humilēq; fi-
gurant. dū nō solū placabile s̄z et
imitabile rep̄sentat eū q̄ inaccessi-
bilis est p̄ncipatib; et terribilis
ap̄d reges fr̄e. hec Bern. Vo-
lens itaq; fructuose utilitq; hunc
fasciculū ex articulis dñice passi-
onis colligere. septē attendat res-
gulas. subnotatas per quas et si
ingiter sit passio domini meditā-
de. tñ hodierna die. qua ipsam
sancta mater ecclesia. nō tanq; p̄-
teritam sed quasi coram positam
recolit. hanc deuotī mentis ocu-
lis p̄decet intueri. Nec dubium
quā largius hodie eius bñficia
desuant. cum oīm fidelium cor-
da ad p̄spaciendū suo redempto-
ri attētus sint suspensa. Nec des-
erit ip̄a q̄ tristis sub cruce planxit.

(matrem dñmini loquor) ques-
cit a filij sui p̄sentia auelli nō po-
tuit. ita nec a deuotis cordibus
sui filij passionem memorari cu-
pientibus se subtrahet. quin de-
uotēm et lacrimas copiosius im-
petrabit. si tamē ad id fuerit no-
stris p̄ebus inuitata. Ad pedes
igitur sue beatitudinis proluvi
et patientem in cruce filium a do-
remus. et p̄passam sub cruce ma-
trem salutem oratōe dñica. sub
iuncto Ave maria.

Fasciculū mirre r̄c. Miria
fm̄ bñm Bern. fm̄de. 44. super
canti. Amara res dura et aspera
tribulatiōni significat. Ideoq;
apte (quia herba oīm amarissi-
ma est) christi passiōem. omnes
viator̄ amaritudines excedēte
rep̄sentat. Ramuscūlū vero eius
aliquē passionis articulū singu-
larem. Uerum si vniuersas ama-
ritudines. aduersitates. afflictio-
nes quas pietat̄ auctor ab intro-
itu suo in hunc modū usq; ad ho-
diernū eius exitum pati sua spon-
te dignatus est. (p̄mo illas infan-
tiles necessitates. deinde labo-
res in predicando. fatigationem
in discurrendo. vigilias in oran-
do. tentatiōem in ieiunando. la-
crimas in cōpatiendo. insidias in
colloq;ndo. postrēo pīcula in falsis
fratrib;. huicja. spuma. collaphas.
sublannatōes. exprobatōes. fla-
gella. coronam. illūsiōes. clavis
lanceam. et crucem. Sed et illos
co;dis interiores dolores tristis

Mirre

cias et angietates. quibus beatissima illa plena fuerat anima. sicut ait in ps. Intrauerunt aque haud dubium quin tribulacionum usq; ad animam meam colligere niteremur. non iam fasciculum sed fascem ingentem. nobis vero importabilem portarem. Is enim solus domini amaritudines eaq; q; mensure plenam habere potest noticiam. qui cognitio clari tatem amoris magnitudinem. et psone christi nouit comprehendere dignitatem. Quod quia nostris intellectus excedit facultatem non ad doloris sui magnitudinem in se ipso. sed excessum eius super omnes vie huius dolores attendere nos iubet dominus. in trenis ita exclamans. O vos omnes qui transitis per viam Attende et videte si est dolor sicut dolor meus. Domine et sponsa attendens. non faciem. sed mirre fasciculum inter vbera sua memorantem perficitur. Nos vero quia omnia. nec colligere. nec seruare valemus. velut longe sub ea. que non modo facta et passa. sed et omnia illius verba seruauit. conferens in corde suo. saltem principiores passionis articulos. tanquam mire ramulos de morto recolligamus pectore. Ea que hodierna die passus est dominus. in quatuor ramos vel partes. et partium qualibet in quatuor articulos quasi ramulos pertinet. Ex quibus collectus fasciculus. in prosperitate ac aduer-

sitatis occursu. nobis inter ubera comoretur. quatinus tanto redeptori non ingrati. nobis ipsis per horum memo: iam semper peruidi inueniamur.

Ad commemorandum itaque et meditandum domini uicem passionem fructuosius notable sunt regule sub notate. **P**rima.

Attendat. meditans passionem domini. q; uniuersa que res ferentibus euangelistis de christi passione scripta sunt. christo sunt vere et realiter inflicta atque ab eo passa. Nihil ab illis confictum. Nihil ab isto simulatum. sed longe verius acerbiusq; q; scribi potuit. languores nostros tulit et dolores nostros ipse portavit.

Secunda

Attendat qui domini passionem recolit. dominici corporis qualitatem. quantum ad complexio nis teneritudinem. etatis vigorem sensuum perceptibilitatem. Hec enim oia dolor ex illatis plagis plurimum augmentatur. **T**ertia.

Attendat deuotus passionis meditator. ineffabilem summam q; patientis christi. dignitatem. et innocentiam. ut semper intellegat atroces illas penas ac iniurias. non homini miserando. sed summo omnium deo. agno patris innocentissimo illatas. et per omnes offendit oes cuiuscumque homini inferribiles excedentes. **Quarta**

Fasciculus

Attendat inferentium vilitatem odium. in gratitudine qui pro suis miseris maximisq; beneficijs. vices pessimas reddidere. **P**lurimis afflictis amicis maleficiis q; inimicis.

Attendat q; nihil coactus. sed oia sponte volens assumpsit. et suum stultus et nullius inflicte pene alleuviationem q; sicut. **D**inc non tam lictorum seuitia. q; illi consideranda est simul et admiranda dilectio ac benignitas. qua hec omnia pro nostra salute misericordie pati voluit q; tamen sic plus ad glorias domino. q; vindictam reddere tortoribus accendat.

Attendat q; sicut nihil causum. nihil gratia aut frustra a domino gestum est. ita nec passum. **S**ed oia quicunque passus est intus in anima. foris in corpore. ad satisfactoem per nostrum patrem a domina puidetiam sapientissime simul et iustissime ordinata. **D**uo namque quantulacumque preciosissimi sanguinis guttula fluueret sine patre. sine quo non cadit folium de arbores. et apud quem omnes electorum capilli nuerati sunt unigeniti filii dolores et crucifixus ignorantur. **D**inc et peccati malicia et severa patris iusticia cognoscitur. et intensior dolor sponte pro nostris peccatis assumptus. q; illate pene inducere suffecerint. **A**ttendat in oib; q; laudeica spicas vel gemitis feritas domino inflixerat. reflexo ad se oculo. ne sile aliquid dominum rursus crucifigendo infligat. aut imense caritatis redimentis nos vulne-

ra vilipendat.

Veraz summa sectur in figura

Passiois veritatē

Lorpis gloriā

psone dignitatem

Attendat de uorus domine inferentium vilitatem pacientis voluntatem passionis mediatoris passorum ordinatio bilitatem

Sui ipsius stabilitatem

Nunquid ad passionis divisionem in quatuor articulos principales procedamus. Historia passionis in quatuor dividit finis q; a quatuor passus est. Intus a seipso postquam persecutor appropinquaret foris a iudeis lolis. passionem incipientibus. A iudeis simul et gentibus passionem presentibus. A gentibus solis passum onem et summatis.

Articul. I. principalis **P**rima pars ab egressu cena trans torrente cedron usque ad predictoris osculum. **C**ontinet interiorē christi afflictionem. quā postquam tortor foris manū injecret in se ipso assumperat. tristiciam scilicet dolorem maiorem q; mortaliū ullus in hac vita vniq; creditur habuisse. Qui ex quatuor declaratur. **E**xibo christi et fano. **E**x plena et reperita oratione. **E**x angelica solatione. **E**x sanguineo sudore. Et finis hoc pars illa prima quatuor habet articulos.

Mirre

Articul^o. I. p^otis prime
Primum declarat internā cordis tristia ex verbo et pauro re. Nam egressus Iesus de grandi cejaco^{lo} ciuitati hierusalē. P^o admirāda potētie sapie. et caritatis eximie insignia in sacramentali refectōne. in doctrinali solatōne in petri et iudee prophetica anisatōe himno dicto trāstors rentē cedron. sequitib^z discipul^o venit in montē olivaz. in ortum in cui^o p^oncipio institut^o. discipulis internā cordis mesticiā. quā sua sponte assumperat. eiusq^z intensioez pauore tediō ac p^obis declarauit dices. Tristis est aia mea usq^z ad mortē intensius et extensius. Tristar^o est dñs sūm rōem de malis culpe. et de malis pene. De malis culpe oīm generaliter. iudeoz specialiter. Specialis xpianor. Specalissimodiscipuloz. Hanc intendit tristiciā. p^oter generalitas. cognitōis claritas. summa caritas. De malis pene. p^oprio supposito iminētis que tanto maior fuit quāto sua psona fuit dignissima et dilectissima. crudelius et multiplicius punienda. De malis pene ceteroz homīm p^oterior. p^osentiu et futuroz que tanto maior quanto eoz mala gnalius apprehendit. clarius cognouit. plus cūctos dilexit. Et ideo maria fuit eaz q^z vnoq^z habita est p^o peccat^o. tam a singulis qm ab omnib^o homib^o. Doluit etiā sūm sensum. ppter

acerbitatē et multiplicitatē pene singulis mēbris infligende que fantasia cognovit et appetit^o horruit. Fuerūt hq dolor et tristia. etiā voluntate p^ocientis xpi aucte. et iō omniū marie q^z vnoq^z a mortali in hac vita passi sunt.

Articulus. II. p^otis prime

Tristicie et doloris magnitudine. oratōe plixa. humili. repeatita. Et ppter discipuloz tristiciam et somplentiā interpolata declarabat quoq^z tepoz in bonō min^o cruciabat mitte cor dñi q^z iudee vigilantia in malo. Orabat autē tanq^z aduocat^o fidelis sue sensualitatis in cuius psona orationem fudit.

Articul^o. III. p^otis prime

Angelica etiā isolatoe. tristicie magnitudine insinuat quoq^z et si ministerio sepe. nō tñ isolatōne p^obus vel posteri^o vslus est ibi quib^z verbis est fortat^o. ita tñ vt dolor non sit diminutus sed magis auctus deuotius atten^odatur.

Articul^o. IIII. p^otis prime

Crevit pugna. creuerut et signa tristicie declarativa. Nam p^o angelicā fortatōz fact^o in agonia plixius orat. Et in vehemētissimi doloris testimoniu. sanguinē in terrā guttatum decurretem sudat. Attendat anima de uota h^o signi inauditā nouitatē sanguinis fus^o multiplicitatē. Effusio modū et originē. Quātagz fuerit passionis acerbitas

Fasciculus

ī illate. q̄ adhuc fusa & distice
apphensa sudore sanguine cōmu-
tanit. Et vide quō sp̄ auctā p̄ti-
nue domini tristiciā signa sequē-
tia clarus designabat. Nā eius
dentin doloris magnitudinē.
ostendit humilis et frequētā
orato qm̄ simplex verbū aut pa-
uor. et adhuc evident⁹ adhibi-
ta solatio angelica. Evidētissi-
me aut̄ sanguinis fluens sudor.
Gurgit tandem ab agone ve-
hemētissimo & dormitib⁹ disci-
pulis morula dormiendi pcessa.
surgere eos iubet & traditor⁹ o-
currere. appropinquātē ī hōra
qua tradi voluit in man⁹ crude-
liū pctoz. Hec de pte pma

Secunda pars prin- cipalis historie.

Atraditōe in orto vsq; ad p-
sentatōem pilato. tinet ea que
foris a solis iudeis dūcam p-
siōem incipientib⁹ dno sunt illa-
ta. Et continet pars illa arcu-
los. 4. scz xpi traditōem cū fuz-
ga discipuloz. Comphensiōem
cum ligatōne membroz Alaphi-
zatōem cū petri negatōe. Lay-
phe inqrentis damnatōem cum
consipiti collaphisatōe. Adhuc
em dno discipulis de aduentu
traditoris loquente

Articulus. I. ptis scde.
Judas seculi virtute incū-
bens qsl̄ despatis de adiutorio
dei venit cū cohorte militū gen-
tilium cym mīstris pontificum et

phariseoz. cū turba gladijs & fu-
stibus armator⁹. Et fm̄ datū eis
pus signum osculatus est dñm
tradens suū benignissimū patrē
p creatōem. fratrē p incarnatio-
nem. amicū p electōem magistrū
p doctrinatōem. dñm p redē-
ptōem. iudicem p finalē retribu-
tōem. **I**udas osculo dñm
tradidit. sed dñs sponte se ob-
tulit. Nam regrediente iuda ad
turbas. domin⁹ omia sup seipm
futura psciens. turbis obuiam
peccit. quē quererent qsluit. se
hunc fore respondit. sua respon-
sione pstravit. surgendi faculta-
tem concessit. capiendo se nō di-
scipulos. licentia dedit. manus
in se iniūcere pm̄lit. petz gladio
pcuriente phibuit. Allegans p-
tris ordinatōem. legalis pene ta-
lionem. legionum potestā. scri-
pture implorōez. Abscisam auri-
culam sanauit. se tangz larronē
tenētes arguit. omnes discipuli
fugientes solū in medio luporū
sue mansuetissimā derelinquit.
Juit autem dolorosa hec tra-
ditio quia facta a discipulo cu-
ratore pprio. cōmensali et apo-
stolo. quia facta pacis signo. qz
facta vili precio. **D**unc ag-
grauiabat iude magnitudo qui
vendidit quod christus gratis
offerebat. Christi et discipuloz
diffamatio quia vnius delictū
toti societati imputatur. Indo-
rum obstinatio quos nec dulcia
verba nec ostensa potestas rco-

mirre

cauit. **S**ed et nimium constabat discipolorum fuga propter eorum singularem electioem quae ex omnibus tanquam columne firmissime electi. Propter eorum singularē beneficiorū cumulatōem. Propter eorum singularē multiplicem pmissionem et futurop a christo recedentiū significatiōem. Itaqz torcular calcat solus. et isolantem et cōdolentem expectat fīm pphetarum vaticinia nec inuenit. Enī inq̄t im properium expectauit cor meum et miseriam et sust. qui simul cōtristaretur et non fuit. qui consolareetur et non inueni.

Articulus II. ptis scde

Relicto ergo in manibz eoz domino solo crudeliter deserviunt ac irruerūt in agnum lupilimanes. in pastore diri latrones. in lumē verum filij tenebrarum. Et tenentes manus in eum iniecerunt impellentes et percutientes. Attrahētes et retrahentes veste. crinibus. collo. manibus. et ceteris mēbris. Et liguerunt (haud dubium) crudeliter. ne velut mag' elaberetur de manibus eoz quos iam pstraue rat solo verbo. Ad que agenda eos impulit ira et appetitus vindicis. Auisatio iudeicentis. Dicite eum caute. fuga resulst̄ tuū pmo discipulorū turbe.

Articulus III. ptis scde

Ligatū itaqz traxerūt ad an-

nam pmo cayphe loceꝝ de disci pulis et doctrina eius interrogā tem. Ad audiendū vero testi moniū se referens xp̄c. qui alapa peccit. **A**ercatura creator. A portōe orbis vilissima. orbis gubernator. Amici pio iudicis dñs vniuersitatis. A redimendo a dyabolī vinculis. redemptor liberans gratis. **G**rauitas iniurie agnoscitur. si peccati dignitas indignitas peccati attendat.

Inter hec cum dñs oīm corā anna ceditur. foris a discipulo negatur. Et hoc a discipulo certis fortiore Assistentiā firmispondente. **L**ū turamento et ex eratōne Supato leui temptatiōne quia ab ancilla hostiaria requisitus. **D**ed post gallicatum. misericordie sue respectu reuocat ad penitentiā et lacrimas.

Quartus arti. ptis scde

Mittit peccatus dñs ab anna ad caypha ligat⁹. **L**ōgre gatis in silium sacerdotibus. scribis. senioribus. phariseis. ut ab omnibus damnatus sine dubio crederetur morte dignissimus. Queritur falsum testimoniū sed non inuenit quo niam pueniens nō erat quod de templi destructione et eius reesificatione duo falsi testes deposituerunt. Exurgit summ⁹ sacerdos. adiurat. Audit⁹ respōfione verissima. vestes scindens blasphemiam imponit. sinaz qrit. mortis reus ab omnibz occidens.

Fasciculus

Attende cur huic occasiōni. quā
frequenter ab eo audierant (siqđē
frequenter & bis & opibus ioh. tes-
timonio se dī filiū pbauit) nūc
tm̄ s̄ innixi. Attende & blasphemie
magis uidē illatā dignissi-
mo noi. et in ḡtitudinis onse sū
mo pri. et et utroq; plurgentem
cruciatiū xp̄i. Incitato ad mor-
tem dño tradit a crudeli ponti-
fice mis̄tris crudeliorib;. in eum
velut in captā p̄eclā sicuti vena-
tici canes irruentib;. Unū & illus-
dunt verb̄ & factis pris sapiam
Consuūt expuētes m̄di opifi-
cem faciē velant celos illuviantē
Collaphis ant regū p̄ncipē. Al-
apis cedunt glorie regē. **P**ecdm
ppriā maliciā q̄libet in eu suum
faciāuit furo. & t̄ maiestat̄ dñm
vbi & q̄uo placuit affixit. Ideo
nō tm̄ illa s̄z alia multa blasphemie
m̄tes dicebāt in eu. verbis s̄l &
factis. Unū pie credit q̄ barbam
euellebat. **M**ultiplicati sūt sup
capillos capitis mei. ps. 62. **O**r
genas vellocabat. Corp̄ meū de-
di peccatiib;. genas meas velle-
tib;. Isa. 50. **O**rcalibus & pug-
nis impetebat hec oia iudei soli
a iudei traditōe tota nocte cōti-
nuantes. fm̄ Aug. donec facto
māne. **S**ilicio itez inito. nihil ali-
ud qm̄ qđ p̄ audierat (ipm̄. ec
xp̄m̄ dei filiū) inuenērūt. Quoz
diligētia in malo. vigilijs noc̄
matutinā luce iungēs disciploꝝ
vicit. **I**stantiam. quod dominiū
grauius cruciabat.

Pars. III. prin. historie
Ap̄sentatōne pilato vſq; ad
mortis adēnatōem cōtinet ea q̄
passus est dñs a iudeis s̄l & gen-
tibus. Et h̄z ps illa s̄l articulos
4. scz xp̄i pilato p̄ntatōem & ad
herodē ab eo missiōem. **J**udicis
disceptatōz & iudeisci odij obſti-
natiōem. **S**anguinolenta dñi
flagellatōem & penalē ludicraq;
coronatōz. **T**emerariā latronis
absolutōem. & iniquissimam p̄pi
adēnatōem.
Articulus. I. ptis tercie
Post funestū tenebroſūg; p̄s-
liū. exurgēs ois multitudo eoz
duxerūt illū iam tercio ad proximū
durs nerib; vinctū in orto. corā
anna. Collaphis & alapis cesum
Spūtis oblitū. Clamorib; pre-
dammatū. **A**t trādiderūt pon-
cio pilato vt inter tot morti in-
dicia nō auderet p̄latus absol-
uere quē oēs velle p̄ire. **Q**ui
post pecunie redditōem a iude-
iū suspensiōem et a griachelē
mach emptōem. dñi ielūstantis
ante se p̄fidem (cuiꝝ. ante quē?
Dei ante hoīem viuoz & mortu-
orū iudicis potentissimā an mor-
talis regis officiale innocentia
peccati nesciā an incircūcīsum ca-
nem. **L**eġitatoris & ois iusticie
regule āte ycolatrā iniquū. us
& deū ignōrante) accusatōem in-
uestigavit atq; dū gnāliter ma-
lefactorē dicerēt. **S**i h̄ inquīt
nō esset malefactor. publicꝝ scz
et oī defensioē indignū nō tradi-

mirre

dissemus eū tibi rē. **N**ec tū mā
leficiū detegūt. cui⁹ bñficia oēs
ab eo sanari expti sunt. legis sue
iudicio finisit sc̄iēs eos tali mor
te turpissima plectēdiprātē non
h̄ē vñ aiūt. **N**ob̄s nō lic̄ inter
ficere quēqm̄. Hic attende bla
phemia z dolositatē. **C**liden
tes iudei sine accusatōe n̄ posse
h̄ē se intentū. accusauerūt cum
de subuersiōe gentis h̄legē dñi
nā De phibitoe census cesaris.
h̄legē nā De arrogatōe ī gie di
guitatē h̄legē cesar̄. **P**ilatus
dñm extra tumultū introductū
Detercia accusatōe q̄rens **I**u
es inq̄ rex iudeoz. **L**ui rursum
dñs. an a seipo. an eoz relatu di
xerit. q̄stioem reddidit. Ille se n̄
iudeū. s̄z iesum. gentis sue ac pō
tificiū suo z traditōe adductū as
serēs. z qd fecerit interrogans. au
diuit a dño regnū suū nō esse de
h̄mō. eo q̄ mis̄ris p̄ eo certati
bus carceret. se tñ regē p̄fitentē
z in h̄ natū vt veritati testionū
phibicer. **A**it pilatus q̄rens. qd
est veritas? nō expectata responsi
one. ad iudeos exiens innocētie
testimoniū (se nullā c̄usā inue
nisse) phibet. **A**taudito q̄ galiz
leus esset. ad herodē mittit. In
q̄bus guiter punitur cor dñi q̄
ppl's ille peculiaris a iudice bar
baro molliri nō poterat. **D**ro
trahitur ad herodē. mult̄ simo
nib⁹ interrogat̄. planter accusat̄.
nō rñdet. spnitur. alba veste illu
sus. remittit ad pilatū. **I**bi cur

aliquā dñs respōdet. aliquā tacet.
fuit amici nefando federe i sue
cessores trāeunte. **A**ttendat
qntū fuit fatigat̄ q̄ vinculat̄
ac torta nocte et die trace. **Q**uā
tū fuit afflictus q̄ p̄aspiora tra
ctus. p̄cussus rē. **Q**uantum fuit
blasphematus q̄ iritis obpro
bris. blasphemis. Attendatur
qnta deniq̄ hūilitate. paciētia.
verecundia mitissim⁹ agn⁹ p̄ces
sit de ortō ad annā. de h̄ ad cay
pham

Articulus. II. ptis tercie
Reducto dño ad pilatū. di
sceptādo cū obstinatissimis iu
deis. varios liberatōis mōs q̄ si
vit. p̄mo causaz resūnēs. quo ca
tis p̄ncipib⁹ z sacerdotib⁹ z ma
gistratib⁹ p̄lebis nec se nec hero
dem cām aliquā mortis in dño
inuenisse testat. vñ eū flagr̄ emē
datū spondet dñmīluz. **V**ez oc
currente alio mitiori liberatōis
mō. cum illi p̄ dñ solennē vinctū
absoluendum petere. s̄uerat
h̄mō p̄ulegij amonuit. z quē e
duob⁹. barzaban latronē an ie
sum dimitte poscerēt q̄suisit. pu
tās nullo pacto barzaban sediti
os liberatōem illos perituros.
Quib⁹ p̄n. ipū z senior̄ p̄citatōe
clamatib⁹. **L**olle hūc z dimitte
nob̄s barzaban. **N**ectū hac vice
libez dedit. **S**ed itez ad eos lo
cut̄ est volens dimittere iesum.
At illi succlamabant. **C**rucifige
Crucifige eū. **Q**uib⁹ tercio ino
centiā iesu declarās dixit. **Q**uid

Fasciculus

mali egit? Nulla cām mortis ī
uenio ī eo. Un p̄t̄ feralis odij
obstinatio pfidoz iudeoz. et ī
gratitudo p̄tra bonū publicum
et iusticiā pponentes mortē vite.
tenebras luci. filiū diaboli. filio
dei latronem salvatori

Articul⁹. III. ptis tercie

Videns itaqz pilatus dñm
nō posse absolui cū pace iudeoz
sine q̄cūc; castigatōe. Corripia
eū ait et dimitt⁹ Apprehēsum ḡ
flagellauit p̄ ministros suos.

Ad flagella patur. vestib⁹ spo
liatur. caro virginea nudat. ye
recundia sue nuditat⁹ cruciat⁹.
Ad columnā durissime ligatur.
collo. pectore. crurib⁹. manibus
Flagellantes autē lictores ex
fortitudie lacertoz. virgis et fla
gellis sacrosanctā cutē et carnem
ictibus repetit⁹ ac totū domini
corp⁹. peccati. vulnerant. lace
rant. Ictus ictibus. liuores liuo
ribus supaddunt. guttulis san
guinis vndiez erūpentib⁹ rubri
cant. Et forsitan nō solū cutem
sciderūt. sed et carnē flagellis he
rentem eorundē violentia abru
perunt. sic miserabiliter tracta
bāt agnū innocēte donec. 5000
vulnera fm Bonauen. infixerē

Hic attendatur membrorū
teneritas. sanguinis ī terrā de
fluxus rē. Nec sic saciata est ra
bies inuidorum sed soluto deco
lumna domino. et in alium pre
torij locum ducto. duocātes yni
uersam cohoret⁹. **D**ilites itez

sua veste eq̄unt. purpura vesti
unt. spinis coronant. 1000. vul
neribus caput sacratissimū vul
nerantes fm Inf. arundinē in
dextra ponunt. genuflexu illus
idunt. alapis post salutatōem ce
dunt. exscrentes cōspūt. arun
dine caput. sumpta de mansbus
xpi peccatiunt. Desluente itaqz
sanguis. inieccis spulis ac pessili
onū tumorib⁹ ita faciei forma
(sup filios hominū speciosa) de
turpata est vt quasi leprosus vi
deretur fm Isa. vaticinii. Nō
erat ei sp̄s neqz dec̄o. despect⁹
et viroz nouissimus. dolor et in
firmitat⁹. absconditus vultus
eius. **E**ya fidelis anima egredie
re et vide regem rē. **T**alem p̄
ducit pilatus portantem spincā
coronam et purpureū vestimen
tum. nō clarum imperio sed ple
num obprobrio. populūqz ad cō
miseratōem commouere volens
Ait. Ecce homō. licet cane mis
erabilius p̄rectatus. **S**ed in
saciabilis populi furor. Crucifi
ge. Crucifige ingeminant. quasi
diceret. **B**rauis est nobis ad vi
dendum. Pilatus quasi deride
do. Accipite eum vos inquit et
crucifigit. quasi diceret. Pote
statem hanc nō habetis. Ego
eī nullam causam inuenio.

Articulus quartus partis tercie.

Tidentes ī dei pilatum nō
adquiescere suis clamorib⁹. Ali
ter allegat contra christū. clama

mirze

tes cum sum legem mori debere.
quia filius dei esse fecit. Ex hoc pilatus magis timet. Introductus de origine interrogat. non responde te iesu. se crucifigendi et dimittendi potestatem habere iactat. Sed hanc desuper recepisse et iudeos maius peccatum habere christum predicit. Dicte pilatus territus et conclusus dimittere querit. Replicant iudei. et quod non sit amicus cesariorum si hunc dimiserit obiciunt. Pinc adducit eum foras et per tribunalum in loco licostratos parasse ne pasche hora quasi sexta sedens. Ecce inquit revulser Iusti. Tolle. crucifige. Pilatus. Regem vestrum crucifigam? At illi regno renunciantes. Cesarem perfidientur. et regem potentissimum quem patres vocibus querul' petebant. negarunt. Talem qui cecili vsum. claudis gressum. mutis loquela. surdis auditum tribuit. Accusabant quoque eum in multis domino nihil respondentem. Lacuit autem vicibus sex. Mittit ad presidem virorum petens ut nihil sibi et iusto illi. At pilatus iterum de barabam et iesu querit. ipsis barabam petentibus. quid de iesu agendum sit petit. Respondentibus ut crucifigatur. iterum innocentie testimonium gibbet. At illi magis clamabant. Videns itaque quod nihil perficeret sed magis tumultus fieret accepta aqua manus lauat. dicens. Innocens ego sum a sancto.

guine iusti huius. ¶ Innocentie testimonium pilatus septies dedit domino. Dum primo presentatur. dum ab herode reditur. dum per primo crucifici postulatur. dum corruptus ostenditur ecce homo. Dum sic visus crucifige ingeminat. dum barabas postulatur. dum manu lotone se innocentem a iusto sanguine protestatur. ¶ At iudei iam terreni imperatorum dominio subiecti seqz dyabolo subiectores. in se et filios suos. innocentis sanguinis culpam. simul et ultionem suscipiunt. que eorum imprecatio usque hodie perseverat. Nec tamen sic excusat pilatus. qui volens satisfacere populo adiudicauit fieri peritorem eorum duplice. Nam dimisit illis barabam. et iesum tradidit voluntati eorum. Sic index inquis vano timore et furore victimus. lotis (ut Leo ait) manibus et ore polluto eisdem labiis iesum misit ad crucem. quibus eum pronunciauerat innocentem. ¶ Hic attende Quis dimittitur. quis condemnatur optimus innocentissimus. omnium index. a quo. quantus amicorum dolor. inimicorum gaudium

¶ Quarta pars principalis historie.

De his que a gentibus (quibus a pilato traditis est dominus. militibus scilicet misericordiis passione et plenaria dignatus est sustinere.

Fasciculus

In hac ptesūt articlī pnci,
pales. 4. Crucis bāculatō scan-
dalosa. Afflictō ligni doloros-
sa. Lōditio testamēti fructuo-
sa. Expiratō mortis penosa.
Data mortis snia qua iniq-
tatis index barraban latronem
vincul' absoluīt. vite auctorem
morte dānauit. illusā dei sapiē-
tē clamidē coccinēa exierūt et
induerūt eum vestib⁹ suis ut ex-
hītu nosceret. qui ex ultū tpi-
ter abscōdito nosci nō poterat.
Suscepérūt et eduxerūt bāu-
lantē sibi crucē et exēuntē ut mī-
stris culpa. xpō libera volūtas
non decesset. Ideo nō exierūt s̄z
ducebāt latrones duō cū eo ut
crucifigerent. **F**uit aut̄ hec
ductio ɔfusibilis et penal. Con-
fusibil' pp̄ter ligni maledictōz
Deu. 21. Et pp̄t ɔpatōz ad ali-
as ductiōes. **D**ucta est infa-
tigabilis virt⁹ et reducta ad lo-
ca. jo. ista nocte. Nam iuit sua
spōte de cenaclo grādi ad ortū
vbi sanguinē sudat. tradit. ca-
pit. ligat. a suis discipul' dereliz-
quit. Ad annā vbi alapa graui
pcutit. a discipulo negatur. Ad
caiphā vbi pbr̄. pcusnōib⁹. spu-
tis. faciē. collū. terga pber. Ad
cōsilii vbi mortis iudiciū a ius-
deis sustinet. Ad pilatū vbi vt
latro public⁹ accusat. ac sine de-
fensione ɔdēnari petit. Ad he-
rodē vbi tanḡ stule⁹ alba ueste
illuditur. Ad pilatū vbi sedatio-
sus ei latro qntū ad mortis iudi-

cium pfer̄t. Ad interi⁹ atriu vbi
guissime flagellatur. coronat. il-
ludit. Ad iudeoz aspectū vbi il-
lusus ostendit et crucifigyo celo
validissimis postulaſ. Ad tribu-
nal iudicariū vbi morti turpis-
sime adiudicat. **H**e cōfessōes
ɔfusibles fuit et penales. **S**z
vndecima longe fuit ɔfusibilior
pp̄ter qttuor sez actū ibi ad ius-
dicia discutiend⁹ h ad patibulū
suspēnd⁹. locū vbi ad pallatia
iudicū hic ad ferentē et horridū
calvarie locum. Societate ibi a
discipulis derelinqtur. h latros
m̄b̄ sociat. **M**ocū ibi velut fa-
tu⁹ illudit cōspūt collaphisat h
velut latronū pnceps i latronū
medio pp̄to cruci patibulo one-
ratur. **H**anc ɔfusidem auxit
gloria pcessiōis in palniis. post
tm̄ honorē ɔfusio tanta. **F**uit
hec ductio penal is pp̄t ligni po-
dus nāle qz longū et grossum iq̄
exaltand⁹ erat vir pfect⁹. Acci-
dētale qz supposita erat. omnī
pc̄tā. **F**uit penal is pp̄ter vulne-
ratas scapulas magis laceratas
et man⁹ ligatas. sublevādo oneri
succurrere nō potētes. fuit pena-
lis pp̄ter pcedētis noctis fatiga-
tiōes ido angariauerūt symone
p̄eu tollere crucē. fuit penal is p-
p̄ter plāgentiū mulier seqlas iō-
se negligens illas ɔsolat. vi filie
hierusalē zē. **S**ed cū quāt̄ in
iurijs dñm impellebat. qntis blas-
phemij acclamabāt. qntis fu-
rozib⁹ iā dānatū agitatōt mens

mirre

pia meditetur. **I**n argumētū et pene augmentū venītēs in locū calvarie. amaritudis poculo. nō tam refecerūt q̄s amaricarūt. **S**cđs arti. quarte p̄t̄ cōti net affixōz ligni dolorosā. **I**bi crucifixērūt cū et latrones vñ a dextris. aliū a sinistris hīc et hīc. mediū aut̄ iēsum. Breui ter dictū lacius speculemūr. **A**st namq; salutis nostrē speculū p̄ fulgidū pie meditanti imagines deuotissimas representans. **M**editemur aut̄ preparatiōem erucifixiōē. exaltationē. Preparationē christi p̄ eius spoliatiōnē in augmentū altissime paupētatis quia priuat̄ omni necessariō. vsu ministerij matris. amicū. vsu habitaculi vsu cibi nec talis fuit paup Lazarus. **V**su in dumenti. Preparationē christi p̄ eius spoliatioem in augmentū immensi doloris. vulnerū innoxiōem. iteratā coronatiōem iā exercio factam. aeris inclemētiā. Preparationē xp̄i p̄ eius spoliatiōem in augmentū horrende confusiōnis quia fin. Amb. nū dat̄ corā omnibus. amicis. iniamicis. nō reinduendus. Preparationē crucis aptate et pforate ēn eius oculis. Unde dicere posuit quod canit ecclēsia. Popule meus r̄c. **D**qm̄ tristis visio. **T**i imaginatio in orto sudorē sangmineū expressit quantū visio hec corrīstauit. **M**editemur crucifixiōē acerbissimā. **E**x fossi-

one in locis neruosis. clavis ferreis carnem foraminibus crucis impellentib;. ps̄. **F**oderūt men⁹ meas ē pe. m. d. o. ossa mea. **E**x rigida mēbris orz tensiōē q̄ vna de maxis penis fuit. **H**inc canit̄ **F**lecta r̄a. ar. altra r̄c. **E**x elevatōne ē imiti crucis defixiōe vñ apte sunt vene. hinc canit̄ **C**lausis mīte corp⁹ pforat̄. **E**x mortis turpi tudine q̄nt̄ pl̄r ex ḡni supplicij. ex loco feteti. ex tpe paschali. ex societate vili. ex reuelatiōe corp⁹ nudi. **E**cce agn⁹ imaculat⁹ in crucis arā imoland⁹ durissime al ligat̄. ligatū legim⁹ olim ē hodie. **S**acco carnis hodie cōciso cū ex obedientia pris se exinanivit formā fui accipies zgiali vtero Pierie. 31. mulier circudabit vñz Uascia ē psepio. vñ vagit infas inter arta r̄c. **S**unib⁹ in orto qb⁹ ducit ad Annā. **L**aypā. **P**ilatū flagellādus in ptorio l̄z ē flagella vincl'a putari potant̄. **C**orona spinea in capite sanguine elicto. **I**mmicia fuerūt hec vincula. s̄z horribiliōra fuert illa qb⁹ ligatus ē hodie clavis ferreis ē crucis patibulo. **D**q̄z indigna vincula regi regū. multomagis q̄z regulo alexandro. **D**rex regū quātū tue libertati derogat̄ ē. q̄ sol⁹ liber solus ligādi ē soluedi hēs prātē. **C**lausis dauid. **G**z vt nos solueres sic ligari penaliter voluisti. Honor ē glia vinculis tuis qb⁹ nra r̄a poteter vincula dirupisti. **N**ec sat̄ fuit insaciabili furor.

Fasciculus

in dor. crucifixio eadimere vita
nisi omimodis famam maculando
nois delectet meoria. **I**o qdqd in
diffamam poterat adhibuerit. In
captione cum armis et ligatioe. In
defensionis negatione. In aspicio-
ne et collaphisatioe. In blasphem-
ia et irrisioe. In latronis Bar-
rabe platoe. In crucis ipositiōe.
In latronum assortiatōe. In corporis
nudatione. In tituli mutatione.
Chec at diffamatō valde stris-
tabat qz simplicibz scādalū intu-
lit. In pris ignominia redunda-
uit. Persona dignissimā vilipen-
dit. Meditemur exaltatōz rāg̃
spectaculū pri d celis in facie xpī
sui spectat̃ ut re ppiciet mundo.
Mtri de terris cum dolore cordis
anxi⁹ ut cōpacias filio. Angelis
creatoris iuriā miratib⁹ qz ē iste
qui venit de edon⁹ et. **D**emōib⁹
spoliū inferni timentib⁹. Mun-
do rāg̃ purgamentū et pīpsima cō-
tenenti. hoib⁹ viuise et mortuis.
priarchis et ppheetis. amic⁹ et enu-
lis. Nobis spectantib⁹ mediato-
re statē in infra tōe ps. jo. **M**a
ledictū factū ut liberaret a male
dictōe. ad Salat. 3. Agnū et spō-
si cādīcū et rubicundū. Fera pes
sima laceratū. Lati. 5. **D**anib⁹
extensis trahentē omnia ad seipm
Jo. 12. Pedib⁹ fixū se diligētes
expectatē. Capite inclinatum ad
osculū paipes iuratē. **N**im cru-
ciar⁹ penaliter supantē. Faciētō
genis disperata inspiris turpit
ebscōdītum. Librum scriptū fo-

ris et int⁹. **L**ithara dauid tensa
ludentibus. **V**anc cithara te-
tigere oēs pphepe. in ea vīte cere
dēptiōis carmina cōcinētes. **S**z
ver⁹ dauid nr manufors dulces
et saluberrimos reddidit sonos.
numine nihil omnī amaritudinis
expissuos. Spm malū fugates re-
creantes omes. languore etiā des-
peratissimo laborantes.

Articul⁹. III. ptis quarte.

Aterci⁹ articul⁹ p̃s quarte zdi-
tiōem testamēti fructuō sā cōti-
net. nā fm Amb. **A**uctor pietatis
in cruce pēdens. pietatis officio
diuidebat p septē verba que sōs
clemētie in cruce edidit diuīsōe
septēpli vniuersa que hūi suis
liberaliter zdiuīsīt. Remissōem
ignorat̃ peccatib⁹. Pat̃ dimitte
illis qz nesciūt qd faciūt. Regnū
dueris veniā petetib⁹. Amē di-
co tibi hodie meū eris i padiso.
Matri discipulū p ceteris dilectū
mulier ecce fili⁹ tu⁹. **L**orp⁹ satī
factori⁹ penis extimandō. hely
hely lamasabathani. **J**usticiā di-
scipulis et ceteris xpianis dicēdo
sitio Bern. **C**ōpassiōē penitēci
am lacrimis ppūctōis. Veritatē
prib⁹ et ppheetis. Isūmatū est.
Spm manib⁹ pris. Pater ima-
n⁹ tuas zmedo spm meū. **S**z
hoz psecutōe dimissa videam⁹
qūo p hec verba cruciat⁹ intolle-
rabilis declaretur.

Primū verbū pater di-
m̃ ite illis zc
Solēt hinc paciētes mag' lamē

misere

tari vñ acerbiores sensuit cruci
at ita pmū pacientis dñi verbū. in
tensior at tristitia edidit Que fu
it de offensa pris p pctā oīm gna
liter. Et sp̄caliter crucifixor. nā
illud maxū fuit pctm r̄ iō maxie
pris offensiū qz nō nisi p p̄rem
r̄mittētē culpā delef. oratv̄ celz
offensa pris p culpe remissiōem.
Nec frustra orauit. ait leo. Sz
hac p̄fissimi cordz voce audita q
nō mo dolore sz intēssimū a secu
lo inauditum amore declarauit.
obstinate malicia apli sciebat
qz exaltatū corp. manū vio
lentia r̄ spū attingere n̄ poterat.
in ea q illi erat pleni rabie scuies
bat. satagētes tituli inscriptōem
viciare. vespes qbz eū spoliauerēt
ptiri. sume ei pacie insultare sig
nis motu s. capis. r̄ ybz detrahē
tes. pōne diceres. vah q destruis
templū z. Dignitati regie. si rex
isrl estre. Cofidēte diuīc Sine
videā si veniat helias z. Hic
noteſ inhūana feritas nulli vng
malefactori in extremis illata
suppliciū z. Hunc in diuīcū mis
ficordia tpatur. Hunc innocēti
q nihil mali intulit sed sp̄ etia in
penis. p̄fuit. p inimicis orando
omis misericordia retrahit.
Scom̄ verbum Hodie
mecū eris in paradiſo
Nō solū at dñs in tāto supplicō
irrisus ē a ſedentibz r̄ eū obſuari
b. Preretentibz r̄ pncipibz. ſcri
bis r̄ ſacerdotibz. popul ſtāribz
r̄ expectatibz. militibz r̄ gentibz.
Sz etia a latrone ſceleratissimo
iā dānato. in eodē pena laborati
ac p latrocinio. mox morituro.
quē ſoci hueris increpauit di.
neqz tu times deū Sz nō medio
cris tristitia fuit dno qz interpre
ſentes tāto ſpectaculo affilietes
Amicos di cultores. bñficiatos
reliſcitatos. nemo inuenit eſt p
dno zelare. Dēs declinauerit z.
Et certa p̄tuelia ē pncip̄. ſi p eo
viliſ pſona loqtur. Sz attende
latronis h̄ fortitudinē ac ſapiaz
Ahrif. om̄. x. Petri infirmita
tē Sz ppendēt in cruce mia ſla
gituit di. Mēmēto mei dñe z.
Leo. vñ tanta latronis fides. qz
ceſſauerūt p̄dicatio. miracula. Sz
nō dilectio quā cū nō petentibz
inimicis ipendit. nō negaturā pe
tentī pſupſit. nec frustra. Audite
mē dico tibi. Hodie mecū
eris in paradiſo Quali? Magna
pmiſſio. r̄ vñ edif. nō tā d ligno
crucis qz throno ptatis Leo Ecce
ſedm ybz oī ſolatōe plenissimū
nihil h̄na amaritudis. nihil alſpi
tar. nob. Sz n̄ xpo c̄ dolore n̄ mo
diciū expiavit. Prop̄ amiliōz pa
diſi toti hūano gni. pbāt lacrie
lazari r̄ excidiū iherlīm. Prop̄ pau
citatē fruct̄ passi tormenti. in c̄
ſignū lucrat̄ ſelatrone. pdidit di
ſcipulū. p̄p̄ occaſioz fuit i pl̄bo
hui occaſioe pm̄am differetium
ac pſumentium. Terciū ver
bu Mūlier ecce fili tuus
Solet afflictis ſolatōi eſſe pre
ſentia amicor Accs. 4. Melius
eſt duos eſſe ſimil. Sed hic. tri
ſtiluma fuit Matri ſtant. filio

Fasciculus

pendenti populo audienti. vsq; in diē hanc. sibis his plus ceteri spungii ad lacrimas Rufus in omne. Statim in atrio respectus et allocutio. finalis recomedatio. plagenda separatio resoluunt lacrimas. Tractemus nos latius verba singula ad excitādā nram de uotōe; it. Stabat mēte. nō recedes a fidei integritate. a caritatis pfectōe. a fortitudine culmine. Stabat corporassistēs discipulū fugientib;. infirmis curat;. populis saciat;. mortuis suscitatis taetibus. ceteris insultatib;. Stabat gestuū honestatē n̄ negligēt. licet de tali morte. talis vniogeniti sup̄mod̄ dolorer. n̄ obliuiscēs in tantis dolorib; fidei catholice virginal pudicicie q̄ dolore vtcū sp̄tabant idō no iacuisse vel se disse describit; stetisse. Miz quo stare potuit dū vniogeniti suorum sanguineū vsq; ad dēnatiōne expiētia vel relatōe didicir. Dū eductū vsq; ad caluarie locū sequebat vel obuiū exceptit. Dū ex poliatū clauari. extendi. mēbro rū fragorē et malleoz ictus audiuit. Dum erecti in cruce sanguis fluēta d̄mēbris singulis aspergit. Dā toti aia. q̄t in corpe filiū vulnera supportauit. Putandū magis q̄ exanimis iacuisset si nō supra nām ad spaciendū fuisset a patiente filio refuata. moriebat viuens q̄ viuēdo dolore sustulit morte crudeliorē. Juxta crucē.

Quid tibi et cruci virgo sancta mōdi dñia. gloria angelorū? Que p̄cipatio despectos loco. Et de te sp̄lo? Que quietio arremaledictōis et armario b̄ndictōis? Que societas patribuli et mie matris? q̄s p̄scelū supplicij malefactoz et speculi virginū. A seculo nō èan ditū. i loco dānatorū iuenire viginē delicatissimā. pietatis thesauraria. celi reginā. Sz q̄ virentia montana nō nisi festina p̄trasq; i loco caluarie q̄ stetit magnum aliqd habuit qd euangelista exp̄mit dū addidit Iesu. Inueni altissimam iesu paupertatē aliqd possidere. crucē lez. quā licet nō fabricauit. Ip̄t nō ali⁹ p̄prijs humeris portauit. et inhāuit nō ad cōmodū sz ad supplicium. Stabat iux crucē iesu. imobil fidei colūna in q̄ uno oīa habuit p̄rem et filiuū dñm et sponsū. deū et subditū. Hunc aliquā amiserat int̄ notos q̄rebat. n̄ modo q̄ iā a longe steterūt. necesse habuit imobilr iux crucē iesu stare. q̄ s̄ aliquā rediret q̄s eū sibi demonstraret. Nā facies sumi pōtissimis pus clara nunc mutata. Veste ablata pepēdit caro nudā sanguine rubricata. Corp̄ sp̄ integrū nūc mille vulnerib; laceratū. Man⁹ bñfaciētes sanates. ad pietatis opa liberales nūc clauate cruci adherentes. Pedes ad om̄ salutē directi nunc dānatorū ligno affixos. Prop̄flebilem hāc filiū mutatoz ei⁹ noticiā abscondentē dicere poterat i corde

mirre

suō. **S**tabo expectā. quā feret
pīlāt⁹ mort⁹ līmāz. seqr⁹ a tergo
egrediētē ac cruce suā baiulantē.
Videbo lacrimosis oculis quo
ducāt ⁊ quēadmodū expolitetur.
Cōsiderabo q̄ui corde quō pfo
rent pedes et man⁹ nati mei. **A**c
cedā tanq̄ maledicto pēdēnti in
ligno pp̄ius amplectar brachīs
dosculer labijs. rigab̄o lacrimis
aspiciā morientē ⁊ hinc exētēm
quē sola noui ingrediente. **N**q̄
desiderabile p eo yel cū co mori.
qd̄ quia negat iuxta crucē stabō.
Et vere digna tanto filio. ma
tris tātē assītentia in terris quā
solā suo s̄orō iudicauit dignē
in celis. **N**ā rīnōcer⁹ ille fatiga
tus oībus dimissis creaturis. ad
gremiū declinavit x̄ginis. **N**ūc
ab oībus derelicit⁹ assītentē hēt
sociā sine passiōis. oīa pacientē i
visibilis que paīsus est ille foris
Ad cuius x̄passiōis expiōis. ta
cito noīe pp̄io nomen ponit of
ficiū pietatis. **D**ater eius.
Lūr⁹ eius. ielsu ynigeniti(ve
rius solīgeniti) sine p̄e dulciter
nutriti. aplexati. subditi. oīm
rōem diligibilitatis habēris q̄r
ds. creator ⁊ cetera oīa in oībus
Ei⁹. **I**do p̄cussi. hūlliaci. ab
hoib⁹ despecti. dolorib⁹ affecti
⁊ morte crudelissimā iāiamq̄ mo
rituri. **N**q̄ triste. non solū audi
re. s̄y videre. tali morte. talē int
rire. **A**uct⁹ est dolor q̄r nō po
terat auxiliari. Videbat sed nō
poterat. corpus vulneratū limire

neē ligare. **C**arnē rubricatā ex
gere. **S**āguinem d̄fluente collige
re. **O**culos lacrimantes siccāre.
Caput pēdūlū sustētare. **S**icie
tē ⁊ aridū potare. **D**erelictū olo
lari. **B**lasphematiū excusare. **E**x
piratē nec poterat mori. **H**or
tuū. osculis ⁊ aplexib⁹ strētare
Dq̄nt⁹ brillimoy viscer tre
mor. cū ad salomonis ybū. mere
trix tremuit clamauit ⁊ obtinu
it. **S**z tu mat̄ si in celū vsq; cla
masses nihil obtinuisses. illis sp̄
reclamatib⁹. tolle tolle. crucifigē
crucifigē. **S**i hūc dimitis n̄
es amic⁹ cesaris. **I**d circa cōclus
sus dolor matern⁹ maxim⁹ fuit.
Doluit etiā de excecatōe populi
sui plus paulo ad Ro. 9. q̄r plus
dilexit p̄ez ⁊ populū vñ ⁊ dicere
potuit. illō **Ruth.** i. Nolite me
vocare noemi. i. pulcrām. **D**ec
matri tristitia i filiū redūdavit.
Fugūt discipli viri robusti. pa
ne celi ūfecti. colūne ecclie. **S**tar
iuxta crucē m̄ xplosis manib⁹.
lacrimatibus oculis. q̄rula voce
plena dolore. **C**⁹ doloris mēlū
ra magnitudo est amoris. **N**ūq̄
ita dilexit fili⁹ m̄rem. quō ielsus
maria. **E**x pte sui q̄r eā creauit.
eā elegit. ab ea sola nākaz homi
nis aliūpsit. iō q̄si p̄e et m̄. **E**x p
te m̄ris q̄r nō m̄rna auctoritate
impavit. ⁊ yt ancilla hūllis solis
cite defūiuit. **S**ic dolor passio
nis filij fluēs i m̄rez redūdabat
in filiū tam intē: us vt corpori
doloris sensū excederet. **I**n c⁹ si

Fasciculus

gnū se neglecto. morte iminente
matri. puidit t q̄ libera hūit. in
ei⁹ obsequum. ptin⁹ h̄uertit oclōs
s. t liguā. Oculis respexit quos
mors claudere. amor ap̄ire cogit.
O pfunde infix⁹ finalis vñlo⁹
radi⁹. O indestet⁹ matr⁹ respect⁹.
O tristis aspect⁹ vulneras t vul
nerat⁹. Herniavit t lingua d.
mulier ecce fili⁹ tu⁹. Que dupl⁹
exponi pñt. Der⁹ cui⁹ hora veit
in qua patiebat qđ de m̄re acces
pat. De ioh̄e. q. d. me tuo filio sb
dito defensore. nūc āt exaltato ā
terra puar⁹. id hunc castū r̄c. tibi
delego in famulū. custodē. filiū.
ad ioh̄em ait Ecce mat tua. Nō
m̄rez s̄z mulierē dt. ne teneritu⁹
mrni nois tristiciā cumularet. S
Chriſ. O syneōis gladi⁹ qntū
in his verb⁹ virgīs aiam iugula
bas vere verbū fmo viu⁹ s̄z mor
te amarior. penetrabilior. oī gla
dio acipiti. prīngēs vñq ad dñi
siōem aie t spūs. vñq qz t me
dullaz. S̄z ad hēc dixisse potu
it ad circūstātae qđdem O flebile
scambiū. Nomēs q̄pia gestatis
vñscera. Ihe me subtrahit t ali⁹
in filiū subrogat. quē clara luce
intuēs dephendi meū nō eē. Nō
qui stat in me s̄z q̄pendet an me
nō hic san⁹ s̄z liuidus vult⁹. Nō
hic viuēs s̄z in cruce īa moriens.
hūc volo qz genni. hoc ḡtēr⁹ sum
mortuo. qz delectabar vino. Ad
filiū aut̄. Neu me fili⁹ meus t d̄s
meus heu me q̄s mihi det vt ego
moriar p̄ te fili⁹ dulcis ieu. Quid

est vnigenite me⁹ fidellissim⁹. me
stor ḡsolator. qui oīa relinqns
in matrē me elegisti. inhastati cui
fideliter sp adhesi. nō reliq. Ecce
mundū relinq̄es. ad patrē redi
ens. me tristē deseris. Quid in
metib⁹ displicuit vt nō egrediar
tecū? Nā et latronē propter sce
lera suspēsum tecū assumis qz ro
gauit te. cur me in exilio dimitt⁹
t alij tradis? Tu q̄ mes sp audis.
ne in hac p̄ce despicias vt si possi
ble est. qz nō expedit mori pro te
saltē moriar tecum. Tibi esse me
rear comes induicua. Uer si n̄
potest transire h̄is calix nisi r̄c.
Fiat voluntas tua. Et tñ n̄ illi
dolorosissime amittā tñ donum
tuū nō spno. sc̄z non ad solariū
vel ad dolor⁹ cremētū. Addat h̄
replica Bernar. t auctoritates
Aug. considerare liber. S̄z inter
hec qntū spaciebat matr̄ filius
cui⁹ nouit angustias. quā id asta
re voluit vt passio sua amarior
esser. Idō interrit⁹ discipul⁹ sus
cepit eā i suā s. curā. matrē. dos
minā. Ecce paupiū ielū. solam
matrē r̄c. sol⁹ inter lupos. S̄z in
sensibilia elem̄ta spactūt. Nā ab
hora 6. tenebre r̄c. Que cōtene
bratio qz nālis nō fuit oppositō
mora. vñtas. manifestat. Quid
facta sit hiero. p̄ subtractiōz radi
or dyonis⁹. p̄ eccliplatōz ondit.
Uerbi⁹ qrtū h̄ely h̄ely r̄c.
Interea cu summa caritate. p̄fisi
m⁹ oib⁹ puidit. crucifixorib⁹ la
tronī matri. discipulo. Cresceti.

Mirre

bus in imensum doloribꝫ quos
muta elem̄ta sua mutatōe quasi
vocibꝫ planxerūt ad se reuersus
circa horā nonā. Clamauit voce
maḡ. Hely hely lama sabatani
ad vere humanitat̄ et int̄essissimi
doloris declaratoꝫ. Que visus
nō pcepit. passus est intus mari
tm̄ tristiciā propter oīm culpas
patr̄i iniurias. sui et aliorū penas
foris penar̄ stinuī incrementū
in orto sudat sanguinē. Ab uno
discipulo traditur. a ceteris de
relinquitur. a fortiore negat. capit
ligatur. trahit. ceditur. flagellat
coronatur. irrisione. ioculari ves
tē latronis platione. latronū so
cietate. crucis onere. Seuissime
torqut in expoliatōe. fixione.
extensiōe. Pendētis corporis pon
dere sine intermissione. vulnēz di
latatiōe. heu qnt̄ cruciat̄ nulla
q̄te interpolat̄. Ad h̄az pena
rum declaratoꝫ et labore magna
voce clamauit. laborauit clamās
rauce facte sūt fauces mee. Ha
q̄ ad hanc vocē creatoris. ama
toris. redēptoris. patris et pug
natorū nō illacrimet. nō spacia
tur. Sed qd clamando lamē
tatus fuerit audiām̄. hely hely
lamazabatani. Obliviscit penas
Derelictum se clamat nō a disci
pulis. amicis beneficiatis. ma
trem aliū commendauit sed a pa
tri videnti et subuenire potentii.
Que su per omnia constringant
cor filij in ultimis cruciatibus
constituti. Clamat se derelictu

non dīnitatis separatione. s̄z
defensionis subtractione.

Dereliquit filium pater
subrahēdo mitigatina que ce
teris martiribus achibuit cau
sas secūdas suspendendo et dul
cedinem imittendo. Dereliquit
conferendo augmentatiua. con
seruando potentias neabsorbe
rentur. sed percipient. Dereliquit
redundantiam potentiar̄ super
iorum prohibendo. Dereliquit
actiuitatem causarum naturali
um respectu delectatiois suspen
dendo. Unde christi dolor fuit
purissimus nulla consolationis
redundantia permixtus. Bene
ralissimus omnes anime poten
tias replens Maximus. omniū
viatorum dolores vincens iusto
rum et malorum. **D**olor
vehemens sensibilis natus est de
communi lege impedire vslum
rationis. longe magis q̄ vehem
ens delectatio sed prepeditus
fuit in christo. Item delectatio
vnūs potentiie redundant in alii
am ex potentiarum colligantia.
sed hoc in xp̄o fuit prepeditum.
O qm̄ dura sustinuit. De⁹ est q̄
partitur. Nec torcular passionis
sibi alleuiat qui seruis suis ab
breuiādo alleniendo succurrit.
qui peccatoribus parcit. filio nō
pegit imo sibi non pegit ut pec
catoribꝫ peeret in eternū. Hanc
vocem quidā romani nō intelligi
gentes et iudei verba xp̄i pueris
res dixerūt helyā vocat iste

Fasciculus

Quintū verbū Sítio
Postea scíes íesus qz oia sum
mata sunt paucā restabant ait.
Sítio. q.d. fin Aug. hoc min⁹
fecissi. date qd daturi estis. Si
tis magnitudinē declarauit Si
gnū ⁊ rō. signū qz veritas silare
non pōt. cetera taceret coronā. cla
ues. crucē. vulnera. Rō qm̄ du
re laborando. fatigat⁹ a cena he
sterna vslqz in pñs. Ite sanguinē
multipl⁹ ⁊ vndiqz fudit in sudore.
in genaz yellicatōe. in crudeli
flagellatōe. in spinosa coronatōe.
in vestiū spoliatōe. in manuū pe
dūqz flagellarōe. Ite 3° corp⁹ nu
dum sol ⁊ vēt⁹ torriuit. vñ ps. sic
aqua effusus sum. disp̄la sūt oia
ossa mea. fa est sic ce. liq. r̄c. Aru
it fqz testa virt⁹ mea. ⁊ līqua mea
adhæsit faucl⁹ meis. Ossa mea
sic cre. aru. pcussus sum vt fenū
tarnuit cor meū. ē. Jo in lancea
tōe cū sanguine aq̄ eruit. Nq̄n
ta sitis tanta seqbat ariditatē.
qz gñter cruciabat plusqz ceter⁹
penis sensus. H̄z quō renocilla
ta sitis tanta? Nas positū erat
acero plenū. curz̄s vñus accepit
spongia. impleuit r̄c. Ecce insaci
abilē rabiē heu qlis cena p⁹ labo
res. qle vale vltimū exituro de
mō. Hic fons vite aruit qz claz
mauit. Si qz sitit veniat ad me
⁊ bibat. Qui p̄cētib⁹ datraquā
salientē in vita eternā. Qui trā
rore ⁊ plunia inebriat. vniūsa po
tat. Sítit ⁊ aq̄ gutta negat. in
augmentū pene. fel ⁊ acetū offer

tur. Accepit dñs nō trāciendo
vbi recreare poterat fz gustādo
vbi affligere valebat. Afflixit ve
hementer pp̄ter nūmā gutturis
ariditatē foriter fel attrahentē
alias nō dixisse pphā. Recorda
re paupertatis et transgressionis
absinthi⁹ et fellis.

Sextū verbū Consum matum est.

Hoc amaritudinis poculo gu
stato. nō ebibito. qz afflito nō
recreato ait. **Consummatū** ē qd
qd de me scriptum est. Repleuit
me amaritudine. inebriauit me
absinthio. Tren. 3. **Consummatū**
est opus qd dedit mihi p̄ ut fas
ciam. **Consummata** est obediētia
vslqz ad mortē turpissimā. **Consu
mat⁹** est labor ⁊ pena p redēptōe
hois vslqz ad expiratoz primam.
Videri posset b̄ verbū esse so
latōis p durissimor̄ labore exple
tōne fz nō sine dolore nūmio hoc
dixit qz nouerat hunc paucis p
esse. igrat⁹ obesse. **D**inc dñs
ipse miaz p̄ qui vult oēs hois
saluos fieri. satis ⁊ supra. p oib⁹
laborauit offerens passiōem suā
efficaciter p electis tm̄. horz pau
citatē. pscitor̄ multitudinē vidēs
abūdātes lacrimas fudit. Heb.
5. **Q**ui in dieb⁹ carnis sue p̄ces
r̄c. cū clamore valido ⁊ lacri. offe
rens. fz se ipm p̄cib⁹ in cruce cla
mādo hely hely. **E**xpirās fz cla
mavit voce magna. inter has la
crimas fudit. multo plures p̄ re
deimp̄tōe tot⁹ gener⁹ humani qz

mirze

vn*lazari* resuscit*ad*. sc̄qtur. Et exaudit*est* p*sua reverētia* pro q*bis*? sine dubio pauc*z*. q*z* sc̄qt. **L**ōsumat*fact* est o*bis ob* spantib*sibi cā salut*i. Obtemperant soli electi. reprobi. q*z* multitudi*n* la crīm*elicit* p*tristicie magnitudine*. q*z* salutis remediu*respu* unt tam penale.

Septimum verbum **P**a ter in manus **re**.

In hos inexplicabiles dolores fletus *et* tristicias. cepit itez clā mare voce magna. Pater in manus tuas omēdo spm meū. Quo verbo *et* clamore magno nō tam suā q*z* o*m elector*z aias p*men* dāuit. **M**aximū morti dolorem At morte nō necessaria*z* volun tari*declarauit*. Q*em illa vox magna q*emissa expirauit fuerit hec**. In ma. tu. co. sp. m. pbant Rab. *et* Be. **E**cce testamentū fructuosū. 7. verbis exp̄sum plenis tristicia *et* dolore. Dac itaq*z* voce magna lōsumat omib*z* clā mas cepit fons vite laguescētes oculos dep̄mere. facie pallescere caput inclinare. morientis sp̄m p*ferre ac ppria sponte morte tur* pissimā subire. **F**uit aut*mors xpi amarissima. pp̄ter horribilē pena p*cedentē et manentē. pp̄ter* vehemētē aie ad corp*tā nobilit* sp̄lexionatū inclinatōez. pp̄ter vite nobilissime amissio*z*. pp̄ter actualē in separati*n* instanti p*cep* tōem. **V**n nunq*z* mors cuiuscūq*z**

vivētis ho*is* aut bestie fuit pes nali*o* morte xpi. q*z* a nullo pp̄t corruptiō empotentiaz sic a xpo p*cepta. q*z* in ipso mortis instanti plenā habuit o*m cognitōz**. Hāc mort*amaritudinē* gustans clā maut voce maḡ et caput sp̄te in clinās sacrificiu*vesp̄tinu* lōsum maut pp̄a p*rate* aiam ponēs ex p*pirās emisit et tradidit sp̄m. o*m* creaturaz. grā et p*fectōe nobilis sumū* iez aiād beata d*eo patri*.*

Articulus quartas et ultimus partis quarte

Articulus quare*z* tñner ep̄i ratōem rmo. tē dolorosam In q*sunt pūcta. 4. mors. planctūnāe* spassio. lanceatio. Sic fons vi te in q*om̄a q*facta sunt viuunt* morit ut morti obnoxios libera ret. Sic tāto p*eo q*inter crea* turas mai*nihil ē* nrā p*cta rede* mit. Sic tali obedietia p*ri* v*sqz* ad mortē crucis p*nrā inobediē* tia satifecit. Lui laus *et* gloria imperii *et* gloria*z* cū ecclē p*re* et sp̄lancto p*imortalia secula se* culorum Amen. Pater noster**

Planctus.
Eya carissimi intuēmi vite nrē auctorē p*nobis ianuas mortis introeūte. vt nos ad vite vias re* vocaret. tradidit se rex p*seruo* in dēx p*dānato*. **D**orit p*hoie de* p*creatura creator*. Crucifi git innocētē p*nocēte. iust* p*pec* catore. Dem*lacrimas in tāta ca* ritate moriēti q*z* por dilexit nos. **I**n tant*dolorib*z* despectu mo*

Fasciculus

rienti q; lacrimat^r est p nobis.
Doluit dauid sup ionathan
amicū nō p se nec sui occasiōe oc-
cisi. frēm. decor^r nimis. amabilē
sup amorē mulier. cui^r sagitta n̄
est retro reūsa. in bello fort^r quō
cecidit. aq̄lis velocio. ē. leone for-
tior. **M**aior ionatha h. q; do-
natio dñi. q; colūba venīs & fra-
ter. **D**icam^r & nos Doleo sup te
dñs me^r & dñs me^r. rex & defēsor
P̄r & m̄gr & frat amātissime ielū
Decor^r p filijs hoīm. amabilis
sup amore vniuerse creature.
Sagitta i. doctrīe fmo viu^r tef-
figax. clipe^r n̄ declinavit. **E**cuto
gre & bone volūtati tue cor:ona/
st nos. hasta orōm tuar^r non est
auersa. q; p transgressorib^r ora-
uit. **L**u leone fortior. quia leo de-
tribu in da leonē q circuit vicisti
Aq̄ilis velocior exultasti vt gy-
gas ad curvēdū & in plēdū redēp-
tōis misteriū. Et sic aq̄la puocas
ad volādū &c. expādisti brachia
& assūplisti in humeris. **P**ortasti
ad domū sanctū habitaculū fa-
miliaritat^r & caritat^r. Et cū tāt^r
sis in excelsis occider^r. morte tur-
pissima & dēnar^r. **C**lemente q̄lo cō-
dolete mihi q gaudere desidera-
tis in dño. Attēdite n̄fī manu
fortē & ritū vbi robuz. n̄fī des-
derabilē deformatū vbi candor
n̄fī pacificū pemptū vbi decor.
Deū heu lux oculor^r. splendor
faciei. gene amabiles labia oris.
x̄tus ois exaruit. **S**ic speciosuz
p filijs hoīm cor:p^r exangue. de-

formatū. velut le.psl. nouissimā
Vle petis hoīm q te innocentissi-
mū dñm occiderūt. **E**go debui-
tu soluisti merito p me. nō p te
q; manet tibi int^r decor. & splen-
dor glorie p̄ne. **E**go peccavi. tu
portasti. merito ingemisco & plā-
go q; id elemēta insensibilia dos-
cuere. **E**go sum morti fili^r. tu vi-
tam p̄cōssimam tradidisti.

¶ Nature compassio

Lōpartiebas morti auctoris nāe
naturā insensibilis. velū scissum
tra mōta. petre scisse. monumēta
apta. **R**onalis Lēturiō & fītēs.
Clerch hō iust^r erat. vere filius
dei erat iste. **L**ustodes tremētes
Omīs turba pectiētes pectora.
Dēs noti & mulieres a lōge aspi-
ciētes. **S**z vesribis. pncipib^r.
phariseis. ad hs Amb. **D**urio
ra saxi pectora. iudex arguit. cre-
dit mīster. pditor scel^r morte cō-
dēnat. elemēta fugiūt. tra pectiē
monumēta reserat iūdoy n̄imo
bil'durictia manet orbe pcessu. **¶**

¶ Lanceatio

Qb eandō cord^r durictia rogaue-
rūt pilatum. qm̄ pasceue erat ne
manerēt i cruce corpora vt frāgerē
tur cor: crura. non leg^r deuotōe.
Dentro. & j. s̄ solidā crudelitate
Venerēt milites & crura fregerūt
latronū. n̄ xpi q; scptū ē. os n̄ cō-
mīuer. **S**z vn^r militū lancea
lat^r eius apuit. **E**x pte xpi mag-
bris caritas. **E**x pte iudeor^r ma-
ior crudelitas. **E**tēm mag crudē-
litas fuit innocētē tali morte p̄

Mirre

mere maior corp^o mortuū vulne
rare. Lanceatio sūm̄ Dam. Fa-
cta est a latere dextro sub costis
zquātū lancea p̄fundata. Quā-
tū ex hoc doluit. nō fūl^o mortu^o
s^z mater cui^o aīa hinc auelli non
potuit. Nec forte in aliq^o tñ pas-
sionis articulo aplius doluit. cū
nec mortuo p̄cere potuerūt. **A**
perito vu' nere exiuit sanguis et
aq nō sūl s^z successiue. dt Hymo
dcassia. Ecce situm sanguineā i-
saciabilem̄ tremētū bestiarū n̄ sūt
saciati effuso sanguine ex venis
minoribus z majorib^o. n̄ si z cli-
ceretur qui superstítit in corde.
quo nec flagella nec clavi peris-
gerant. **E**t ne incredib^o
lis videatur tāta crudelitas. Co-
cludit euangelista experientia p
pria et scripture p̄phetica. Et
qui vidit testimonium phibuit.
Os non cōminuetis. **E**rod. 21.
Videbūt in quē transfixerunt.
zacha. 9. Ex his aliquātulū
patet passiōis xp̄i acerbitas lit-
teraliter p̄secuta. z sumarie elas-
borata. Ex diffuso historiali ser-
moequē idē olim edidit. L^o ini-
ciū est iesū tradidit voluntati eo-
rū. Verū hec brevia sapienti suffi-
ciunt. Passio dñi inter oēs vi-
te hui^o passiōes fuit maria. Ex-
tensiuē et itensiue. Extensiue ppter
cām efficiētē. obiectoz nūerosi-
tātē. subiecti totalitatē. actuū
gnālitatē. loci indifferentiā. t̄pis
z munitatē. Propter cām effi-
ciētē q; pass^o ē ab oī adiōe scz
geslib^o z indeis. Ab oī statu scz.

p̄ncipib^o mīstris. poplārib^o phā-
riscis. simplicib^o doctris scribīs
extraneis notis fugīcib^o discī-
pul^o. Petro negate. iuda tradēte.
Ab oī sexu masculis z feminis.
Sedō ppter obiectoz nūero-
sitatē q; passus ē. De p̄ris offesa
dim iudeoz. discipulor^o. inde et
crucifigētū. De p̄priū suppositi
penis. de diffamia nois. De spo-
latiōe vestis. De tristitia matr^o.
De discipuloz desolatione. De
marij z iusbor^o p̄secutōe. Ter-
cio ppter subiecti totalitatē q;
passus ē in toto corpe. in oib^o sē-
sib^o. i q̄libet portiōe. In toto cor-
pore. in capite coronāz p̄cussiōes
in facie sputa z velatōes. in ges-
nis alapas. in barba velicatōes
in collo colophisatōes. in dorso
duras illudētū p̄cussiōes. i ca-
pulis crucis pondera. i manib^o
z pedib^o traxira clauoz vulne-
ra. in latere apturā. i corpe p̄fū-
dā lancee fierā. in cute nudita-
tem z flagellatōem. in ossib^o vi-
screib^o crurib^o brachijs rigidis
sumā extēsiōez. in mebz. vitalib^o
toti^o sanguis effusiōez. In oib^o
sēsib^o. ocul^o lacriās. caligatōem
ac aicor^o z batōez. Auditu ludi-
bria. blasphemias. Olfactu spu-
ti ac cadauez fetorē. Gustu fell-
z aceti amaritudiez. Tactu toti^o
corpis laceratōem. vētos ac im-
brē. In q̄libz portiōe supiore de-
p̄ris offensa. Inferiore dñmis z
discipuloz z passiōe. Sensitua.
de p̄priū corpis morifera lesiōe.
Quarto ppter actuū genera

Fasciculus

litate. qz passus est in verbis. etra dicatoris. i pdicatoe detractores in opibz obfatuatoes. in miraculis blasphematores. in meritis scandalu accipites. in penis irsfores. i morte exprobatores. in sepulchra custodes. in resurrecto dolosas custodiu subordiatoes.

Quinto propter loci indifferetiam qz passus est in psepio in dignitatem. duriciem. artitudinem in egypto exiliu. in deserto pugna. in templo resistentia. expidatuum impeditoem. in hospicio obfatuatoz in itinere fatigatoez. in ciuitate reiectoez. labore. picula. In morte precipit conatu. in orto sudsare sanguinum. pditoris osculum. cophenisoez. ligatoez. disciploz fugia. in arris pontificu alapas. illu siocem falsu testimoniu. Aspergimen. mltiplicem peccatiocem. i pectorio calumniosam accusatoez. flagelatorem. coronatorem et crudelitatem iudicium. In caluaria expoliatorem crucis mortale supplicium. Sexto ppter tps coitatem qz passus est in infantia angustias vteri. fetore stabuli. indigentiam mtni obsequij. psecutioem aduersarij. fuga egipci. circucissioem fm legem moysi. In pueritias adolescetia labores. abstinentias vigilias et cetera qz scripta no expmit. In iuuentute paupratre. famem qz craginta dieb. abolitatem. labore peccato do sanando tc. lacrimas infidias blasphemias contradictiones. **O**ra completoz pa-

uet tristatur sanguinem sudat. **H**ora primaz capitul. ligatur. ad anna. caypham ducit. peccatum aspuit. irrideat. **H**ora tercia linguis iudeoz crucifig. flagellat. coronat. purpura vestit. **H**ora sexta odem. educit. crucifig. **H**ora nona expirat morit. a pte derelinquit. hely hely re. **H**ora ve speraz lanceat. de cruce dponit. **H**ora opletorij sepelit. **S**ecundum passio xpi fuit maria intesine tam interior qz exterior. Interior ppter claritate agnitionis. perfecto z amoris. Puritate doloris. Subtra ctorem pme isolatoz. Dolor au gentium obfatuatoem. Redemptor in gratitudinem. fructu modicitatem. Exerior ppter corporis teneritus dñe. erat vigor. optimam splexionem. mortis gen. qd fuit turpissimum. Quid em turpi indicem vniuersoz iudicare. celi terreg regem illudere summum pontificem crucifigere. mdi odictoem in medio latronum suspedere. innocentissimum dnm qz sole vestit lumine. cuncta de corde. coram oibz toto corpe nudare. Quid obfatoz ab oibz denerint. Qd fuit secundum acerbissimum qd em acriqz qz toto corpe vulnerrari. locis neruosis obfodi. articulos latim extendi. rale soli et vete exponi. tribus tm. duobz vel uno clavis sustentari. **F**uit 3° diu turnum qz ab effusione sanguis in primo opletorio in orto cepit et ad nouam diei sequens penaz successione et agenuatoe continuo pduravit

Bermon

In die sanctissimo pa-
schēmo. I. ordie. XXV.

Surrexit
nō ē hic. 2. Mar.
vlti. **A**Desi-
derata ac diu optata adest nob̄
solemnissima festivitas dñicē re-
surrectiōis. que sincerissimo spi-
ritualiqz gaudio totū mudi tris-
ticiam absorbet. De pacientiis in-
iuria creatoris. De quo Aug. in
ser. hui⁹ festi ait. Surrexit xp̄s
exultet vniuersus mūdus. Par-
etenū est ut sicut omis creature
luciuago doluit ploratu in mor-
te creatoris sui. et que in funere
noctis obscurō psecuta est exes-
quias in cruce morīctis. nūc tri-
umphalē ab inferis reditu⁹ leta
suscipiat resurgentis. Neqz tñ si-
cūt luctus ita ⁊ gaudiū. sed abū-
danti⁹ multo magis. qm̄ grānū
frumenti qd̄ solū mortificatum
est in passione. multū fructuz at-
tulit in resurrectiōe. Solus em̄
mortu⁹. sed solus minime resur-
rexit. Quoz enī sepulcra in eius
sunt morte patefacta. hoc corpora
xp̄o resurgete sunt de puluere su-
scitata. et hicut cū dño surrexerūt
ita cū eo ascēdente ⁊ ipsi ascēdi-
se credunt. Exultem⁹ ergo ⁊ lete-
mur in hac die gloriosissima. qz
dñs pridie morte turpissima dā-
natus. hodie gloriolus surrexit.
Sed iocūdemur ampli⁹. qz re-
surgens nō ē hic. Hic in moni-

XXV

mento. in hoc mutabili mundo.
loco vtqz corruptiōis ⁊ imagine
mortis. Surrexit ⁊ lazarus cu⁹
ceter⁹ a dño adhuc morituro su-
scitatis. s̄z hic manit itez mori-
tur⁹. Christ⁹ ho hodierna die re-
surges ex mortuis iam nō morit⁹
mors illi vltra n̄ dñabit. Meni⁹
mortuus est. p̄t̄ mortuus est se-
mel. qz autē viuit. viuit deo. **A**d
Ro. 6. Nō ḡ christ⁹ qui pfecte
resurrexit. hic est fm̄ legem hui⁹
corruptib⁹is t̄pis. qz tñ vlgz ad
ascensionis dīe in terris manēs
nō defuit p̄ p̄sentiam glorificate
resurrectiōis. Unde et discipul⁹
hac ipsa die in q̄nta apparitione
loquēs ait. Nec sunt verba que
locut⁹ sum ad vos. dum adhuc
essem yobiscū. **L**uc. 24. que tra-
ctans beatus Grego. omel. 24.
Neqz enī inquit cu ipis nō erat.
quibus p̄ns corporaliter apparebat
Sed tñ iam cu ipis se esse dene-
gat. a quoz mortali corpe carnis
imortalitate distabat. **H**audete
ergo in dño semp. qz xp̄s mortis
iferniqz d̄strutor surrexit. Itez
dico gaudete. quia p̄triusqz aīe
et corporis pfectam inamissibileqz
gloria nō ē hic. Quod duplica-
tum in nobis gaudiū et sonorū
carmen oris. ⁊ deuota mēris ora-
tio ⁊ testef. canentes in gaudio.
Christ ist erstanden. subiungat
mentis deuotio p̄ imetrāda di-
cendi grā angelicā salutationē.
Surrexit. Nō ē hic.
Duo nobis hec p̄ba insinuat

De resurrectiōe domini

omni gaudio constipata. **P**ri
mū est xpī clara resurrectio post
tristissimā mortis noctē. **S**cđm
eterna glie stabilitio. defectū su
pergredies tpalement. **P**rimū fcat
in verbo surrexit. a morte sez ad
vitam. a corruptiōe ad gloriam. a
sepulcri latebris ad splendorē lu
cis. **S**cđm in verbo nō est hic.
Nō est hic. qz transmigravit. qz
euasit seuentis mudi fraudem.
immanis pene dolorez. tpis fu
gitui corruptionē. **P**ropter pri
mū xpō cōgaudem⁹ canctes alla
Propter scđm desiderio ei cohe
rem⁹. petentes post eū trahi cum
sponsa. **A**t quis hec oia pascha
lis festi officia. sublimiorib⁹ sint
plena mysterijs. ita vt nō solū hu
militatis mee tenuissimū sensuz
sed etiā magnoz ingenior⁹ su
perent facultatē. tñ attentis nos
ctis hui⁹ ac diei clarissime labo
rib⁹. qb⁹ t fatigatos vos video
et somnolētos. planiora pferā q
delectēt. nō qaudientiū ingenia
grauēt. **L**a ppf q ad primū pla
nā audietis dñic⁹ resurrectiōis
historiam. **D**uo ad scđm deside
ria nra quo christus resurgendo
puenit exhortatōe breui attollā.
LU **D**uo ad primū. Postqz re
demptori nostro placuit animaz
suam p'redemptionem mundi pa
tri in crucis ara victimando po
nere. vt fm̄ pphetaz. Zech. 34.
ipsemet reqrceret oues suas. ad
uersariūqz. pprījs in edib⁹ confu
taret. **P**enetrabo inquit oēs ife

riores ptes terre. et inspicā oēs
dormientes. t illuminabo omēs
sperātes in dño Eccl. 24. Reli
cto in cruce exanimi corpore fm̄
aiam tm̄ ad inferni claustra ple
nus libertate descēdit. hos q in
tenebris et vmbra mort⁹ sedebat
illuminatur⁹. t pedes eoz in viā
pacis d longis eropros vinculis
ducturus. **L**u aut vt ait Aug⁹.
in sermone quodā. dñs tanqz im
perator splendidus b pfundum
attigilset. mox ferruginei ianito
res t tarzare legiones territi. in
ter vmbrosa silentia murmurant
es inquirere ceperunt et dicere.
Quis est iste tam fortis tam ter
ribilis. tam preclar⁹. t nūeo splē
dore coruscus? **N**unqz talem no
ster excipit tartarus. In nostrā
cauerna mūdus qui semp nobis
subfuit nunqz talem mortuū mi
sit. **I**nvasor est iste non debitor.
effractor nō peccator. **J**udicē vi
demus. sed nō supplicem. **I**ubes
re venit. nō succubere. eripe. non
manere. **N**ō solum nostra nō ve
ret. sz etiā alios d nostris vincu
lis soluit. **N**unqz sic mortui hic
superbierūt. nec sic potuerūt ali
quādo hic letari captivi. **N**un
qz prius in hac magna caligine t
ceccato semper carcere iocūdū lus
men apparuit. **O**p̄iceps noster
lucifer. ad quid illum adducere
voluisti? **S**i cum aliqua delicia
sustentarent. nunqz nostras tene
bras suo dissiparet fulgore. post
istas crudeles infernaliū voces.

Sermo

XXV

Ad christi imperiu[m] omnes portae
erent et ferreos vectes inferni cōfrā-
cti sunt. et ipso dñō antra subin-
trante. mox occurru[n]t sanctorum
turbe et redēptoris vestigia p-
voluunt. regiq[ue] seculorum mēta
supplicatione deplorāt dicētes.
Tenisti tandem desiderabilis et
clementissime iesu. quē desiderā-
ter expectabam⁹ in tenebris. sic
curre nunc per te fessis. nunc mi-
serandos salua gemitus. Rede-
misti viuos cruce tua. eripe mor-
tuos morte tua. Ad tuū aduen-
tum omnis creatura pendebat.
Ten nostra vocabant suspiria. te
larga requirebant lamenta. Tu
solus caput draconis cōminue-
re potuisti. Tu portas eras et ve-
ctes ferreos cōfringere venisti.
N quis aut portas eras et omes
ferreos vectes inferni. i. reatum
culpe originalis et omia impedi-
menta quibus sancti patres a p-
ceptione glorie et ab exitu d loco
inferni phibebantur. sine mora
dominus et salvator noster ab-
stulit planctumq[ue] patrum in in-
effabile gaudium cōuertit. quo-
niam statim ad diuinę sue essen-
tię visionem. beatificamq[ue] frui-
tionem per glorie lumen fm op-
tionem sic loquentiū qd mor in
fuderat eleuauit. nō tamen stati
de loco carceris. quem eis para-
disuz fecerat eduxit. Sed toto
illo tempore quo sacratissimum
corpus eius in sepulcro ad pban-

dam mortis sue veritate iacuit.
anima eius in inferno plena cuz
patribus gloria pdurauit. **I**D
Itaq[ue] sacre quietis dñi in sepul-
cro illucescente tercio die. qui est
in revolutione dierum primus et
octau⁹. pacto apud inferos belo-
lo. et alligato ibi forti armato.
Inde rei nr̄ hodierna die laure-
atus triūphator exiuit. destru-
cto patru[m] lymbo qui hos iustos
cōtinebat. qui sola dñmi pena-
gementa nihil purgandum ha-
buere. Euacuatog[ue] toti⁹ purga-
torij regione ut pia ac pbabilior
doctorū tenet snia. et hoc ex sin-
gulari gratia redemptoris nr̄i.
regis christi. post tantam victo-
riam ad inferos personaliter de-
scendentis. recompensatis cete-
ris purgandorum penis ex sup-
abundantia meritorū passionis
sue. **H**icq[ue] leta cum principe suo
omnis beatorum turba pcessit
fm zacha. pphete vaticinu[m] ad
christum ca. 9. dicentis. Tu dō
in sanguine testamenti tui. edu-
xisti vinctos de lacu ubi nō erat
aqua. scz refrigerij et perfecte lis-
berationis. Et ad Colof. 2. Ex-
polians ait apostolus principa-
tus et potestates scilicet inferna-
les. auferendo Abraam. Isaac.
et Jacob et ceteros. traduxit su-
os confidenter. i. lōge ab hoc re-
gno tenebrar⁹ duxit potēter. pa-
la trisphās illos. i. illos infer-
ni p̄ncipes v̄l illos p̄es eductos

De resurrectiōe domini

trūphare faciēs in semetipso. **H**est p̄ virtutē p̄ priam nō alienaz. **P**rocessit aut̄ victrix anima cuz spolijs suis. obstinatis demonib⁹ ac damnatis in inferno. cū pene sue iusta augmentatione relictis atq; cofusis. **O** q̄ leta processio. **O** q̄ gloriōsus transitus. **O** q̄ iocunda diuincio a seculo inaudita sc̄t̄or̄ angelor̄ t̄ filiorū adam. iam vnius celestis patrie sc̄mū cū xp̄o rege suo. **V**ere ho die lapis iste angularis xp̄s. quē pridie edificat̄ syon i sanguini bus reprobauerūt. fact⁹ est i caput anguli. iungēs hodie in se ipsum duos parietes beatifice angelor̄ sc̄z t̄ hominū. **E**t q̄ enī affuerint angeli si nō omnes. enī turba copiosissima. quis dubitat? Nam si nobis tandem resurgentibus assistent. rapientes nos in nubib⁹ obuiā xp̄o in aera ut tradit̄ apl̄us. j. ad Tessal. 4. nō ex indigentia glorificati corporis. qđ sc̄p̄m mouere p̄t quo cūq; vult fm Aug. sed ex reverētia resurgentium. q̄t̄ magis affuerūt honorates resurgentē xp̄m? **S**i etiam illi astiterunt intrati hunc munduz. adhuc mortali et passuro i natuitate. **L**uc. 2. **I**pi ministrarūt p̄uersanti cū morta libo **M**ar. j. **L**ōge magis affuerunt victori immortali exēuti de corruptiōe ad incorruptionē ex hoc mūndo ad patrē. **Q**uō etiam nō plus dñō q̄ dubitab⁹bus mulierib⁹ sed amantib⁹ astitissent.

Dicit̄ angelorū leticia hodierna festiuitas adornaſ. q̄ letior rem diem post illum q̄ ruentibus apostatis confirmati sunt in glia. habuisse nō credunt. **L**etant̄ em et gaudēt de sue cūitatis restauratiōe in quā nunc tanq; noui ciues omes educti de tartaro assūmunt. **D**icit̄ patrū ac erectorū iocunditas t̄ p̄ sua liberatiōe q̄ de subiectis demonū. facti sunt compares angelor̄ t̄ p̄ adepta iā felicitate. **U**n hodiern⁹ dies nō tm̄ nobis hominib⁹. sed t̄ angelis est celeberrimus t̄ festiuus vt declarat Grego. in omel. hodierna. **F**elix ḡ et p̄ oīa letabunda processio xpi. **P**rocessit aut̄ victrix anima. vt roq; angelorum t̄ sanctaz animaz stipata exercitu ad tumulū. **E**t vt simon d cassia ait. corp⁹ repetit voluntie qđ sponte reliquerat. t̄ reanimat inanimatū. recalescit frigida caro. venariū humor ebullit. vitalis sp̄s in omni sua pte inse ritur. t̄ aīa tota in toto. t̄ tota in omne corpus revertit. ea celeritate qua inceptiōe deitas. aīa. caro. insimul p̄ vīmonē ad stirpē onē hui⁹ hominis auenerūt. p̄da inuisibiliū animaz i loco aut vase ut anima xp̄i decrenerat constituta. **E**t eadem celeritate p̄sluit de clauso atq; signato sepulcro in magnifico terremotu ad terrorem omnū t̄ memorā certoz̄ ad excitationē custodū vt ipsi omnino fieret resurrectio

Bermo

nis testes q̄ ne tollere fūerāt facti custodes. Hec symon. **Sic** ḡ dñs resumendo carnē nō iā mortale sed gloriosam resurrexit. vt nouitas celestis p̄ resurrectionē i xp̄o capite inchoaret. **Surre**xerūt deniqz cū xp̄o mlti ex educti de inferno suis resumptis corporib⁹. nō tñ sua sed resurgentis xp̄i virtute. vt sit ip̄e primicie dormientiū ⁊ pmogenit⁹ in multis fratrib⁹. Nā vt Matth. ait. **E**t multa corpora sc̄tor̄ q̄ dormierant surrexerūt. ⁊ exentes de monumentis post resurrectionē ei⁹ venerūt i sanctā ciuitatē. ⁊ apparuerūt multis. eiusdē. 27. q̄ manifestus demonstrauit qr̄ in virtute sue resurrectionis oēs resurrecturi sum⁹. Sed qui in ipm credūt. ad vitā sempiternā. **Sicut** dīc apl's. **S**c̄cetes qr̄ qui suscita uit iesum. et nos cum iesu suscib⁹. Glorien⁹ ergo hodie credētes. plaudant manib⁹ omēs gentes. qr̄ rex n̄ christ⁹. post ligni penalem victoriā. q̄ vict⁹ carne. virute factus est victor. Vicit olim in celo. vicit in crucis patibulo. vicit in inferno. vicit carnis corruptionem in sepulcro. In omnibus victor triūphauit et gloriosus corpore et anima victor p̄petu⁹ hodierna die de sepulcro surrexit. **H**ecce considerate itez carissimi hodie ne solēnitatis ⁊ hac rationē. Logitate (si tñ potestis) q̄tū nob̄ stulit sacroletā dñi resurrectionis. **C**otulit corporis

XXV

perfectā sanitatē. sic passio. aīe nr̄e plena liberationē. lōge pulcri⁹ reformatā est caro nr̄a q̄ olim fuit in padiso cōdita. **N**uis enī mortua nō fuisset si nō peccasset. mortalit̄ tñ semp erat. Nam ad hoc elemētoꝝ actiōib⁹ subiecta vt vult. **S**co. in. 2. **I**ō ecclā indiguit padiso. **C**ōsumpta deniqz fuisse resolutiōe p̄p̄a hūidi radicallis. tō indiguit cibo. fuisset de nīqz virt⁹ vegetatiua debilitata eo q̄ agēs agēdo repatis iō indiguit p̄ sua fortificatiōe ligno vite. **N**ō sic caro xp̄i hodie glorifica ta. Hec enī qr̄ p̄ dores glie oīno imortali facta ē ⁊ ipassibilis. subtilis. agilis ⁊ clara. p̄ sua cōseruatiōe. neqz loco certo idiget nec cibo. s̄z tot⁹ mūdus ei padilius est nec i q̄cūqz elemēto. uno nec i ifero pati molestie q̄cō posset. **D**odie ḡ gleba ista de terra p̄mo for mata. cui aliquā dictū ē. terra es et i terrā ibis. **S**en. 3. sup celorū stabilitatē sil⁹ ⁊ claritatē ē nobilit̄ eraltata. **C**ūn̄ considerare lis beat q̄ta i hac gloriosissima festiuitate dño tenent̄ iocūdissimas grārūcatiōes rependere. nō mō spūales s̄z ⁊ carnales adhuc homines. i q̄ caro reformata reflos ruit. lōge facta ab hoc Isa. magno clamore. oīs caro fenū ⁊ oīs gloria ei⁹ tanqz flos agri. exicca tuz est fenū ⁊ cecidit flos. eiusdē 40. **S**z ab om̄i defectu ac cor ruptiōe liberrima. cū om̄i possibili sibi p̄fectiōe cōsumata stabilit̄

De resurrectiōe domini

hodie resurrexit. **H**oc uerū qui sua ineffabili pietate descendens. p̄es longa ut dictū est exspectatiōe gementes. sua felici p̄sentia letificauit. nūc resurgens amicos suos. de sua passione tristissimos. eis seipm rediriū maifestādō dignat⁹ est consolari. Primo oīm eaz quā p̄e cunctis passionis gladi⁹ trāfixerat matrem gloriosam vt vult Amb. et Inf. Et simon de casia ita ait. Filius resurges ex mortuis ipaz phonorauit. tanq; p̄e ceteris in sua morte doloribus pfusam. et diligentem ardētius. t̄ expectā rem anxius resurgentem. Et p̄e honoranda erat in resurrectione virginitas. que in incarnatione eum ad hoc suscepit. vt p̄ nobis morereret et resurgeret. Et digni erat vt que natū prius ipsa prior adorauit atq; sola suscepit d̄ terris. q̄ prius respiceret regressum ab inferis. Ipsa siquidē angelorum t̄ hominū facta regina. t̄ super om̄es virtute prefulgens. meruit in uiritate celesti altius honorari. Id dixerim ante omnes aspicere filiū resurgentem. nō q̄ mater. sed q̄ caritate pollentior. Et qui omia ordinate disponit iure seruandi ordinis. hāc singularē in virtutibus feminam resurgens a mortuis primitus suā exhibendo corporalem presentiā honorauit. terminū dando sanguib; cuius cor doloris matr̄a perfoderat. Hec simon.

Deinde aut̄ t̄ mulierib; eū p̄e ceteris diligentius querenti bus t̄ mane ad eū vigilantibus. Nam mane prima sabbati valde diluculo dum adhuc tenebre essent. p̄paratis aromatib; p̄tīm in paralceue pasche q̄z dū licuit opari vt rāgit lucas t̄ p̄tīm in uespera sabbati qua licetia operā dī rediūt vt dicit Matth. Propterā ad monumētū maria magdalena cū ceteris mulierib; que dominū uiuentē dilererant. vt eum uingendo etiā mortuo obsequerent ut vult Grego. Quib; in itinere de lapidis magni. ostium monumenti claudētis reuolutione sollicitis ac sibi dicentibus. Quis reuoluit nob̄ lapidē a. b. m. cum venirent ad locū se pulcri respicientes viderūt reuolutū lapidem. Nam angelus domini descēdit de celo in terremotu magno. reuoluit lapidem t̄ sedit sup eum. Aspectu quoq; suo qui erat tanq; terribilis fulgur. terruit custodes. nā p̄ timore faci sunt uelut mortui ne molestarent mulieres. vestitu p̄o suo uelut nit̄ albo t̄ blando. venientes solabāt mulieres. Uerboq; alloquentis ait. Nolite timere vos. Scio enī q̄ ielum q̄ crucifixus ē queritis. Nō est hic. surrexit em̄ sic dixit. Venite t̄ vi. lo. v. po. e. dñs t̄c. Ad cui⁹ exhortationē introierūt domūculā d̄ petra excisam i cui⁹ pte aq̄lonari erat dñi sepulcrū. de eadē petra excūlum.

Sermo

septē hūs pedes in longitudine.
tribū palmis cetero altī pāuimē
to quasi sarcophag⁹ eidē suprapo
sitū sūm Bedā t Remigiu t ma
gistrū histo. Ciderunt iuuēt. H
est angel⁹ in specie iuuēt sedē
tem in dextris loculi dñi. i. pte
meridionali eiusdē. cooptū sto
la candida t obstupuerūt. quib⁹
dixit. Nolite expauescere. Iesū
queritis nazarenū crucifixū sur
rexit non est hic. Eccl. v. po. e.
Hz ite di. dis. ei⁹ t petro qz pre
vo. i ga. ibi cū vi. sic di. vob. Pri
mus g angelus introduxit ut vi
deret locū. ille sō i loco sedēs. lo
cū ipm ondit. et d b loquit mgr.
R Uer dū adhuc p̄nīmia amī
ratōe t miraculi magnitudie qd
mens hūana statim capēno pote
rat nec crederēt s̄bis agelozū. cū
mēte sternatē cent t stupefacte.
eo q dñi corp⁹ nō iuenerit. Ecce
duo viri dic lucas steterūt iuxta
eas. H est duo angeli i virili hitu
fulgēti. et declinatib⁹ mulierib⁹
in terrā vult⁹. dixerūt eis. Quē q
ritis? viuentē cū mortuis? Non
est hic surrexit. Recordamini qz
liter locut⁹ ē vob dū adhuc eēt i
galilea. qz oportet filiū hois tra
di i man⁹ hoim p̄tōz t crucifigi
et tercia die resurgere. Et recor
date sūt s̄boz ei⁹ et regresse cito
de monumēto. Matth. cū timo
re s̄l t gaudio mag. fecerāt enī
eis vba xp̄i ad memorā reducta
aliq̄lē resurrectōis fidē. quā nec
ageli nec vacuitas loci facere po

XXV

terat. **E**t nūc iauerūt hec oīa illis
pi. aplis t ceter⁹ omib⁹ discipul⁹
Hz nec illi crediderunt eis. qm̄
visa sūt quasi delirantē apud
eos verba hec. Maria vō mag
dalena q ardenti⁹ amabat. ardē
tiorib⁹ amatorib⁹ ex discipulis
locuta est. petro scz t iohi dicēs.
tulerūt dñm meū t nescio vbi po
suerunt eu. vt dicit Joh. Petr⁹
ergo t ioh. cucurrerūt ad monu
mentū. et mulieres iterū cum eis
reuerse sunt. credētes se aliquid
certi⁹ cum apostolis posse inueni
re. **E**t cū nihil preter id qd̄ vide
rant inuenissent. recedētib⁹ apo
stolis mulieres s̄l recesserūt. lenti
ori tñ passū p̄ tristitia gradieb̄t
pter marī magdalena. q amors
catena ligata. nō recessit a monu
mēto s̄z stabat foris plorans. **E**t
dū fieret ait Joh. inclinavit s̄t re
spexit i monumēto t vdit duos
angelos i albis sedentes. vnu ad
caput. et aliū ad pedes. vbi posi
tum erat corpus iesu. Dicūt ei il
li. Mulier qd̄ ploras? Dicit eis.
Tulerunt dñm m. t ne. v. po. eu.
hec cum dixisset conuersa est re
trosum. ideo fortassis qz ange
li assurrexerunt p̄sentie christi vt
dicit Serson. Louerso ergo vi
dit Iesum stantem. quem tamen
non cognouit. putans eum ortu
lanū. Lui querenti. quid ploras
dixit. domine si sustulisti eum di
cito mihi. vbi posuisti eum t ego
eum tollam. Quam cum domi
nus p̄prio noīauit dicens.

De resurrectiōe domini

maria statim cognovit eū dicens.
Rabboni. et suo more ad pedes ei⁹ p̄cedit volēs tāgere eos. **Q**ui iesus p̄cepit. vt fratrib⁹ suis apostolis suā resurrectiōe nūciaret et p⁹ hec disparuit. **I**lla ḡ iam d̄ resurrectiōe credula t̄ iocūda. statim relicto sepulcro ad aplōs iuxta p̄ceptū dñi festinabat. **Q**ue cū a chūc ī itinere socias suas constitutas vidisset. atqz qz dñm viderit. leta tristib⁹ nūciāt̄. et. eisqz sil in hierusalē p̄getib⁹ occurrit eis iesus dicens illis. **A**uete. et temerūt pedes ei⁹ t̄ adorauerūt eū q̄ itez p̄cepit vt nūciaret fratrib⁹ suis. q̄tin⁹ irēt ī galileā ibi eū visuri. vt dicit **M**arth. qd̄ t̄ fecerūt. nūciātes eis iā scđo. **D**rīus nūciāuerūt vīsionē āgeloz. nūc āt xpi. **S**z et ip̄a die appūit petro. apparuit t̄ duob⁹ trascuntibus ī emaus. t̄ tandē omnib⁹ aplīs excepto thoma. **L**et recedē tib⁹ aut p̄mo mulierib⁹. qdā de custodib⁹ vt refert **M**arth. venerūt ī ciuitatē. t̄ nūciārt p̄ncipiib⁹ sacerdotū q̄ eos ad custodiā sepulcri deputarunt. oia q̄ facta fuerāt. xpi sc̄z resurrectionē quā auditi angeli coguerūt nō ipi viderūt. **E**t angeli terribilē apparitionē cuius visiōe territi facti sunt velut mortui. eius quoqz al locutiōe q̄ mulierib⁹ dñicā nūciauerat resurrectionē. **S**acerdotū itaqz p̄ncipes cū seniorib⁹ p̄silio accepto. pecunia copiosaz derūt militib⁹. mandates vt di-

cerēt. discipulos corpus dñi eis dormientib⁹ noctu subtraxisse. pollicentes eos indemnes apud p̄sidē seruaturos. si eoz negligentiā corripe voluisset. **I**lli v̄o accepta pecunia fecerunt sic edocri fuerāt. **Q**d̄ mendaciō v̄bū dīmulgatū est apud īdeos vscz ī hodiernū diēlīcer frustra. **Q**m̄ ad p̄hibendū discipuloz furtū prout corā pilato allegārt custodia eis credita fuerat. nō ḡ tanqz verissimile sua deri poterat oēs dormiūsse. **Q** si dormierūt oēs. v̄n te stari poterāt. que ipsi dormientes necvidere nec audire aut scire potuerūt. v̄n manifestū est eoz testi moniū ēē merito repellēdū. **H**ec de historiā dñice resurrectionis narrasse p̄ p̄ma p̄te sermonis sufficiat. reliquā p̄te alteri sermoni reseruam̄ tercio sc̄z. j. ponēdo.

Be sepulcro domini
De monumento dñi dicit beda sup **M**ar. ca. 15. q̄ dom⁹ fuit rotundā de subiacēte rupe excisa. tante altitudinis vt vix hō manu extēta culmen posset attinere. introituz habēs ab oriente. cui magn⁹ lapis appositus erat p̄ hostio. **I**n parte cuius aquilonari. locus dñici corporis de eadem petra factus est. septē pedes habēs longitudinis. tribus palmis altius cetero pauciōē emīnens. quasi sarcophagus suppositus pauciōē vel in ipso pariere loculus fact⁹ erat. sicut fit in mu-

Sermo

ris domorū ad vñensilia reponēda. Nam et dicit Beda locū illū nō desup, sed a latere meridianō patuluz vñ corpus inferebatur. qđ tñ et prior sñe cōgruit. vt eēt qsi sarcofag⁹ inclinat⁹ sup lat⁹. aperturā a latere habens desup. Loloz vñ monumenti et locul⁹. rubicundo et albo dicit̄ esse pmixtus. Hec m̄gr in histo. ca. 121.

In die Pasche sermo
II. in ordine. XXVI.

Vivificabit nos post duos dies. Die tercia suscitabit nos. Osee. 6.
AU post diē afflictionis semissime passiōis. Post diē alterā tristie dñice mortis. illuxit hodie dies serenissima. dies gaudij et exultationis. Dies dñice resurrectionis. Quia nō mō suscitatus est domin⁹ ad gloriā. s̄z et nos ipsi in xpo ad eandē gloriā suscitati. nūc in spe. resuscitādi tandem in re. **Hinc Leo papa.** Dubitandū nō est de sortio glorie. sicut dubitandū nō est dō coione nature. Et sequit. Nos i xpo crucifixi. nos in xpo sum⁹ mortui. nos in xpo die tertio suscitati. **Nimirū qm̄ sicut dat⁹ est nob̄ Ila. 9.** ita nobis crucifixus. nobis mortu⁹ nobis est hodierna die resuscitatus. immortalis et gloriosus. **Hec ergo dies est celeberrima. in qua post arduissimum iter et merita xp̄i**

XXVI

acceptissima. postq; tyrāni victoria. patrū liberationē. inferni destructionē. christ⁹ mort⁹ triūphator gloriosus ab inferis resurrexit. In cui⁹ diei laudē ppheticū illud. Ps. 117. replicat. **Hec ē di es quā fe. do. ex. et le. in ea.** Ultēm⁹ quidē xpo ḡgaudentes. q̄ cōciso mortalitatis sacco circūdat⁹ ē leticia. dū mortalitatis ac corruptiōis vetustate deposita. resurrexit hodie caro noua. vbi virtutis augmēto nō fuit corrup̄ta substātia. Qualitas trāsit nō natura defecit. **E**t factū est corpus impassibile quod potuit crucifigi. Factū est immortale qđ potuit occidi. Factū est incorruptibile quod potuit vulnerari. **Hec Leo.** Letemur etiāz nobis ip̄sis. qz p resurrectionē dñicam paratū ē regnū. et eadē immortalitatis gloria. qm̄ caput seqn̄ sua membra. dum post diem hūc primū nostre pegrinationis et laboris. et alterum quietis. die tercia nos vivificabit et suscitabit. In cuius exultationis testimonium voces demus leticie canentes mēte denota Christ ist erstanden. **B**U vivificabit nos tc. Quis dies tres q̄s ppheta innuit multiplicit̄ accipi pnt. Allit in xpo aliter i nobis. In xpo vt sit dies prim⁹ incarnationis. scđs passionis. terci⁹ resurrectiōis. In nobis. vt sit dies prim⁹ pegrinationis. scđs glorificationis. tercius iudicii finalis. **Lamē fin exposi**

De resurrectiōe domini

tioēz illico. **S**lyra corrīdēt ad pūtez festinitatē. tres dies. duo dies pcedētes sunt cū pūti scz. se tra q̄ crucifix⁹ est dñs. septima q̄ quiueuit mortu⁹. **D**odierna qua resurrexit glorioſus. In primis duob⁹ ſaluare nos cepit. In tercia nos viuificando iſtitauit. In primis duob⁹ p̄ciū ſoluēdo. Infernū deſtruēdo. petā deſen⁹do. In tercia vitā t gloriā ɔferēdo. vnde in pſatiōe eanit ecclesia Ipſe enī ver⁹ eſt agn⁹ qui abſtuiſit peccata mudi. Qui mortē noſtra moriēdo deſtruxit t vitā reſurgedo reparauit. **V**erum qz ſancta mater ecclesia. diſticta feſta pſonaz diuinaz iſtituit. vt in eisdē de fidei articulis has v̄l illas ḥcerementes pſonas erudiaſmur. Ideo neceſſariū eſt in hodierna die resurrexiōis dñi nr̄i iefi ſu xpi fm carnē. articulum de reſurrexiōe eiusdē ptractare. quē pſitemur in ſymbolo dicentes. Deſcendit ad inferna tercia die resurrexit a mortuis. **A**pro intellectu itaqz hui⁹ articuli deſcendit ad inferna (xps scz) breui ter nota dū. q̄ dñs ac redemptor nr̄ xps. poſtz hūani generi redēptionē in cruce p mortē ɔſummauit. **L**ū iā valido clamore aiam ſuā ſacratiſſimā in man⁹ patris cōmēdādo. capite inclinato. ſpiritu emiſſeret. Derelicto in cruce corpe a deitate n̄ ſepato. **N**ia ei⁹ bñdicta. deitati vniua i ſobo deſcendit ad inferna ut luceret eis

ibidē. pīqz eos q̄ ibi detinebanſ ſecū educeret. fm Isa. vaticinii. hitantib⁹ i regiōe vni. morti. lux orta ē eis. ca. 9. Et ſic infernū ſa ct⁹ ē padilus ex ſobi diuini intuitua ɔreplatiōe. In hūc infernū et latro credit deſcedisse cū xpo. cū ci diceret. Hodieme cū eris i padido. **E**t l3 dñs mortu⁹ ſit in cruce p ſolutionē vniōis corporiſ aiel. **N**ihil em aliud dīc mors. ni ſiaice a corpore qđ prius viuificauit ſepationē. et ita ſe i triduo n̄ fuerit hō. q̄ loca illa tenebroſa. vbi p̄res erant illuſtrauit) Atm̄ nec vniō aie cū deitate i ſobo. nec corporis cū ſobo vñqz ſoluta ē poſt ei⁹ ɔſſumptionē. vt h3 mḡ i. 3. di. 21. **M**ors ad tps carnē t aiaz ſe parauit. ſz neutrū a ſobo dei. **E**t h vult Dñm. i ſuo. 3. verbū qđ ſe mel aſſumpſit nunḡ dimiſit. q̄ naturā hūana quā aſſumpſit nō dimiſit q̄tū ad p̄es ſuas eſſentiāles. qz fm eundē vt ipeloquit. **N**unqz aia v̄l corp⁹ in morte xpi eraſt i ppria ypoſtaſi. **O** D uplex enī in xpo fuſt vniō ſez aie et corporis int ſe. p quā ɔſtituit natuра hūana. Alia eorundē cū ſobo. Prima ſoluta fuſt in morte ſue per mortem in cruce. firma ſemp manente ſcda. **E**t quia illa ſcda nunḡ fuſt ſoluta. ideo dicit propter illam ſcdam vniōnem chriſtus deſcediſſe ad inferna. t ſimul tge iacuisse in ſepulcro. **N**ia enī xpi vniua verbo deſcendit ad inferna. **C**orp⁹ ſo xpi vniū deta

Hermo

XXVI

ti māsit in sepulcro. Hic ē brevis
hui⁹ articulū descendit ad infer-
na intellect⁹. **N**ō aut̄ hic p̄ in-
fernū intelligis loc⁹ damnator⁹.
Si qđem fm sc̄m Tho. dīs. 22.
tercij. q. 3. ar. 2. qđruplex h̄r ifer-
nus. prim⁹ est damnator⁹ in quo
sunt tenebre qđtū ad carentiā vi-
sionis diuine ⁊ gratie. et cū h̄b ibi
est pena sensus. sc̄ds isto sup̄ior.
(prim⁹ enī ponit pfundissim⁹)
est limbis pueror. in qđ sunt pene
duplices p̄dicte. sine pena sensus
Terti⁹ sup̄ h̄c. qui est aīaz pur-
gandarū. in quo sunt tenebre. ca-
rentiē divisionis diuine. sed nō
gratie. est tñ ibi pena sensus. qđ-
tus supra illos est patrū. qui ē te-
nebrosus qđtum ad carentiā lu-
minis glorie sed nō gratie. **N**ec
est ibi pena sensus. ad h̄c desce-
dit xp̄s fm aīaz postqđ expirauit
in cruce. et fm plures etiam in ter-
ciū que nominam⁹ purgatoriū.
Aū ḡ christ⁹ sic ad inferna deſce-
dit. statim fm sc̄m Bonauē. co-
secuti sunt lumē eternū beatitu-
dinis. et patuit eis celū qđtum ad
beatificū p̄mū sed nō qđtum ad lo-
cum. **D**uxit aut̄ vt cōiter te-
nēt doc̄ oēs quos fide et carita-
te formatos reppit. sive passi fue-
rint solam penam damni ut pa-
tres in limbo. sive etiam sensus
vt existentes in purgatorio. **D**e-
struxit aut̄ infernum illū. dyabo-
li potestatē auferēdo. vt decetes
ro dyabolus nullū inibi detine-
re possit nec p̄ instas. qđ est deo ea

ritate p̄luct⁹. nisi fuerit debitor
pene sensus. **E**t ideo ifantes ba-
ptisati mox euolant ad vitam. si
moriorū in innocētia. **D**e hac
liberatione sic loquit⁹ beat⁹ Bre-
go. omel. 22. **N**ec infideles qđz
qđ et p̄ suis meritis eternis sup̄-
plici⁹ deditos. dominus resur-
gendo ad veniā reparauit. **S**z
illos ex inferni claustris rapuit.
quos suos in fide et actibus re-
cognouit. **D**oc est quod p̄ Osee
ca. 3. predictū est. **E**ro mors tua
o mors. Mors tu⁹ ero iferne.
Quod occidimus agimus ut pe-
nitutē nō sit. **E**x eo aut̄ qđ mo-
demus partē abstrahim⁹. p̄tē re-
linquim⁹. **Q**uia ḡ dñs in electis
suis funditus mortem occidit.
mors mortis extitit. **I**nfernū ve-
ro momordit. qđ p̄tē abstulit. ⁊ p̄-
ten reliquit. **E**nacuato
itaz limbo ac forti alligato. vi-
ctrix aīaz cū spolijs suis ad tumu-
lum rediūt die hodierna. Atqđ re-
sumpto pridem effuso sanguine.
in toto vel in parte sicut placuit.
exanime corpus. (alienum tamē
a corruptione propter vnitaz si-
bi deitatem. ob quā indecens er-
rat sanctum id est corpus sancti-
ficatum videre corruptionem.
fm David vaticinum) virtute
verbi anime remunxit. Ipsum qđz
corpus sic informando viu-
ficiavit et viuificando glorifica-
vit. **S**icqđ fm carnem immorta-
lis resurrexit. **G**cdm hāc enim
cēcidit. dū aīaz a carne p̄ morem

De resurrectiōe domini

separa fuit. anime itaqz t corporis reunitio resurrectio dici pot. Hoc enī et nihil aliud est resurregere. scz qd mortuū fuerat iterū viuificari vel aiaz viuificatē iterū corpori qd deseruit ymri. Et hoc est qd d extra d sum. trini et fide catholica. firmiter. delcē dit in anima. surrexit i carne. ascendit pariter in vtroqz. Et in canonemisse dicit. Comunicantes t diem resurrectionis fm car nem celebrantes. Cuius significato itaqz corpe. domin⁹ noster de sepulcro. nullis effract⁹ sigillis p dixt glorioſus videntibus cunctis quos secum duxerat. ea que fecerat in proprio genere. Leterā ad historiaz pertinentia vide in sermone primo. Quales fuerint exultationis voces. Quibus ve primū apparuit tc. Sed quia domin⁹ discipulis suis. resurrectionē suam glorioſissimaz multipliciter ostendit t pbauit. Ideo p gaudiorū eruberantia. qz nil iocudi⁹ a nob cogitari pot dñica resurrectiōe. qz tot⁹ salut⁹ nre est consumatio. In cui⁹ signū oia ecclesie cātica. nūc tpm terminan⁹ p alla solēne. placuit circa resurrectionis argumēta. qbz ea⁹ domin⁹ nobis manifestare dignatus est. pro fidei nostre confirmatione pauli per imorari. Articulus de xpi resurrectione is est. Tercia die surrexit a mortuis. Hanc veritatē dñs nobis ostendit. veridico testimonio. et rerū

experiētia sive evidenti facta.

T testimoniu⁹ qdruplex est quo xpi ostendit resurrectio scz angelorū. hoīm. scripture et dei. Testimoniu⁹ pmuz de resurrectione xpi. est angeloz. Apparuerūt em angelis et extra sepulcrum et in se pulcro mulierib⁹ dominū querētibus. vñ Matth. 28. Terremotu facto angelus dñi descendit d celo. t accedēs revoluit lapidem et sup eū sedid dices mulieribus tc. vide i textu plura. Et Mar. vlti. Plura habent de angelis. Itē Joh. 20. Maria intropisciens in monumētu vidit duos angelos tc. Et plura ad h̄ ex euāgelisti colligi pnt. Itē Luc. 24. sūr h̄ de duob⁹ angel⁹ testimoniu⁹ phibetib⁹ resurrectiōi xpi. Et dīscurrendo text⁹ euāgelist. repūt sex angelis (si saltē fuēt alij t alij) testimoniu⁹ phibetēs resurrectiōi xpi. Et nō mir si mlti phibuerūt testimoniu⁹ ei⁹ resurrectioni. cū t in ei⁹ nativitate pastorib⁹ apparuunt mltitudo celest⁹ exercitus deū laudatiū tc. Et si eidem sepe appuere. saltē ex luce t ioh. euāgilio h̄ qz duo fuēt ad misnus. Quā aut i ore duoz vel triu⁹ hoīm stet omē testimoniu⁹. (in et si ois hō mēdax fm pp̄ham) qz tomag i testimonio duoz angeloz. Quā aut fuēt angelis. sum p̄t extremotu. magni lapidis amotione. aspect⁹ claritate. velsi cādere. sbita appitōe. diligēti informatiōe. ac mag custodū frōze. si enī

Hermo

XXVI

apparens angelus fuisse homo
quod custodes ita territi fuissent
propter vni hois presentiam. Non
enim nisi angelus revolvente lapide
viderunt. **Q**ui ideo diligenter
habuerunt custodiā. vt tota apo-
stolorū et discipulorū cateruam. si
ad surrandū dñm aut dñi corpū
venissent. posserent obijcerent et
captos tenerēt. **D**ūjāt custodes
vīso terremotū. et angeli splendo-
re velut mortui facti sunt p̄terro
re et timore. **I**ta ut nec mulieres
eoz formidaret potētiā aut p̄sen-
tiā. **S**ed quidā ex eis ingressi ī ci-
uitate nunciarūt principibus sa-
cerdotum oīa que facta fuerant.
Qui vt Matth. dīc ca. vīc. **C**o-
filio cum senioribus accepto. pe-
cuniam copiosam dederunt mili-
tibus dicētes. **D**icite q̄r discipu-
li venerūt nocte et furati sunt cū.
nobis dormientibus. **E**cce testi-
moniū angelorū de resurrectiōe
christi sūm omēs euangilistas.

Contra Testimoniu scdm est
hoīm. pīno illorū q̄cōsurrexerūt
et xpo d q̄b Matth. 27. **D**o-
numcē apta sunt et multa corpa-
scorū qui dormierāt tē. **S**up q̄
Hiero. Multa corpora scorū re-
surrexerūt ut dñm ostenderet re-
surgentem. **E**t Grego. omel. 21.
plura de hoc loquit. **D**ox autē te-
stimoniū tāto efficaci' esse potes-
rat. q̄zto maiori fulserūt sancti-
tate. **L**ui repugnat falsum testa-
ri sc̄eter et maliciose. **E**t forte hu-
ius homies pacto testimonio re-

surrectiōis xpī cum eo ascēdente
pariter et ipi corpe et anima ascen-
derūt ut placet Hiero. in ser. co-
gitis ut videtur Aug⁹. q̄o i epl'a
ad enodium magis videt velle q̄
solū sūm animā cu xpō ascendēte
ascenderunt. sed neutrū illorum
scriptura testat. **H**ecdo chris-
t⁹ testimoniu habuit resurrecti-
onis sue a feminab⁹ sanctis que
suā resurrectionē ab angelis eaꝝ
vidēntib⁹ audierūt. et discipulis
nunciarūt. put sūssi erant ab an-
gelis. **N**ec obstat dictū Apli. j.
Thūm. 2. quo phibet femina pu-
blice in ecclēsia docere. q̄r femīe
nō dederunt testimonium ad po-
pulū et in publico ut Amb. loqui-
tur sup Lucā. s̄z ad domesticos
Tur autē mulieres p̄e ceteris
sumpte sunt ad phibendū testi-
moniū resurrectiōis xpī. plures
a doc. p̄suasiōes ponunt. quarū
aliq̄s tangit sanct⁹ Tho. in. 3. p.
q. 51. arti. j. sc̄z ut mulier que pri-
mo nunciū mortis ad homines
attulit. prima etiā vitā resurgen-
tis christi in glīa denunciarēt p̄
qd honor delatus est sexui illi. et
ne desperet ex pctō primo. vñ dī-
cit Cirillus. **F**emina que quodā
mō fuit mortis ministra. venerā-
de resurrectiōis misterii. primo
pcipit et nūciat. **A**dēptū est ḡ fe-
mineum genus. et ignominie ab-
solutionem et maledictiōis repu-
diū. **E**t scđo hoc factū est. qua-
tinus p̄ hoc ostendat q̄ q̄tu ad
statū glorie pertinet. nulluz detris

De resurrectiōe domini

mentū patet femine⁹ sex⁹. Sed si maiori corā deo feruet carita⁹ te maiorē habebit gloriaz ex dei visiōe. p b̄ enī mulieres que dñm ardenti⁹ amauerūt (ita q̄ discipulis recedentib⁹. ipse a sepulcro nō recesserūt) meruerūt dñm resurgentē pmo videre. Et b̄ inuit Apls Hal. 3. Nō ē masculus ne q̄ femia r̄c. sed mag⁹ diligēti in via. maior debet glia in patria.

Tercio testimoniuſi habuit a discipulis. alterutruſi resurrectio ni xpi testimoniuſi phibentib⁹ ut p̄t̄ de trāſentib⁹ i emaus Luc. vlti. Itē Joh. 20. testificati sunt thome absenti. Deniqz vt Act. testaſi historia ⁊ pſertim Act. 4. virtute magna reddebat apli te ſtimoniuſi resurrectiōis iehu xpi dñi nr̄i. Itē Act. 10. Inquit petrus cornelio. ⁊ h̄ijs q̄ cū eo erat. Nos testes ſumus oīm q̄ fecit ieſus r̄c. et ſequiſi h̄ijs d̄e ſuſcitauit tercia die. ⁊ dedit cū maniſtum fieri. nō oīm ppl'o. ſed teſti bus pordinatis a deo. nob̄ q̄ mā diuauim⁹ r̄c. Iſtud teſtimoniuſi efficax fuit. q̄r̄ verbis et fact̄. ⁊ ſignis. ac portetis roboratiū. ſubſequente morte. quā p xpo in teſtimoniuſi fidei p̄tulerūt. **Q**ui⁹ teſtimonij efficacia etiaz ex hoc ſumi pōt. q̄r̄ licet eſſent hoies ydeote. paupes ⁊ ignobiles. ⁊ ſim huma nam ſapientiā ſtulti reputati. ni hilomin⁹ articulu de resurrectiōne eciderūt. ⁊ toti mūdo pmulgarūt ac perſuaderūt. de q̄ pulcre

ſcribit beat⁹ Aug⁹. li. 22. d̄ cīni. dei ca. 5. Que oia hic decidere breuitas vetat. Sic q̄ habet ho minū teſtimoniuſi duplex. ſc̄ ſi con reſurgentiuſi cū xpo t̄ nō cōreluſ gentiuſ. ⁊ illoz quidē fuere femie ſancte. Alij diſcipuli ⁊ apli dñi.

Teſtimoniuſi. 4. de resurrectiōne xpi eſt ſcripture teſtificaſio quā hoies ſpū dei inspirati locuti ſunt. **L**ui⁹ maxima eſt auctoritas. Ita vt ecclēſia canat in ſymbolo niceno. et reſurrexit tercia die ſim ſcripturas de auctori tate ſcripture canonicas a ſpū ſc̄to allate et inspirate alibi videndū. **U**nde Luc. vlti. dixit ſaluator. Neceſſe eſt impleri oia q̄ ſcripta ſunt in lege moysi et prophetis ⁊ psalmis d̄ me. Et aperuit eis ſen ſum ut intelligerēt ſcripturas q̄ de ci⁹ paſſiōe erāt ⁊ resurrectiōe. **S**icut ⁊ pri⁹ interptabat eunti bus in emaus omnes ſcripturas que de ipo erāt. incipiens a moy ſe ⁊ omnib⁹ pphetis. **G**z que fuerūt ſcripture ve. teſt. q̄s interptabat xps diſcipulis. Dicit hein ric⁹ de haſſia q̄ ad min⁹ fuēt ille ſcripture. q̄s ſparſim apli ⁊ emauſ geluſte in ſuis ſcriptis ex ve. te. al legarūt. quaz ſcripturaz aptio pmo facta eſt p xpm q̄ h̄iſ clauſeſ dauid r̄c. **E**puit aut̄ xps ſcripturas q̄ de ipo erāt quadrupliciter. pmo agendo ⁊ paciēdo oia que in ſcripturis pdicta vel figu rata erāt de ipo. Quia de facili poſt facta. fit applicatio figuraz

rum ad figurata. Sed oīe pro
prio scripturas discipulis exponē
do. de quo **Luc.** vlt. legit. tertio
pmissionē spūssanti ipos disci
pulos p scripturaz intellectu ex
tensi et plenius erudiendo. q̄rto
suscitando doctores qui eas vlt
imata declaratione elucidaret
non solum historice et allegorice.
quō p xpm apte fuerūt a principio
sed etiā anagogice et tropologice

Possunt tñ hic exemplariter
alique figure et scripture ponī. Fi
gurata siquidem est dñi resurre
ctio in facto Sampsonis fm. Pie
ronimū q̄ oblessus a philistim i
ciuitate gazan. cum dormiisset
vloq ad mediū noctis. inde sur
gens apprehēdit ambas portas
cum postibus suis et portauit ad
verticē mōtis que respicit ebron
Judic. 14. hanc figuram ponit
Breqo. omel. 21. prope finē et no
stro pposito applicat. Expressi
aut figurata fuit xpi resurrectio
i facto **Jone.** sic dñs ipse expone
re dignat ē **Matth.** 12. di. Si
cūt fuit Jonas in ventre certi tri
bus diebus et trib⁹ noctib⁹. Ita
erit filius homis in corde terre.
tribus dieb⁹ et tribus noctibus
p synodochen. cui expositio in
fra tanget in dubiolo sermonis
presentis. Scripturā deniqz il
lam **Ps.** 15. adducit pe. **Act.** 2.
Caro mea requiescat in spe. qm
nō delinques aiam meā in infer
no. nec dabis sanctū tuū videre
corruptionez. Et lateb⁹ pbat de

xpo. nō de dñuid. **Ite** de resurre
ctiōe est tot⁹ p̄. 29. vbi int̄ alia
d̄. Dñe edixisti ab inferno aiaz
meā. Et sequit. ad vesperz demo
rabiz fier⁹ et ad matutinū leticia
Sequit. Que vtilitas i sangui
ne meo dū descēdo in corruptio
nē. **Ite** Louertisti plactū meū i
gaudiu mihi. **C**ocidisti sacū me
um et circūcedisti me leticia. **Ite**
p̄. 3. **E**go dormiū et soporatus
sū et exurrexi. **Ite** **Job.** 19. **S**cio
q̄ redeptor me⁹ viuit tē. q̄ verba
pulcre exponit ad ppositū **Breqo.**
14 moralū. Innumera testi
monia scripture ad h̄ allegari poss
sent. **T** Testimoniu qntum
(q̄ est efficacissimū) est testimoniū
dei. Qui sic an passionē suā
oia p eū pacienda pdixit. Ita et
resurrectionē suā ac apparitionē
et pcessionē in galilea. ppter qd
et angeli ad inducēda resurrecti
onis fidē. verba xpi rememorati
fuerūt. et ea mulierib⁹ dixerit ad
sepulcrū. illis ipsiis plus angeloz
testimonio innitētib⁹. **E**t sic oia
que de sua passiōe pdixerat. ita
vt pdixit impleta sunt. piformē
nihil hesitanduz est de sua resur
rectiōe. **I**psam deniqz iam factā
pprio ore testificar⁹ ē. et miracul⁹
firmanit. i captura piscū **Joh.**
21. **S**ustentatiōe petri. ne i mari i
qd se misit p̄cinct⁹ tūca absorbe
ret. In sua deniqz clara et omnib⁹
visa ascensione. Innumera deniqz
p apostolos deus fecit miracula
ad testimoniu resurrectōis. sic

De resurrectiōe domini

claret pater in actib⁹. Talia vtqz que nō nisi p deū fieri possunt. si cuit est resuscitatio mortuorū ad vitā pfectam tē. Pater g̃ g̃ effi-
caciōibus testimoni⁹ sua dñs nos
bis pbauit resurrectionē.

IScđo pncipaliter pbauit et ostendit suam resurrectionē ra-
tione multiplici sumpta p experi-
entiam. Ad hoc ho q̃ aliq̃s vere
dicat resurrexisse tria sunt necel-
saria. scz q̃ vere fuerit mortuus.
q̃ nunc sit vere viuēs. Q̃ sit idē
numero nunc viuens et pri⁹ mor-
tuus. **P**rimū scz q̃ dñs fuerit
vere mortu⁹ pōt ostendi triplici-
ter scz euidentia facti. et testimo-
nio dupli. amicoz et iuniorū.

Euidentia facti sumi poterat
ex cordis lanceatione. Cor enim
eius fuit lācea militis transfixuz
et vulneratū. sed talis vulnera-
tio et cordis transfixio nullo mō
stare pōt cum vita. Cum ergo fu-
it clauatus et lanceat⁹ et omni san-
guine priuatus. vitam naturalē
habere nō potuit. Potest etiam
facti euidentia sumi ex ei⁹ sepul-
tura. Si enī vlla vite iudicia in
eo apparuerint. nullaten⁹ amici
eius eum sepelijssent. Iacuit aut̃
sepultus ylqz in diem tertiu⁹ ad
sensum infra tangendū. et primū
tercio die resurrexit. Duo tem-
pore tridui satis cōgiri poterat
mors eius. Et si diceret aliquis
q̃ corpus eius fuerit furto abla-
tū. sic suggerentib⁹ iudeis. custo-
des pecunia corrupti dixerit. Re-

spōdet q̃ h̃ nō excludit. ptz tripli
citer. Nam quō verisil'eest q̃ tot
custodes oēs dormiuerint. ma-
xime iam illucescēte tercia die. in
qua p̃dirit se resurrecturum. sic
pilato ipsi iudei testificati sunt.
Matth. 27. Quō etiā tantū la-
pidē d̃ q̃ Mar. ait q̃ erat magn⁹
valde amouisse potuerint. clau-
suras munimenta et sigilla effre-
gisse. sine excitāte fragore. Quō
deniq̃ corpus dissuissent. ac dis-
tincte sudariū qd̃ fuerat sup̃ ca-
put eius inuolutū in vnū locū. et
lūntheamina in alio loco seorsim
posuissent. prout ea posita fuisse
testat Joh. ca. 20. Nō enī furan-
tes tantaz morā fecissent. maxie
pter custodū horribilē p̃sentia
sed magis corp⁹ inuolutū cū sin-
done aportasent. Quō demūz
mendacissimi custodes scire po-
terat. qz eis dormientibus. disci-
puli corpus dñi furati sunt dese-
pulcro. Si dormierunt. vnū nos-
uerunt que dixerūt. Si nō dor-
mierūt. cur furātes nō tenuerūt.
vere defecerūt scrutantes scriuti-
nio vt vult pphā et Aug⁹. Sic g̃
ptz facti euidentia ex ei⁹ lancea-
tiōe et sepultura triduana. **T**e-
stimoniū duplex sili fecit suffici-
enter fidē facti. **P**rimū fuit ami-
corū eum sepelientū Nicodemi
scz et ioseph. Hj̃ enī omni diligē-
tia corp⁹ tractabant. aromatib⁹
condiendo. et cū ipsi fuerūt disci-
puli dñi. licet occulti. ppter mes-
tū iudeoz. vt dicit Joh. Nulla-

Bermo.

XXVI

tenus eum sepelissent. si mortuum non inuenissent **S**cđm fuit ini
micoꝝ seuentiuꝝ et auicissime eiꝝ
mortē stientiuꝝ ac resurrectiōem
timētiū. hiꝝ etēm nullatenꝝ pmi
sissent eum de cruce deponi. aut
in sepulturam preparari. nisi clare
vidissent eum mortuum **H**inc et moe
tem eius pilato testati sunt dicē
tes. **D**ñe recordati sumꝝ. qꝝ sedu
ctoꝝ ille r̄c. **U**t itaqꝝ om̄i populo
evidens fieret xp̄i mors. etiā se
peliri voluit. **H**abuit ergo eiꝝ
mors testimoniuꝝ triplex aut qua
druplex. scz faci evidētiā. Ami
coꝝ eum sepelientiuꝝ diligentia.
Inimicoꝝ leuicia. et sepulture co
summatōem. quibus sufficiēter
ostendi poterat qꝝ fuerit memor
tus. **L**oꝝ Scđm qđ requiri
tur ad resurrectiōis ostensiōis est
vera vite ostensiō. Ostendit autē
dñs euidentibꝝ et multj argumē
tis se esse vez et viuente hominē
post resurrectiōe. Primū ex pte
corpis. habuit em̄ corpꝝ vez non
fantasticū. Solidū nō aereum.
quod ostendit sensu visus et ta
ctus quibꝝ minꝝ cōtingit decipi
vn̄ **L**uc. xl. palpate et videre qꝝ
spūs carnem et ossa nō habet sic
me videtis h̄re. Et thome ait.
Infer digitū tuū huc et vide ma
nus meas. Et affer manū tuam
et mitte in latus meū r̄c. **J**oh. 20
Ido iohes in pma canonica sua
volens testimoniuꝝ phibere inq̄
Nō vidimꝝ oculis nostris. qđ p
speximꝝ. et manꝝ n̄rē p̄trectouerū

de verbo vite. testamur et annan
ciamus vobis. **S**cđo ex pte
aīe que est vita hois. **A**nima vo
se habuisse ostendit p̄mo p̄ opa
vite vegetatiōe seu nutritiōe. **L**o
medit em et bibit cū discipulis
vt habet **M**ar. **L**u. et **J**oh. et pe
trus **A**ct. x. **S**cđo p̄ opa vite
sensitive qꝝ vidit discipulos su
os **G**os salutauit **A**d interrogati
raundit **E**t eosdem audiuit p̄t
ex euāgelijs. **T**ercio p̄ opa vi
te intellegiue in eo qꝝ cu discipu
lis loquebat. et eis scripturas ape
ruit **L**uc. vltio. p̄ que sufficiēter
ostendere potuit se esse viuente.
Terciū qđ requiri
tur ad resurrectiōis ostensionē est
qꝝ viuens sit idē nūero cū eo qui
mortuꝝ fuit. **E**t hoc dñs triple
xp̄bavit. Primo ex pte corporis.
quod post resurrectionem fuit
eiusdē stature. coloris. figure r̄c
vt p̄us eū viderant. cum in vita
ista cū eis esset. licet a p̄n̄ ex cer
tis causis. nunc ortulanꝝ. nunc
pegrinus (cū oculi eoꝝ teneban
tur ne eū agnoscerent) vīsus fue
rit. Item clariꝝ ex ostensiōe cica
tricū in manibꝝ. in pedibꝝ. in la
tere. quoꝝ in cruce ipsis videnti
bus vulnera suscepit. vn̄ **L**u. xl.
Videte manus meas et pedes me
os. qꝝ ego ipse sum. **S**cđo ex
pte anime. qꝝ que p̄us disserruit
cū eis de scripturis r̄c. iam in re
miniscētiā habuit et in memorī
reduxit. vn̄ **L**u. vlt. hec sunt ver
ba que locutꝝ sum vobis. cū ad
p

De resurrectiōe domini

huc esse myobiscum. s̄z in corpe
mortali. Tali em signo homies
dudū sibi absentes. etiam extra
mutua noticiā constituti se solent
itēz noscere. Ostendit deniqz et
hoc speciali signo se eundē esse q̄
et deū se pbauit. q̄r occulta co/
diū nouit vnde cōturbatis illis
et existimatiōb̄ se sp̄m videre. nec
en dicentib̄ ait. Quid turbati
estis et cogitatōes ascendunt in
corda v̄ra videte man̄ meas r̄t.
q̄r sp̄us carnē et osse. nō habent
Luc. vlt. Sic octaua die resur/
reccōis. p̄sente thoma dixit tho/
me. Infer digitū tuū huc. quasi
p̄sens fuisse dum dixerat disci/
pulis. Nisi videro i manib̄ ei⁹
firuras clauoz r̄t. Nō credam
Sic tandem ad ea opa que prius
misit. s̄z ad pdicādū baptisan/
dū. dato p̄us sp̄us sancto Mat.
vlti. et Joh. 20. Tercio ex pte
veriusqz q̄r similes gest⁹ et opa
exercuit ut p̄us. vt ptz de fracti/
one panis qua cognoverūt eum
discipuli euntes in emaus. Sic
ex qualitate vocis cognit⁹ est a
maria magdalena. Sic em per
vocis auditōem cōtingit qnqz
aliquē individualiter nosci nō
vistum. Aut in aliena sp̄e vistum.
sic olim Isaac (cum caligauerūt
oculi eius) Ait. vox quidē vox
iacob. Man⁹ au tem esau sunt.
Gen. 28. Sic ouicula inter mil/
le oues. matrem suam ex balatu
audito agnoscit. **N**ec
his patz breuiter. q̄r oibus mōis

quib⁹ p̄ naturā nosci potest ali/
quis ad horam se absentans et
rediens esse idē qui p̄us. hijs se
eundē esse pbauit dñs discipu/
lis. Nec est alijs mō quo id p̄
bari possit p̄ naturā. hoc est na/
turalē cognitōez ab hijs q̄taci
sunt. Un manifestū est. q̄r eomo
evidētie quo de re quacūqz sci/
ri potest. q̄r est eadē que p̄us fue/
rat. cognitū est a discipulis. q̄r
ille qui ip̄sis post triduum mor/
tis ielu apparuit. fuit iesus p̄us
mortuus et crucifixus. Unde ea
dem evidētie qua iohes nouea/
rat pendēte in cruce. fore illum
sup cui⁹ pectus requeuit in cena.
nouit eum esse qui resurrexit.
Pater itaqz q̄r discipuli eū quē
viderant post resurrectōz nō cre/
diderūt esse iesum. sed sciuerūt
evidēter Extēndendo nomēsci/
entie ad noticiā evidēte singu/
larium. hinc Joh. vi. dr Nemo
audebat discubētiū interro/
gare. tu quis es. scierēs. q̄r dñs
est. Crediderunt aut̄ eundē esse
deum. Et hoc est de intentione
beati Grego. in omelia. octauie
pasche. hoiem inquit vidi thomas.
Deum esse credidit. Lōcor
dat sco. li. 3. dis. 23. in solutione
rationū p̄ncipaliū. **D**icit
di. aliquis. Non cognoverunt
evidēter que dicta sunt. Pote/
rant em sic cognoscendo decipi
quia omia que dicta sunt. Pos/
tuīs ēt facta fuisse per angelum
in assumpto corpe. saltē quantū

Bermon

XXVI

ad appetitiam. Possunt enim assumere corpora palpabilia. immo mortuorum cadavera. Sicut de incubis et succubis doctores dicunt. Et de ceteris satis patet ex facto angeli thobie. ¶ Pro solutione supponendum ex metaphysica Aristotelis. qd ad scientiam naturaliter adquiribilem ex pncipijs notis per experientiam. non requiritur evidētia summa que excludat simpliciter omnes deceptōem per quacunqz potentiam possibilem. Alioquin nulla ppositio per experientiam poterit esse nota. Nec sic euidenter posset sciri. hunc ignem esse calidū. immo hoc visum esse ignē. hoc visum esse hoīem vīazinum. quia omnis effectus quo hoc cognosci pot. etiam a solo deo miraculo se illis absentibus causari possit. ¶ Si fieret. aut deus sic produceret. nihilominus sensus et per sensum intellectus similiter indica ret sicut modo. Hic sufficit euidentia ac certitudo naturalis qd excludit oīem deceptōem possibilem per naturā et eiō cōem cursum. Et certū est qd illam habuerunt apli de xpō resurgente. ¶ Qd obiectetur de angelo assumente corp. Dicit. et sic apostoli decipi nō poterant. per tanto. quia angelus malus. multa per christū acta. etiam in assumpto corpore palpabili non potuisset. scilicet per ianuas clausas intrare. Nō enim per potentiam angeli pos-

sibilis est penetratio dimensionum. Neqz potuisset reuelasse secreta cordium. et inflammare corda eorum in scripture cognitione. Hec em̄ solius dei sunt. qd non om̄unicat ista angelo malo ad decipiēdum. quia sūm Aug. Deo auctore. nemo fit deterior. Si vero fuisset angelus bonus. ille omnino decipere non potuisse. Nec mentiri. Ideoqz nec affirmasset se prius mortuum. et iam se esse eundem numero et a mortuis resurrexisse. quēadmodum fecit christus. ¶ Et si forte diceretur. Angelus hoc dixit in persona christi. bene est. ergo verum fuit christum resurrexisse cum angelus bonus mentiri non potuit. ¶ Sic spatiuit que dicta sunt breuiter summādo. qd dominus octupli signo suam probauit resurrectionem scilicet pmo angelorum secundo mortuorum qui cū xpō resurrexerūt et apparuerūt multis in sancta ciuitate. Tercio hominum viuorum mulierum et virorum. custodum et discipulorum nedum verbis. sed proprij sanguinis effusione. Quarto miraculorum exhibitione factorum per angelos. per christū. per discipulos. Quinto scripture prophetarum expositione. Sexto agitationū manifestatōe. Septimū inflammātōne in scripturarū expositōe. Dimensionum penestratōe. Secretorū reuelatōe.

De resurrectiōe domini

Septimo sanctissimis discipulis missione in die penthecostes Praeauo Signor et multorum effectuum in corpe proprio ut an resurrectio manifestatio. **P**ater enim quod ex his tanta euidentia naturali (licet non summa) probata est Christi resurrectio. quarta probat. hunc ignem esse calidum. **E**t hunc visum esse eundem post auersionem oculorum quod prius fuit recte. **N**ihil enim apparet per sensus est summe evidens esse id et tale. quod et quale apparet. **E**t licet forte aliquae particularis probatioes sine alijs sole non fuissent sufficietes. omnes tamen sicut sufficietissime fuerunt et simplicitate evidentes. **S**ed circa predicta paucula inter multa possent moueri dubia. **P**rimus quoniam tercia die resurrexit. qui per unam solam diem scilicet sabbati in sepulcro iacuit. **N**am sexta passus est. et in diluculo diei dominice resurrexit. **D**icendum quod secundum Augustinum. dominus quadragesima hora in sepulcro quietus et mortuus fuit. **E**xpiravit enim circa horam nonam. **A**qua usque ad noctem approximatim quatuor hore. **Q**uibuscum additum trigintas sex horas sequentes noctis sabbati. et noctis dominicalis in cuius termino dominus surrexit. resultant quadraginta hora. **N**am postquam ad sepulcrum venissent mulieres. iam dominus surrexit. **C**lenecunt autem ut iohannes ait. Cum adhuc tenebre essent. **M**attheus autem. valde mane orti iam sole. **N**uos recordare videt

lucas. valde inquit diluculo id est in principio diluculi. Diluculum secundum hieronimum. mediū est inter noctis tenebras et dicitur claritate. **C**le nerunt itaque secundum Augustinum. in de sen suorum evangelistarum. cum iam sol suo vicino ortu. nostri emissarius illumine incepatur. quis non corpus solis apparet. ratis tenebris in terra existentibus. **S**ic et nos cum celum albescit in aurora. **D**icimus. quoniam sol est ortus esse ac die. quoniam adhuc noctem et tenebras. quod mediū est quod sepe utriusque nomen principiat extremitatibus. **N**unc autem siue loquamur de die naturali siue artificiali. pater dominum tertiam die resurrexisse. Nam in fine diei artificialis sexta ferie mortuus est. per integras duas noctes. et sabbatum intercipiens illas. in primo quoque diei tercie gloriatus resurrexit. **N**aturali quoque. quod nocte usque ad diluculum. quo domini resurrexionis declarata est. secundum Augustinum. de trinitate ad tertiam patinet diem. quod deus quod dixit de tenebris lucem clarescere. (ut per gramen. test. et principatus resurrectionis Christi audiremus illud. **E**pistola. 5. fuitque aliquis tenebre. **N**unc autem lux in domino insinuat nobis quodammodo quod a nocte dies sumat initium. **S**icut enim primi dies. propter futurum horum lapsum a luce in noctem. Ita isti propter hominis regenerationem a tenebris ad lucem approximat. **E**t hoc figuratum est in sabbato iudeorum. quod incipit a vespera precedenti diei. quod scilicet futurum

Sermo

XXVI

esset sabbatū requietōis xp̄i in sepulcro. Quasi secutura ē octaua dies dñice resurectōis. in q̄ diez ordo mutādus erat. vt nō sicut p̄us a luce p̄ncipiū sumeret tenderetq; in tenebras. sed a tenebris recedendo exordiū haberet processumq; in luce sempitnā. vt vult **H**eda. **N**ec vacat a misterio. q̄ vna die integra. duab; ho noctib; mortu; iacuit in tumulo. q; fīm sc̄m. **I**ho. vbi sup. **E**pc vna sua morte corpali sc̄. q̄ lux fuit ppter iusticiā. duas nrās mortes destruxit q̄ sūt tenebrose ppter p̄ctū. corpī sc̄. et aie. vt vult **A**ug⁹. 8. de trini. **P**atet itaq;. quō et quare dñs tercia die resurexit. **R**ū. **G**e cundū dubiū. **D**uo dī xp̄c p̄ re surrectōis comedisse. **R**ū. **D**ef bre uiter fīm. **A**ler. de ales. q̄ duplex est comedētio sc̄. indigentie et p̄tātis. **P**rima fit ppter restauratiōne depediti. **H**ecda nō fit ad restauratōem sc̄. ad alicui⁹ rei ostēsionē ex potentia et p̄tāte māducantis. **P**rima manducatio est corpī in hac vita. **H**ecda ē corpoz gloriozoz q̄ magis potētia sunt nō gloriof corpib;. Itaq; q̄ corpī gloriosum seu xp̄c in corpore glorioso comedit. nō est necessitat; sc̄. potētie. vt vult **A**ug⁹ 22. de ciui. dei. **S**i qdem resurrectio non est p̄prie loquido nāe humane subālis mutātio. ita vt p̄ resurectōez sit alteri⁹ nature et subē. qz quis sit alteri⁹ glorie. ita

quoq; est dotib; glorie sublimatum. q̄ nihil h̄tutis naturalis ei dep̄it. qn eis vt i p̄t dū vult. **N**ō vti dū nō vult. **N**ō ḡaliquid h̄tutis nālis perūt corpī glorioso p̄ glorie sublimatoz. **S**z q̄ vere comedēt p̄baſ. q; p̄potentiā aie corpus v̄nificat;. cibū foris sumptū et masticatū ad iteriora p̄ os et arterias seu nāe vias traiec̄it. **H**oc em̄ est he comedere et nihil aliud. **A**lias q̄ vomeret ci bū. nō vomeret comesta. **P**otuit q̄z cibū h̄mōi p̄ q̄s voluit p̄tes emittere. **A**ut in suū corpus licet gloriosum h̄uertere. et tūc cib̄ as sumptū et vniū corpī glorioso p̄ticipauit gloria corpī sic cetere ei⁹ p̄tes. **P**otuit etiā ille cib̄ sim plicit anihilari vel in elemēta re solui. **N**ec resistit factū rapha elis appēt comedētis. dū duce ret thobiā in rages medoz. **H**ui ait. videboz qdem vobiscū manducere et bibere. sz ego cibo inuisibili vtor rc. **I**ho. vlt. vbi nez gat se comedisse. et bñ. q; illa māsticatio non fuit p̄ fo: mā corporis assumpti. nec fuit trajectio ad stomachū q̄ ibi nō fuit. **S**z oia illa facta fuerūt p̄ angelū corpī assūtentē et nō v̄nificantē. **N**ō ḡ fictū fuit qd̄ ibi appuit. fictū em̄ est qn res appetet q̄ non est. **Q**uidqd aut̄ in māducatōera phaelis appuit ita fuit in veritate. q; cibus verus p̄ ptem corporis assumpti ori simile. mouebatur ad interiora et hoc appuit et

De resurrectiōe domini

uñil alid. **S**ed ubiū terciū
Lur i aliena spē appuit. R̄ndet
ppter misteriū. fm Greg. vt talis
apparet foris. quales int̄ fuere
qui cum viderunt. Lur corporis
gloriam non oñdit. R̄ndetur qz
videre nō potuissent discipuli. si
cut et in transfiguratōe. **L**ur
euauit. et nō vt p̄s atinue cō/
uersat̄ est cum eis vsqz ad ascē/
sionem suam. **H**olito. Quia p̄
bāre debuit resurrectōis verita/
tem et qualitatē. Et sic oñdere
alium statum resurgentū ac do/
tes impassibilitat̄ agilitatis et
subtilitatis r̄c. Plura alia hic
moueri possēt. s̄ hec dixisse sus/
ficiat circa articuli de resurrecti/
one dñi ostensionē r̄c.

ISi placet alicui predi/
catori. Euangeliū diei mi/
stice et breuiter pro popu/
lo exponere. ex iequētib̄
sele (si indiget) poterit in/
formare. **V**icto itaqz pri/
mum euangelio sic sermo/
nem abbreviatum facere
poterit.

Euangeliū r̄c. Res ad
lram acta. significat aliqd agen/
dum. fm Greg. in ome. Unde
a nobis querendus est domin⁹
et yngendus. Querend⁹ autem
i sepulcro. id est eucaristic⁹ sacra/
mento. in quo latet christus in/
uisibilis sed gloriosus qui in se
pulcro iacuit mortuus. Si sic
diligēter et amanter quesierim⁹
inueniemus eum.. non iam mor/
tuum in sepulcro. sed viuum. s̄
resurrexisse. atqz nos sua virtus
te resuscitantē et in se ipso yinifi/
cantem. **S**unt autem in nos
bis tipica aromata yngentia. ac
emptionis precium. sed et marie
ipse yngentes. **M**arie sunt
potentie tres p̄tis intellective. q̄
bus dominū inuestigare ipm̄qz
inuenire possumus ac yngere.
Nee enim dei capaces sunt. in q̄
bus ipsius imago vislit. **T**un
genta sunt opera bona ytrutum
deo placentia. sanitatē eternam
p̄stantia. et p̄xim edificatiā et qz
vitam prestat. p̄iosa sunt. qz lu/
centia in manib⁹ nostris. ad pa/
tris glorificationem edificant.
Aromata sunt. odorem suauissi/
mū diffundētia. Greg. in ome.
dicit odorem hui⁹ yngenti op̄/
tionem fore bonoz op̄m. **C**erum
quia opera virtutum mora/
liū vitam prestare non possunt.
et ita p̄iosa non sunt. Nisi ex
p̄ciosissimis radicibus theologi/
calium virtutum oriantur. que
faciunt ipsa p̄iosa (Siqui

Bermon

XXVI

dem. vivere caste. diligere iustis-
ciam. mansuetudinem. humilita-
tem. amplecti veritatem. propter
honestatem quam ratio natura-
lis cognoscit et dicit. et contra-
ria odire. bonum quidem est. et
suave. bene olens. sed non pre-
ciosum. quia non ordinatur ad
finem beatitudinis. que sola me-
ritorum precium constituit cum
ipsa sola sit plenum et perfectum
bonum.) Oportet ipsa p[re]cio ha-
rum virtutum emere. quoniam
ex nobis opera virtuosa (quati-
nus sint meritoria) habere non
possimus. Sed ex theologicis
virtutibus. quas per infusionem
spiritus sancti. primo in baptisma-
te. Dein in penitentie sacramen-
to perceperimus. ea formare et pre-
ciosas reddere. Sunt ergo
ipse virtutes theologice denarii
tres. quibus aroma compa-
tur. Fides ad intellectum perti-
net. Spes ad memoriam (ipam
etenim nutrit in memoria benefi-
ciorum) Caritas ad affectum.
Fides denarius est argentea.
quia quantum ad actum suum
qui est credere. sonora predicatione
gignitur. Et apostolum ad
Romanos. x. Fides ex auditu.
Auditus per verbum dei tecum.
Sequitur. In omnem terram
exiit sonus eorum. tecum. Carita-
tas aureus denarius est. quia
velut aurum durabile in proba-
tione ignis. ita caritas non exci-

dit in camino tribulationis pro-
bata. sed purgatur. sed crescit.
Multe enim aque caritatem ex-
tinguere non possunt. In canti-
cis canticoz. Spes mixta
est ex argento et auro. plus ha-
bens de argento. quia ex fide et
caritate oritur. magis tamen ex
fide constat. propter id desperan-
tibus per confirmationem fidei
subueniendum est. ut vult. Sco-
tus. Si ergo intellectus
noster fidem infusam expendit
in opus actualis credulitatis.
considerando fideliter. creden-
da. speranda. diligenda. et hec
credendo. quia a deo (veritate
eterna) reuelata. Jam prima ma-
ria Magdalena. que interpre-
tatur illuminata et turrita vel de-
fensa. Intellectus enim illuminati-
onem capit. ex turri dauidica.
que est scriptura sacra. ex p[re]lo-
go sententiaz) emit per nummum
infuse fidei aromata. meditati-
onum credendorum ac diuinorum
beneficiorum exhibitorum
pariter et promissorum.

Si memoria harum conser-
uatrix. spem infusam in feru-
rem desideriorum futurorum
bonorum. iam consideratorum
accedit (quia a fidelissimo do-
missa.) Jam altera Maria
salome. id est amara. pacificans
(Memoria enim amaritudi-
nem temporalium consolatio-
nū. per spem eterno[rum] attendens

De resurrectiōe domini

pacificat) iam nūmo spei. emit
aromata sanctissimorum des-
teriorum ignitorum. Si affe-
ctus per infusam caritatē. se ad
omnium mandatorum dei pīm-
ptissimā obedientiam extendit.
quia a deo summo bono. bo-
no preceptorē pīcepta sunt. Jam
maria. tercia Jacobi. i. dñā sup
plantatrix. Affect⁹ em qui est li-
bera voluntas. ceteris potēcijs.
dñatur. t p caritatē hei omia vi-
cia supplantat.) nūmo caritatē
aureo. emit aromata pīmptissi-
me obediēt. pīceptoz imo t si-
lioz. tanqz a dilectissimo t sumo
bono ordinatoz. His aroma-
tib⁹ ſificit ab aia fideli. vngētu
misticū. sup auz et topasion pī-
osum t odorifez q aia iſla effici-
tur bon⁹ odor deo. 2. Loz. 2. q
ſic pfecto. ſi amāter ardēter t de-
ſiderāter qritur in ſacrālib⁹ lati-
bulis xp̄c. p nobis pīdē ſepul⁹.
Derebūnur pīmo angeloz ſo-
latōem. inspiratoz. defenſiōem.
qbus pīne ac ſatisfactōz lapis. vi-
teqz nouitas ſpūalis. nouit con-
uersis onerosa remouet. fitqz in
dies leue. qd pīmo graue videba-
tur vt Bern. ait. Deinde dñm
ipm ſe i ſacrō ſuſcipiētes. nō iā
mortuū ſz resurrexiſſe in nob. ac
nos ſu ſcittasse de pīti morte ad
vitā gracie ſentim⁹. Nos qz pre-
cedere in galileā. ac ſe nob̄ pīnt
nas ſolatoes dulcedines t de-
fenſiōes videndū. oculo fidei et
intellect⁹ oīdet. ac nos ſib i viii.

et in ſeipſo viuificato s. decetes
ro iā nō morituros Amen.

{ In die pasche
Vermo. III. In
ordi. XXVII. A

DRecedet
vos in galileam
ibi eū videbitis.
Matth. 16. Bandū ineffabile
ſummāqz nobis exultatoz ſole-
nitas attulit festi ſummi. In q
ſaluator n̄ post illa iudeoz ſe-
uiffima tormenta qbus in cruce
moriens mortē occidit. infernū
momordit. ſtola imortalitatē in-
dut⁹. gloriosus aia t corpe reſur-
rexit. ſua qz resurrextoe iocūdiſ
ſima. ſimilē nobis gloriā pīctuo
poſſidēdā pīpauit. Reforma-
bit corp⁹ hūilitatis n̄rē ſigura-
tum corpi claritatē ſue. inquit
apl's ad Phil. 3. De hoc quoqz
Greg. li. 14. mora. ait. Reſur-
rectioem quā in ſe dñs oſtentit
Qnqz in nobis etiā factur⁹ eſt.
Reſurrextoz qppē quā in ſe oī-
dit nobis repromisit. qz ſuī capi-
tis gloriā ſequūtur membra. Id
circo etem redemptor n̄ ſuſcep-
pit mortem. ne mori timerem⁹.
oſtēdit reſurrextoem. vt nos re-
ſurgere poſſe ſfidam⁹. Quis
rogo cariſſimi. non toto exulta-
ret aio. qz imortalitatē gloria
expectat. O ſolennitas gloriōſa
O dies iocunda vere. in dieb⁹
anni tranſeūtib⁹ nō pīputanda.

Hermo

XXVII

In mensib⁹ labentis tuis nō numeranda. Sed eternitatis euo inscribenda. **R**ecte fm Greg ome. 22. omniū festiuitatū festiuitas hec est. qm̄ cetera tpsalium. beneficiorū sunt memorie. **D**ec eternitatis gloriā nobis repromittit. Non inter septem dies quibus vniuersum tempus euo luitur numerat. Sed postseptim diem prima. id est octaua eternitatis est dies. qui expletā septem dierum vicissitudinē sequitur nunḡ finiendus. Nulliplici quidē sacramēto. octaua dies. postquā alia scriptura nō nominat resurrectionis dies est. **N**ā et salvator noster sexta die a rediōne passus est. sabbato q̄ euit in sepulcro. Et octauo id ē hodie resurrexit a morte nunḡ moritur? Ome. j6. sup ezechiele. **N**on ergo vna de septem psentis miserie est. sed post hāc transmigratiōnē licet puenire qd redēptor noster in eo designat. q: resurges ex mortuis in galilea qd et almigratio sonat se vidēndū. quod totius beatitudinis est leticia repromittit. s: verba ab angelō missa apostolis. Precedet vos in galileam. ibi eum videbitis. **S**ed quia absurdū est tanta vel meditari vel eloq̄ gau

dia. corde mesto. sicut ediuerso impiū est pacienti domino assisterē animo nō spacente. gaudete inquit apostolus cum gaudientibus. slete cum flentib⁹ idō qz exultatōem mentis. vox exp̄mat canctis. p imperanda gra Cristi erat. addito Ave ma. **B** Hodierna dies sacratissima fratres dilectissimi tota desiderabilis est. tota iocunda. plena consolatione. **N**uis enim qualib⁹ deiectus tristitia. tribulationibus. angustijs. ad ueritatibus conolutus. non respiret. dum memorie paschalia festa imp̄mit. dum status illius quē sua resurrectiōe redemptor noster hodierna die nobis preparauit mentinit. in quo finem habere non dubitat omnem ad ueritatem. **I**nītium autem sine termio pfectam felicitatē. Si enim cōsolabatur adhuc longe futura patres sanctos veteris testamēti in tribulatione positos quāto magis id facere preualet iam exhibita? Nambeat? Job contra quē inimicus seruēs cunctas tentationum māchinas erexit. abstulit substantiā. interfecit filios. percussit corpus. instigauit uxorem. amicos ad consolationem ad duxit. s: in asperitatem increpatōnis excitauit. qui eum iniustum. impium. peccatorē culparēt et id circa a domino totipliciter peccatum affirment. **S**ed cōtra omnes ten

De resurrectiōe domini

tationes et pericula ad huius diei
festivitatē quā p̄uidit isolatus
eucurrit dicens cap. 19. Scio quod
redemp̄tor meus vīuit. redemp̄to
r ait non aditor. ut eum denū
ciare insinuat qui vt nos de cap-
tivitate redimeret. inter nos in
carnatus apparuit et sua passio-
ne nos a morte perpetua libera-
uit. De hoc itaq; ait. Scio quod
redemp̄tor meus vīuit. ac si aper-
ta voce dicat. fīm Grego. 14.
moral. §. 93. Infidelis quisq; illūm flagellatum. derisum. pal-
mis cесum. corona spinea cora-
natum. sputis illūtum. crucifix-
um. mortuum non erit. Ego il-
lum post mortem vīnere certa fi-
de credo. libera voce profiteor.
quia redemp̄tor meus vīuit. qui
inter impiorum manus occubu-
it. Sed quid sibi hec do-
mini resurrectio contulerit sub-
dit. et in nouissimo die surre-
cturus sum et in carne mea vide-
bo dominum salvatorem meū.
Exemplo enim monstrauit in se
ipso. quod promisit nob̄s in pre-
mio vt sicut ipsum resurrexisse
fideles agnoscerent. ita in se ip-
sis in fine mundi resurrectionis
premia sperarent. Reposita est
inquit hec spes mea in sinu meo.
Hec breuiter innuit verba the-
matis. Precedet vos in galile-
am. tc. Designat nanq; status ad quem redemp-
tor noster resurxit immutabi-

litatem. et allatam nob̄s simili-
lis in corruptionis utilitatem.
Primū tangitur cum dicitur.
Precedet vos in galileam. Se-
cundum cum additur. Ibi cum
videbitis. Galilea quippe id so-
nat quod pascha. pascha transi-
tus. et galilea transmigratio fa-
cta interpretatur. Salvator ete-
nim noster resurgens ex mortu-
is precedit in galileam. quoniam
vt ait Gregorius in omelia. a pa-
sione ad resurrectionē. a morte
ad vitam. a pena ad gloriam. a
corruptionē ad incorruptionē
transmigrauerat. Omnes quip-
pe penales nostros defectus as-
sumpsit atq; languores ac dolos
carnis nostrae vere portavit
moriendo. Tuis tamen omnes
molestias depositis resurgendo
¶ Quadruplici enim molestia
et gravi onere laborat caro no-
stra. Est enim p̄mo corruptibile
et passibile cōtinue tendens ad
non esse. quod quasi flos egredi-
tur. et continue cōteritur. fugit
velut umbra. et nunq; in eodem
statu permanet Job. 13. Est quo-
q; secundo grossum et impedibili-
le vt non possit que volet pene-
trare. Sed ab alio corpore an-
gustiatur et p̄mitur. Est tertio
tardum et fatigabile adeo vt di-
cat Philo. Corpus qd corrum-
pit aggrauat animam. Sap.
.9. Est demum obscurum et tur-
pe. ita vt nedum ad protectionē

a frigoribus. sed turpitudinis operumcūm. opus siestitu. vt habetur Ecclesiastici. 29.

Hos defectus et christus ppter nos assumpit. et in sua passione sustinuit. Nam nudatus est corpore. et sputus ac alapis turpiter confusus facie. Fatigatus est sub graui crucis onere. conquaassatus est clavis corona et arundinis percussione. corruptū deniqz diris vulneribus et amarissima morte. **I**n resurrectione autem hec omnia abiecit. Et corpus quidem. vt Gregorius ait eiusdem nature s alterius glorie resumpsit. quia eiusdem substātie s̄ dōtib⁹ glorie adornatum. **I**mpassibilitate que excludit anime separationem et ciuiuslibet nocui q lemcunqz lesionem. Nam resurgens ex mortuis iam non moritur. mox ultra illi non dominabitur Roma. 6. Subtilitate p̄ quā a nullius corporis soliditate impediri p̄t s̄ sine cuiuscūqz impeditōe que voluerit penetrare. Agilitate qua sic corp⁹ habilitatur. vt vbi cunqz voluerit spūs. ibi sine fatigatione p̄tinet erit corpus. vt dicit Aug. Claritate pulcerissimi et vivacissimi coloris atqz lucentissimi splendo. solis fulgorem vincentis. **A** corporis impabilitatem ostendit in pfecta sanarōne corporis p passionem crudelissime. a vertice capitidis ad pedis plantam vul-

nerati. Perfecte quidem sanitum ostendit. quia potens ad omnes naturales operationes. Unde cum discipulis stetit. ambulauit. loquebatur. comedit. et vulnerum. Luce. vltio. plagas sine sensu doloris palpandas p̄buit. Palpate inquit et videte quia spiritus a carnem et ossa nō habet. et Thome Infer digitos tuos huc. scilicet in locum clavorum et mayuz tuam mitte in latus meum. Quod et fecit nam vt Leo ait. suffecit sibi vidisse quem viderat ad fidem ppriam sed nobis operatus est vt tangere quem videbat. **S**ed forte diceres. quomodo Tho. pte. 3. q. 54. arti. vltio. si fuit corpus incorruptibile. post resurrectionē apparuit vulneratum. cum vulneratio ad corruptiōem p̄tinet et ad defectum. **S**ed dicendum q̄ christus relurgens. corporis sui nedium cicatrices sed vulnera fugavit et vulnerum aperturas cum quadam continuatis solutione. Non tamen vt dicit Be. super Lucam. ex aliqua impotentiā curandi. sed ad singularem gloriam et poster speciales quasdam rationes Ideo ista vulnera non ad corruptiōem p̄tinet vel defectū. Nā vulnera sine dolore et impotentiā q̄ ad defectū p̄tinet refuantur. **S**unt autem alias tres cāe ppter q̄s inficta in passione vulnera. in suo corpore glorificato

De resurrectiōe domini

reseruauit Prima ppter gloriā victorie christi. vñ ait Bedaybi supra q̄ cicatrices domi n⁹ ser uauit in perpetuum victorie sue circumferat triumphum. Sicut miles milicie signū. Vñ Augustin⁹. 22. de ciuitate dei ait fortassis in isto regno in corporibus martir̄ videbimus vulnerum cicatrices que p christi nomine ptulerunt. Non enim deformitas in eis sed dignitas erit. et quedam quavis in corpore non corporis sed virtutum pulcritudo fulgebit. Et dicit Thomas. in. 3. pte. q. 54. ar. 9. q̄ in illis locis vulnerum quidā specialis decor apparebit. Et vt idem dicit in quarto scripto di. 44. Vulnera ista cicatrices xp̄i et sanctorum. signa erunt constantissime virtutis qua passi sunt p iusticia et fide. vt ex hoc ipsis et alijs gaudium crescat.

Secundo ad confirmandum corda discipulorum circa fidem sue resurrectionis Unde postq̄ quinta vice hodierna die viuus apparuit ait discipulis. Pax vobis. quod cum dixisset. ostendit eis manus et latus Jo hannis. 20. Tercio vt in iudicio ḡiuste damnentur reprobi. ibidem anūciet. De quo Aug⁹ in libro de simbolo. Sciebat xp̄us inquit quare cicatrices in suo corpe seruaret. sicut enim demonstrauit thome non creden-

ti vt tangeret et videret. ita ini micis etiam vulnera demonstraturus est sua vt uiuens eos veritas dicat. Ecce hominem quē crucifixis videris vulnera que inflixisti. agnoscaitis lat⁹ quod pupigistis quod per vos et propter vos apertum est. nec tamen intrare voluntis. Congruum quippe et decens est. vt homines oculari intuitu cicatricum. agnoscant istum esse iesum filium dei. quem apostoli predicabant pro hominum salute incarnatum crucifixum. et nimia caritate sic vulneratum. Et vt rebus loquētibus iusti agnoscant. Non ex operibus que fecerunt ipsi. sed ex ineffabili misericordia dei se ad gloriam assumendos. Et omes ille rationes nō solum persuaderet de quinqz vulneribus sed omnibus eque paruis sic majorib⁹. Potest addi quarta ratio. Quo ipso erudiāmur quod sicut redēptionis nostre signa ipse in suo corpore indelibiliter impressit. ita et nos passiōis eius beneficia sine ulla obliuione cordibus nostris infigamus. Ad quod etiam p prophetam horitur. Recōdare paupertatis et transgressionis mee et absinthi et fellis. Trenoz. 3. Ob eandē causam presentibus paschalib⁹ gaudijs frequenter commisceret ecclesia immo scriptura memoriā dominice passionis.

Sermo

XXVII

Subtilitatem assumpti corporis declarat in eo quod de sepulcro nullis effracti sigillis nec remoto lapide resurgens egressus est, et frequenter ad discipulos clavis ianuis, ut Iohannes memorat in gressu Debet Bernini f. de hac solitudine qui incipit vicit leo agit. Constat punde clauso exisse tumulo redimiculum corporeum, quod clauso virginis utero natum processit in vita, et ad discipulos clavis introiunxit hostiis in clauis. Hoc est locus unde clavis noluit exire ianuis. Larcer utique gehennalis Confregit si quidec ferreos vectes, repagula viuversa atrivit ut liber suos educeret, quos de manu redemerat inimici.

Agilitatem vero demonstrat in eo quod cum voluit subito apparuit, subito et disparuit discipulis quibus se vivum in multis praebuit argumentis. **C**laritate vero et splendoris sue glorie infirmis oculis capte non valentibus repavit de quo Augustinus ad orosum dicit Clarificata carne dominus surrexit sed noluit in ea clarificatone discipulis appere, quod non potuerint corporis oculis talem claritatem percipere. Si enim anteque moreretur per nos et resurgeret quoniam transfiguratus est in monte, discipuli eum videri non potuerunt, quanto magis clarificata carne domini cum videtur non potuerunt. Quem tu carnis splendorem fortassis non longe a veritate est sentire, quod eisdem a

longe monstrauerit dum ascendens in celum elevarunt ab oculis eorum a nube susceptus. haud dubium quoniam lucida distribuitur, ut nubes illa, non vapor aqueus, sed splendor corporis proprius, tanquam nubes lucidissima, visa a remotis oculis intelligatur et. **D**e his summatim dicit quidam. Nimirum felix illa dies que amplius de se pulcro radiauit quam de sole refulsiit, quoniam Christus sol verus, ab inferis emergens luxit. Quando stella matutina de cubili sepulcri sui exiliuit, quoniam caro humana que in adam pro peccato defloruit in Christo omnium virtutum floribus immunitate peccati floruit. Cum ex maria semper virginem tanquam pulcerissimi floris singulare decus emicuit. Et in qua carne uersando iter homines, et operando nostram salutem pro miracula et predicatione eius. tandem bona arbor multiplicem fructum produlit, et in morte pridie succisa eruit, hodie resfloruit, cum resurgendo de terrena inferio:ibus, in ethereas naturas dotum glorie mirabili decore prupit, et in mortali stipite ut lignum vite perpetua perdurabit, et quoniam versus sol iusticie, quem ipse iudei se extinxisse putaverunt, pro passionis ignominia, pulchrior surrexit de suo funere, et crevit nois sui gloria ex morte et victoria, sicut ait apostolus Philemon, factus est obediens patri usque ad mortem, mortem autem crucis, propter quod et et perfiteatur omnis ligna

De resurrectiōe domini

qz dñs iesus x⁹ in gla c̄ dei pris
Ecce v̄tūqz patuit qm̄ resur
ges dñs in galileā pcessit. dum
ab ignomia ad gloriam. a passione
ad gaudia. a typib⁹ ad ppterua
a mortalitate ad icorruptibilia
a trenis ad celestia. ab imis ad
summa. om̄utatōe felicissima trā
migravit. Quā resurrectiō glo
riā z nob⁹ pm̄isit. ac infallibilis
reddet. vt ibi eū. formati sibi i
glia videam⁹ si tñ dñi exē acce
pto nre queris̄ itinere. n retro
cedam⁹. put scđa thematis nre
pticula designauit. Quā fimo i
alteri refuabo. Interim in dño
lcremū. i azimis sinceritat⁹ z ve
ritatis epulates. fermentū mali
cie et neq̄tie sumope canētes z.
In die pasche **Sermo**
III. in or. XXVIII. A

Ec est di
es quā fecit dñs
ps. 117. Gloriā
hui⁹ solēnissime diei q̄ oīm cele
berū. z deuotiori colendus ē
gaudio. Nō ortus solis (q̄ iter
occidit) s̄z solis iusticie. xpi iesu
occasum nesciē illustrat. Non
en̄ de celo s̄z inferno. Nō de re
uolutōe luminar⁹ magni. sed de
claustris sepulcri. Nō de sereno
etheree regiō. s̄z de penaz tene
bris pulcri elucescit. Hodie nā
qz dñs vbiqz triumphans de in
fernī. tenebris. q̄s hoc triduo il
lñianerat. deuicto morti p̄ncipe
cū sc̄tor⁹ patrū pda carnē resup
tur⁹ emerit. Ipe em̄ est fortior

supuenies q̄ fortē armatū vicit.
arma abstulit spolia r̄duxit Lu
u. Hodie dñs corruptibili veste
mortalitas deposita. imortaliz
tatis z glie h̄itu amic⁹. declau
lo monumēti locello letior resur
rexit. Lōcidisti inq̄ pp̄ha i ps.
saccum meū z̄. Hodie solutis
pac̄. nre disciplinis horribilis
z acerzunis. rediūn⁹ z ipassib⁹
appuit nunq̄ moritur⁹. Ro. 6.
Un̄ merito festivitatū oīm. hec
dies dñi obtinet p̄ncipatū. hic
Greg. sic in sacro eloq̄ scā scōz
vel cantica canticoz. p̄ sui mā
gnitudie dicunt. ita hec p̄ns fe
stiuitas. dici p̄t solēnitas solēni
tatū. qm̄ oīm maior est q̄ pannī
circulū celebrant. In hac siq̄
dem. lap̄ ille angularis. xpc dñs
(quē p̄diē edificates syon i san
guib⁹. p̄tifices videlic⁹ pharis
sei z scribe reprobauerūt. corā pl
lato negātes. In cruce blasphem
mātes. In sepulcro custodiētes
fact⁹ est in caput anguli. oīm so
liditatē fabrice ecclesie in se fun
dans) diuersos pietes hoīm et
angeloz. gentiū. z iudeoz in sue
resurrectōis glia copulauit. re
surrectōe em̄ sua exaltat⁹. inotu
it mō. demōb⁹ z angel. vi i ci⁹
noīe. om̄e genu curuaret celestī
terrestrium z infernoz. Phi. 2.
Hūiliat⁹ p̄dē passiōe. exaltat⁹ ē
hodierna resurrectōe singulari
opatōe pris. Nō admirabili z
exultabili. Nō p̄uidēs pp̄ha. ad
h⁹ diei gliam sil z gaudia exhor
tas ait. hec e di. ic. Exulte⁹ for

Berino

XXVIII

et letem̄ int̄ cord̄ deuotōe xp̄m
resurgentē adorē. for̄ canētes.
Crist ist. **B**ec̄ dies r̄c.
In v̄bis istis. diei p̄n̄s glia de-
clarat ex trib⁹. Ex imutabili sta-
bilitate. **H**ec ē dies. Ex eminenti
singlāritate. quā fecit dñs. **E**x
spūalis gaudiū locūditatē. exul-
tem̄ et letem̄ i ea. **I**n oib⁹ his
dies hodierna oēs alios excellit
Primo in imutabili stabilitate
Leteri oēs transeunt. ille solus i
etnū p̄seuerat. **J**o recte d̄. **H**ec
est dies. **S**ol⁹ ille v̄e est. q̄r imu-
tabilis. q̄r etern⁹. **S**z d̄. quō ē.
cui⁹ esse i continuo desinere d̄sistit
Nō v̄e sunt q̄ mutabilia sūt. p̄
pter qđ **E**xo. 4. q̄ est misit me. d̄
q̄mgr̄ d̄s. 8. p̄mi. **S**ola diuia
ēcentia simpl̄ v̄e ē. q̄r imutabilē
ē. et sine sui mutatōe cūctas ḥdi-
dit nās. q̄r imutabiles sunt. et
suū ee nō suāt. respectu incōmu-
tabilē ee qđāmō nō sūt. sic respe-
ctu diez q̄ trāseunt. respectu ei⁹ q̄
manet qđāmō nō sunt. **L**ū diē
noio. nō tp⁹ id. qđ solis motōne
p̄n̄s ē prēritu vel futur⁹ intelligo
s̄z quā sit ipensi op̄is v̄l bñfici⁹
claritatē. **O**ēs anni dies. eiusdē
tp̄is et mor⁹ p̄tes fin id qđ sunt.
eiusdē sūt dignitar⁹. **S**ed ex re-
bus in eis acti et bñfici⁹ hūanō
gn̄ exhibet̄ eoz dignitas estiāt
Ex eo itaq̄ p̄n̄s ē dignior. q̄r
etoz bñficia tp̄alia fuēt isti⁹
etnū. Utitas xp̄i magnū bñfici⁹
ū. q̄n̄az mortalitatē assūpsit. s̄z
trāsīt. sanitates ip̄se maḡ bñ

ficiā. s̄z trāsīt itez mortu⁹ est
lazar⁹ quē r̄suscitauit dñs. **M**a-
gnū bñfici⁹ passio q̄ d̄leuit p̄ctā
sed trāsīt. Magnū mors. q̄ de-
struxit morte. s̄z transīt. maxim
resurrectō ad vitā imortale hec
sola manet i etnū illa q̄si media
Ista oīm hor̄ finis qđ declara-
būtiter. **E**s̄z d̄s qđ nob̄ est
dñica r̄sur⁹. certe nāe nr̄e etnā et
bñfica stabilitō. ad hāc d̄seqn̄
dā cati sum⁹ hāc p̄ p̄ctm q̄mis⁹
lauit nr̄a p̄cra xp̄i mors et passio
r̄stituit bñtudinē ei⁹ ḡlosa rr⁹.
Pic in pfatiōe canit. **T**e qđē oī
tpe. s̄z in bñ portissimū r̄c. **Q**ui m-
n. mo. dest. et vi. resur. p̄pa. **E**cce
i xp̄i resurrectōe hodierna. nr̄a
nā iā suā r̄secuta ē bñtudinē. et
vltiātā iā amissibilē p̄fectōz. **E**t
bñ i r̄. tanq̄ iā nr̄o capite. d̄seq-
tur at iāndubie iā nob̄ singulē ei⁹
mēbris. q̄r caput ncē ē mēbra se
q̄nt. vñ q̄suscitauit ielum iā nos
cū ielu s̄uscitabit. 2. **L**or. 3. hic
Hre. in o. **E**x hac solēnitate exē
plū nob̄ dātu ē resurrectōs. spes
celest̄ p̄rie apta ē. et facta iā p̄slū
pribilis celest̄ regni glia. nā et p̄
illā electi (q̄z quis iā trāqllitatis
sinu. en ap̄d iferni claustra tene-
bat) **A**d padisi amena s̄t r̄ducti
Si diēs bñt̄ iā triduo r̄secuti
sū. **S**o. si q̄ ad aīam non tñ q̄
ad cor⁹. q̄r x̄ p̄mīcile dormiētū
resurrexit. **R**esurrexit dñs
resumēdo quā d̄posuit hūanitā-
tē. nā separatōe aīe a corpe mortu⁹
ē hō x̄. q̄ separatōe ita hūanitatē

De resurrectiōe domini

depositū. vt non esset homo in triduo. utriusqz tamen corporis et anime) vniōē cū dicitate in verbo non soluit. **A** Unū si xpc nō fuit hō in mortis triduo. qz vere mortuus. Mansit tñ xpc qz mansit vno carnis et anie cū verbo. ppter qd xpc in inferno. xpc in sepulcro. s3 neqz i inferno neqz i sepulcro fuit hō. **N**ee obstat verbū Damasceni. quod assumpit nō derelquit. Intelligendū cū est quantū ad humānitatis ptes integrales reunidas vel nō depositū humanitātē manente quā reliquit. **S**co. diss. 22. li. 3. **E** Resumendo g qd depositū resurrexit. Gloriens hodie fideles. plaudite manus omes gētes. qz rex noster xpc. post ligni penale victoriam quā victus carne virtute factus est victor. **V**icit. In celo olim spm apostataq. In crucis patibulo. blasphemante iudeū. In sepulcro carnis corruptōem In inferno tenebrar̄ pncipem In omnibus victor triumphauit cum gloriosus corpe et anima. victor ppetu⁹ hodierna die de sepulcro resurrexit. **F** Sed nunc carissimi considerate (si tñ cape potestis) quantū nobis ūtulit sacro sancta xpi resurrectio. Contulit aie pfectam libertatē. corpi pfectam sanitatē. Longe pulcri⁹ reformata est caro nra qm olim fuit in padiso condita. quia ibi mortalī et si nō mortua. elemētū

subiecta. inedia ūsumpta. Idō indiguit loco typato. cibo restau ratiuo. ligno vte virtus reformatio. **S**co. in. 20. diss. 19. Nō sic carō xpi hodie glificata cui ūtornabīt et nostra. **H**ec cū p dotes glorie facta est. immorta lis. subtilis. agilis. clara vt ser mone pcedent i patuit hinc pro sua ūteruatōe neqz loco indiget neqz cibo. **T**otus ei mu nd⁹ padisus est. vt nec elemēta. nec fern⁹ ipse pnalere possit. **D**օ die ergo gleba ista de terra for mata. cui dixit olim dñs. terra es et in terram ibis. Stabilita est sup celoz stabilitatē et claritatē exaltata. **U**nū ūtiderate quantas iocūdissimas grās. in hac festiuitate tenemur dñi ce resurrectōi etiā carnales. per quā sic refloruit caro nra. longe facta ab hoc magno clamore pphētico **I**sa. Omnis caro fenū. et omnis gloria ei⁹ quasi flos agri. Exiccatū est fenū et cecidit flos. c. 40. **S**ed ecce sup oēm mutabilii regionē (etiā celū ipm) stabilita in omni possibili gloria et honore et ultimata pfectōe si ne mutabilitate collocata ūsistit Itaqz hec dies. vere ē dies quā fecit dñs. eternus. imutabilis. unus. sine fine mansur⁹. **S**i si tanta ūtulit resurrectio corpori. parti min⁹ nobili. vt simone pcedente de dorib⁹ patuit. quantū ūtulit aienī e q dignior est corpe. De hoc simone diei crastine t̄.

Sermo

XXVIII

Feria secunda pasche pars
secunda sermonis quarti

Hec est dies quā fecit dñs ubi s.
Gaudem hui⁹ dici eximiā quā a ceteris dieb⁹ pfertur
ppheta ex autore eius metit cū ait. Hec est dies quā fecit dñs.
Sed quō hunc singulariter fecisse dñs. qui a principio temp⁹ cre-
auit et dies om̄es fecit. Deniqz si temp⁹ est mensura motus. sīm
prius et posteri⁹. 4. **P**hysicorū et dies solis motus diurnus sīb
polis mundi. sicut ānus motus eiusdē ppri⁹ sub polis zodiaci.
quō hunc dīc singlariter fecit. qui soli motū dedit? **N**isi forte
filium dīc dixeris. ex die patre.
sīm illud simboli athanasi⁹. deū
de deo. lumen de luce. et qd lux
nisi dies. sīm illud Hen. j. Dui
sit lucem ac tenebras. vocavitqz
lucem diem. **E**t in ps. 95. An-
nuntiate de die in dīc salutare
eius. de die p̄re. in diem filium.
Sed hunc dīc et lucē verissimā
pater genuit. nō fecit fili⁹ a p̄re
solo est. nō factus nec creat⁹ sed
genitus. **A**n̄ yo hunc secundum ho-
minem factū nō dubitam⁹. sīm
illud Ro. j. Qui factus est ei ex
semine dauid sīm carnē. **E**t sīm
hanc dies est. qz lux sīm illud Jo.
2. Ego sum lux mūdi Luius et
nos filii sum⁹. sīm illud apli Vlos
estis filii lucis et filii dīci. haud

dubiū qn̄ xp̄i. Sed hunc diem-
xp̄m sc̄z sīm hominē. dñs hodie
nō fecit. sed magis in die tpalis
natiuitatis. Nisi dicere placue-
rit. qz pater dñs tunc fecit diem
sub nubilo. lucē in lucerna. et qz
sub modio quā p̄ hodiernā re-
surrectōem exaltauit ac declara-
uit. dum discussis mortalitatis
tenebris d̄ sepulcro in claritate
glorie suscitatu. toti fecit mō
splēdescere. Nouo ḡ mō. hodie
filiū sīm assumptā carnē dñs di-
em fecit. cui nouā claritatē p̄ do-
tes glie corporis et aie nunqz aufer-
endas stabiliuit. hac p̄b diem
sine nubilo. gl̄iosū. sine defectu
clarissimum et serenissimum fecit.
sīm quē intellectū catholice cum
ppheta letantes et exultantes ca-
numus. Hec est dies quam fecit
dñs addentes. Christ ist erstādē
cū angelica salutatōe Ave ma.
DQ Referendo dīc ad nre sa-
lutis opa. sīm ea q̄ dictā sūt ser-
hesterno. qzuis dñs fecit quid
qd saluti nre ḡruit. qui opat⁹
est salutē in medio terre. et vult
omnes homines saluos fieri. j.
Thio. 2. et alibi ait. Salus tua
ex me israel. O see. 13. Hunc tñ
dīc resurrectōis p̄ oībus fecisse
dñs. quē p̄ oībus fecit dñs. p̄nci-
paliter et singulariter **P**rinci-
paliter qm̄ p̄ opus resurrectōis
sumauit opus beatitudinis qd
in oībus oīm ceteroz dīc fe-
stoz finaliter intēdit tangz op̄
pfectum. bonū vniuersale et ppe

De resurrectiōe domini

tuū In hac ergo die in christo.
beatitudo quo ad corp⁹ et anim⁹
(que p̄hus in sola superiori anime
portione suspendebat inclusa) p̄f-
fectissime quantū ad omēs vtri
usq; potētias pfectissime est co-
pleta. et in nobis splenda Que
nō p̄tiale bonū. sed totū est p̄fe-
ctum. s̄m illud Boe. 3. de sol.
B̄titudo est status oīm bonoz
aggregatōe pfectus. et ita in se
oīa bona oīinens. Ad quē cetera
salutis opa singula referuntur.
Audistis heri. q̄ corpus p̄fe-
cte restituit integratōi. vt iam
nulli extrinisci egeat s̄z sibi suf-
ficiat. Non medicina vel cibo.
qr̄ imortale et ipassibile Nō oīi
nenteloco qr̄ subtile Non vehi-
culi adiutorio. qr̄ agile et infati-
gabile. Non medicato ornatū.
qr̄ claz et pulcerimū. Resita-
ta. resurectio tribuit corpori p̄t̄i
homis vtiq; viliori. quanta aīe
Reuera oculus nō vi dicit. auris
nō audiuit nec in cor boī ascen-
dit. quātā prepauit dñs diligē-
tibus se Isa. 4. j. Coz. 2. p̄t̄im
s̄m aīam. Restituit potētias
aīe. pfecta pacē. ablata omī sensi-
tualitat̄ rebellioē ad rōz. imo et
nccia mīsteria Non iam intelle-
ctus ut speculef. indiget fantas-
matib⁹. ipse intuitus et imedi-
ate videt oīa q̄ videre dñs in zbo
et p̄ntia in genere p̄pō Null⁹ er-
ror in rōne. nulla obliq̄tas in vo-
lūtate. ibi sunt oīes docibiles di-
nulla obliuio in memoria. tran-

sierunt tempalia. subsistūt eter-
na. Super hec omnia. per lumen glorie pulcerimū spe-
culatur. per caritatem consum-
matā bono summo fruitur. per
tentionem firmam non separa-
tur. per gaudium ineffabile in-
cōprehensibiliter delectatur. hoc
opus. hunc finem. dominus p̄n-
cipaliter intendit in omnibus no-
stre salutis operib⁹. ad quod
cetera referuntur. Quare p̄sen-
tis diei opus recte domin⁹ pre-
alijs omnibus principalr̄ fecisse
dicitur. I fecit eti-
am hui⁹ diei opus singulariter
quoniam in ceteris donis et o-
perib⁹ sibi coopantes habuit
In isto beatitudinis dono. so-
lus sine adiutorio operatū. In
natiuitate coopantē habuit ma-
trem. In p̄dicatōe discipulos
quos misit binos ante faciē suā
in omnē locū quo erat ventur⁹.
In miraculis fidem infirmor̄.
In petorū remissione bonū li-
beri arbitriū motū. In passione
tortores In b̄tifica resurectōe
solus opatur. nedū in resuscita-
tōne corpori. qm̄ omnes q̄ in mo-
numēntis sunt audierūt vocē filij
dei. et p̄cedent in resurectōem
Joh. 5. H̄z etiā in actib⁹ brif-
cis mentiu. q̄s s̄m multos solus
infundit. ita q̄ respectu eoz sia
se habet tm̄ passiue nō actiue. p̄
pter nimia eoz pfectōz Un̄ s̄m
illos. lumē glorie qd̄ sol⁹ infun-
dit regritur ad receptōem visio-

Berimo

XXIX

nis beatifice. nō ad pductōem.
qd si non placet. nihilom⁹ ipse
se ostendit qn vult. et non vident
quando nō vult. vt vult Aug⁹.

Hec hodierni euangeli⁹
hystoria figurat. Nam ipse a/
peruit senum scripturaz q ad
intellectum. Fregit panem quo
ad affectum Accedit ardorem
quo ad memoriam. hoc quantum
ad mentē. Quo ad corp⁹ aut
impassibilitatē in pfecta corporis
sanatiōe. Claritatē in aspectus
transformatōne. Agilitatē in
subita apparitiōe. Subtilitatē
in infatigata ambulatiōne quo
ad se et discipulos. Nam vt hy
storia euangeli⁹ dicit. duo ex di
scipulis tc. Applica si placet ro
tam euangeli⁹ hystoriā ad pposit
um Amen.

In festo ascensionis do
mini. Bermo. I. In ordi
ne. XXIX.

A Identib⁹
illis eleuatus est.
Act. i. Hodierna dñice ascensi
onis festinitatē. dignū est sursum
erecinos cordib⁹ celebrare Si
en natitatis inq̄t bñs Bern⁹.
f. 4. de ascen. Si resurrectiōis
dñice solēnia. digna deuotōce
lebram⁹. Hodiernū quoqz ascē
sionis diem non minus deuote
conuenit celebrare. In nullo siq
dem a festinitatib⁹ illis. ista de
generat. Sed finis earum et
adimplētio est. felix quoqz clau

sula totius itinerarij filij dei.

Merito solemnitatis et
letricie dies agitur. quando sol
ille supercelstis sol iusticie. no
stris se presentabat obtutibus.
nube carnis et mortalitatis sac
co. fulgorem suum et lumen tem
porans inaccessibilem. Mag
na quoqz leticia et exultatio mul
ta. quoniam conciso sacco leti
cia circumdat⁹ est. factaqz de
medio sacci non substantia sed
vetustate. sed corruptione. sed
miseria. sed vilitate. nostre de
dicavit pīnordia resurrectiōis.

Sed quanta hodie leti
cia nobis erit. dum nostra natu
ra olim in adam prothoplasto
damnata. in christo autē in die
sue passionis patri reconciliata
Hodierna die paradiſo nō ter
reno unde pulsā est. sed celesti
longe eminentiori. in christo re
stituta est. dum magnificētia
eius. vt Propheta ait. Eleuata
est super omes celos. Hodie in
quit Gregor⁹ in omelia. natu
ra illa cui dictum est. terra es. et
in terrā ibis. in celum iuit. Iuit
in christo. ibit post eum. et in
omnibus membris eius fidelis
bus. in eum spem suam ponenti
bus. Vado inquit h̄js qui sibi
fideliter adheserunt apostolis.
Vado parare vobis locum. et si
abiero et prepauero vobis locū
Iterum venio et accipiam vos
ad me ipm. vt vbi sū ego. et vos
sūt. Jo. i. 4. qua spe plimū erecti

De ascensione domini

apostoli. ascēsō domīo regressi sunt in hierusalem cum gaudio magno. vt **L**u. testat. qui prius eius recessum audire non poterant nisi cum tristitia et merore prius siquidem adhuc modice erant fidei. auditis credendo. **H**odie ḥo in xp̄o omnia impleta fuisse mysteria. seqz in nullo deceptos s̄z ḥo dei filio. tra celoz potenti adhesisse sc̄ certificati. dum q̄a morte se resurrexisse in mltis argum̄tis demōstrauerat fm̄ pdicta. **V**identib⁹ illis eleuatus est in celum. **D**e q̄bus pro gratia **A**ve maria **B**la q̄ dñs in terra ad omnīū salutē se mel opatus est nascendo. pacientē do. resurgendo. ascendēdo cor paliter. **H**oc ipm̄ in elector̄ suo rum cordib⁹ opatur p̄ dies singulos spiritualiter. dum in eis suaz opationum merita innouat atqz fruct⁹. **N**osqz similia facit spiritualit̄ imitari. **Q**uos nisi attingat apphendere. nihil nob̄ pderit omnis xpi actio passio et labor p̄ nobis in assumpta carne exhibet⁹. **Q**uānis itaqz dñs ascendens in celum oib⁹ dñcet sedens ad dextram patris. non omnib⁹ pdest sua ascensio. sicut nec tunc oib⁹ pfuit indeis in hierusalē. sistentib⁹. qm̄ nō omnib⁹ immotnit. plurimis inuisa fuit. **M**ultū aut suis contulit. qm̄ videntib⁹ illis eleuatus est. **I**ta et nunc illis solū p̄stat salutem. quib⁹ videntib⁹ ascendit.

illis veniet iterū blandus. sicut viderunt ascendēte. ceteris ḥo index terribilis qui nō credunt regnante. **P**rimo ergo recitest historia ascensionis ut fides instruatur. qm̄ eleuat⁹ est. **S**cđo quid agentes ad locū a dño prepatum tendam⁹. ut mores corriganter. qm̄ videntib⁹ illis eleuat⁹ est. **Q**uo ad p̄mū sic testat **L**u. Act. i. **D**ns noster suis amicis se viuu prebuit post passionem suam et r̄ resurrectoz in multis argumentis p̄ dies. 40. appens eis. nō quidē p̄tinēco uersans cū eis. sicut duz adhuc mortali in corpe vitam agebat. sed vīcībus interpellat⁹ nō sine causa. vt se nō ad vitā surrexisse mortale quale p̄ hauit demō straret. si cōtinuo vt p̄us cū eis uersat⁹ fuisset s̄z ad vitā imortalem et gloriosam z̄. **A**ppuisse ita qz dñm post resurrectoz scri peura canonica decē vīcīb⁹ ostē dit. qm̄qz in die resurrectoz. die octaua. ac deinde in piscatōne. ac in monte galilee. vt **M**atth. refert. **V**ide ad h⁹ lyrā **M**at. vltio bene ad ppositū. plurib⁹ etiā vīcīb⁹ appuisse credend⁹ est. **N**ā et paul⁹. i. **L**or. 15. Plusqz 500. fratrib⁹ appuisse. Itē iacob. et sibi testatur. Nec oīa tradit scriptura. sed que sufficiunt ad fidem in nobis radicādum. **H**odierna quoqz di bis appa ruit fm̄ **L**yra sup lucā. **P**rimū in hierusalē recipiētib⁹ ac come

Sermo

XXIX

dēribus. xl. dīscipulis. vt dīct
Mar. vbi etiāz exprobrauit in
credulitātē. i. tarditatē et duri
cīa cordis eoz in credendo. quā
ostenderūt p̄squamā ipsi dñm iā
resurrexisse oculis corporalib⁹ vis
dissent. et eo q̄ his qui viderant
eū resurrexisse. angelis sc̄z et mu
lieribus nō crediderūt. cum tñ
mund⁹ totus non visurus erat
xpm corporalispē. et nihilom⁹ eoz
testimonio creditur. Ad quem
pertendū misit dī. Ite in orbē
vniuersum et pdicate euangeliū
omni creature. i. omni nationi
gentiū. Qui crediderit et bapti
zat⁹ fuerit salu⁹ erit. Qui vero
nō cre. idē. Addens signa secu
tura credentes in ecclēsia p̄miti
ua corporaliter. et vniuersos vñqz
in fine seculi spūaliter. creditos
in quā fide formata q̄ salutē pre
stat. Et cōuescens p̄cepit eis ab
hierolomis ne discederet. sed
expectaret p̄missioz pris. missi
one sc̄z spūs pacliti. quā audisti
inquit p̄ os meū. sc̄z post cenām
nouissimā. vt hr Jo. 15. 2. 16. di
cens Vos aut̄ sedete in ciuitate
donec iudicām̄ virtute ex alto.
p̄ quā sc̄z eritis apti ad dstanter
pdicandū omni creature cuāge
lū meū. Interrogabant aut̄ eū
qui inuenérat dīscipuli. dicētes
Domine si in tempore hoc restitu
es regnum israel. dixit eis. Nō
est vestrum nosse tempa vel mo
mēta que pater posuit in sua po
testate. Sed accipieris virtutē

supuenientis sp̄ritus in vos. et
eritis mihi testes in hierusalem
et in omni iudea et samaria. et vs
qz ad ultimā terre. **D**icit
cum hec dīctisset p̄cepit eis vt exi
rent dīciuitate in monte oliveti
vt inde viderent eum ascenden
tem in celum. Et hoc est qđ dī
cit Lucas vlt. Et eduxit inquit
eos foras in bethaniā id est ver
sus bethaniā. fīm Nico. de lyra
q̄ mons oliveti ad quem exue
runt est extra hierusalem in via
eundi ad bethaniā. et bethania
sta est p̄pemontē oliveti. Edux
it aut̄ non d̄ducendo eos. sed p̄
cipiendo vt exirent. Et postquā
p̄ceperat eis. vt dicit Lyra super
Lucā. disparuit ab eis. ipsi vero
fūi p̄ceptum domini exētētes ve
nerunt in mōtem olivārum vbi
iterum apparuit eis. Et eleua
tis manus in celum vbi vole
bat ascendere. recessit ab eis. p̄
sentia corporali. apud quos tñ
mansit presentia maiestatis et fe
rebatur in celum. Nam viden
tibus illis eleuat⁹ ē. et nubes su
scēpit eum ab oculis eorum. Ele
vatus autem est et ferebatur in
celum. nō aliena sed propria vir
tute. nedum diuina sed thuma
na iam glorificata. per dōtē agi
litatis. per quam glorificatum
corpus obedit sp̄ritui quātum
ad localem motum. De quo la
cius vide alibi. Sic ergo assum
ptus est in celum ait. Mar. Et
sedet ad dexterā dei scilicet pa

De ascensione domini

tris. **D**oc quomodo intelligi habet vide simone sequente. Apóstoli vero adorabant dominum ascendentem qmdui videre poterant eum. **L**ucqz intuerentur in celum cuncte illum. **E**cce duo viri. id est angeli in specie virorum in vestibus albis attiterunt iuxta illos. et dixerūt. **C**liri galilei qd statim aspicientes in celo hic iesus qui assumptus est a vobis in celo sic veniet qeadmodū vidissim cuncte in celo. **A**ug⁹ in simone qui incipit. delectat aspicere. **P**rofectus inquit est desiderabilis. nō veniet vobis terribilis. **N**ubes in occurso. nubes in reditu. vulnera portabat. ipsa iterum reportabit. crucem retulit cum triumpho. signū filij hominis vobis appebit in celo. **S**ic veniet in ipso corpe. in ipsa nube. in ipsa veritate. vobis in amore. impīs in tremore. **B**eati quibus vere dicitur. sic veniet quēadmodū vidistis eū cunctem in celum. **N**unquid sic veniet oculis peccatorum? **I**psa erit veritas. sed non ipsa erit securitas. **E**t in alio simone idem. **S**ic veniam vna exectio. vna lectione nubifera. vna species mansueta vobis clarifica. sed peccatorib⁹ metuenda. **Q**uib⁹ audit⁹ reuersi sunt in hierusalem cū gaudio magno. vt dicit **L**ucas ex causis supradictis. a monte qui vocatur oliveti. qd est iuxta hie-

rusale sabbati habēs iter. **E**t cū introissent in cenaculum ascenderunt in superiora. vbi manebant apostoli. xi. pseuerantes vnam miter in oratione. cū mulieribus et maria matre iesu. et fratrib⁹ eius. Donec in eodem loco decima die recipierent sp̄m sanctū. **H**ec breui ter de hystoria. et tantū de pmo. **E**videntibus illis eleutas est. **S**ed reuersur⁹ nō equa sorte omnibus. Alijs nang⁹ venient blandus. alijs terribilis. **I**llis daturus benedictōem. istis maledictōem. **S**icut etiā ascendens quibusdā benedixit. alijs maledixit. **B**enedixit apostolis quib⁹ videntibus eleutus est. **V**identib⁹. non tam oculo corporis qm fidei et amoris. Qui vero eum videre nolebant ascendentem infidelitate cecati. aut desiderijs terrem pulueris obsecnebrati. hos maledixit. Qui inquit nō crediderit. fide scz formata. **I**demnabit. **I**ta vt vera sit angelica prophecia. **S**ic venit et quēadmodū vidistis eū cunctem in celum. nedum quantum ad corporis veritatem. sed etiā quantum ad iudicij executionē. **S**icut ergo eum videbimus ascendentem fideliter et desideriose. veniet ad consolationem. **N**on enim ait **A**ugustin⁹ terribit aduentus quos consolatur eius ascensus. **I**ta dedignantibus eum videre ascendentem.

Bermon

XXIX

veniet ad perpetuam desolationem.
Nos ergo ut tunc videre mereamur blandum consolatorem. videamus hic fideliter ascendentem. Neque enim nobis ascendit spiritualiter. si ascendentem non videmus diligenter.

S. A. **S**unt enim ut beatus Bernar. ait Symone. & de resurrectione. Quibus nondum conceptus est christus ut infideles. qui penitus christum non recipiunt. nullum locum in agro cordis divino semini prebent. ipsi scilicet fidei que est semini vite eterne. ut dicitur Iohann. 3. Qui credit in filio habet vitam eternam. in semine scilicet habitus eam etiam postmodum in fructu. **S**unt quibus nondum natus est. ut fideles supbi Nam dominus ut nasceretur se ipsum exinanivit formam servi accipiens. ad Philip. 2. Quomodo ergo dei humilitas superbo homine nasci potest. Namque principatio iusticie cum iniquitate. 2. Corinth. 6. et ita que conuentio humilitatis et superbie. Non potest qui adhuc eto terrenis honoribus et divitiis inhabiat dicere. Parvulus nam est nobis. in quo punitatis Christi nulla manent vestigia. **S**unt quibus christus nondum passus est. qui penitentie labores fugiunt. in sordidis voluntantur deliciis non volentes carnem suam vel in

minimo ieiunio. abstinentijs. vigilijs. disciplinis. et similibus perturbare. Qui denique persecutiones metuunt. et morem timent usque adeo. ut pro his vietandis parati sint a iusticia declinare. et viam vite que christus est relinquere. quasi christus labores sustinendo et mortem moriendo non vicerit. Quomodo enim illis passus est christus in quibus nondum hec vox petri conualuit. Christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius. Petri. 2. **S**unt quibus dominus nondum resurrexit. qui laboribus sive corporalibus sive spiritualibus subduntur. vitam exterius penitentium agentes. in vigilijs multis. in fame. siti. nuditate. paupertate. orationibus. disciplinis. persecutionibus. ceterisque laboribus. sed non sua sponte. magis autem metu aut gehenne aut corporalis pene. prudore. aut necessitate. In omnibus tediost. in omnibus tristes nulla consolatione erecti. cum in mure mentis et delectione prope desparata incedentes angustiati. Illi si comunicant passionibus christi laborando. Notamen resurrectioni. Non enim in eis vivit christus. quod non amore Christi qui vita est anime aguntur. Nam caritas Christi. oia suffert sp

De ascensione domini

paciens est. benigna. non emula-
tur. congaudet semper veritati.
.i. Corinth. 13. Hinc hortatur
petr^o. omnicates christi passis
onibus gaudete.

Sunt et quib^z christus etiā si
resurrexit non tamen ascendit.
Qui domino q̄dem fuimus et in
certis obſuantib^z laborant etiā
sponte et patiēter. letantur in do-
mino bñdicētes. sed q̄mdiu eis
benefecerit. q̄mdiu tpalibus ab-
undant. q̄mdiu etiā interiori q̄
dam dulcedine ad hec trahunt
q̄mdiu delectatōe mēris ad hec
pelluntur. In hijs quiescunt. in
his finem ſtūnunt dicentes cū
petro. Domine bonum est nos
hic esse. faciamus tria taberna-
cula tc. **H**z sic sup can. Rich.
ait. c. 6. q̄dīu durat hec dulce-
do. durat et dilectio. **H**z i bois
iſtis nō agnoscit amicus. subla-
tis aut̄ dei beneficijs ſtatim per
impacientiā cadunt in murmu-
ra. et ceſtant ab omni eo qđ p̄us
grati dño impenderūt. De illis
pphera cum de petōib^z ageret
ait. aia eius in vita ipſi^b benedi-
cetur. **C**ofitebitur tibi cum be-
neficeris ei. **S**ed nō ſic itur ad
aſtra. Non enim hec ſufficiunt
ad ſalutem. Non enim iſti dili-
gunt deum amore caſto. ſed ma-
gis amore quodam mercetricio.
vt Hugo de arza anime loquiſ.
quia munera dantis plus qđ di-
ligentis affectum. nō deum ſup-

omia ſed ſuper deum ſua amāt
munera. Ideo de illis vbi ſupra.
Propheta oſtēdens quis finis
huius amoris mercenarij. **L**um
dixerat. Confitebitur tibi cum
beneficeris ei. addit **I**ntroib^z
vſq^z in progenies patrum tuor^z
et vſq^z in eternum non videbit
lumen. **Q**ui ita eſt de his vlti-
mis. qui licet mercenario amore
tm diligunt deum. **Q**uid de p̄
oribus q̄ omnino nec diligunt
R Quid ergo? Agendum
nobis eſt omniōdīs. vt iſ (qui
nobis coceptus eſt christus. na-
tus. paſſus. q̄ et reſurrexit.) eti-
am in celum ascendet. Ascendit
q̄t nobis. ſi illum videm^b dum
tollit a nobis. **V**ident autem
christum aſcendentem. qui dili-
genter meditantes considerant
hunc qui aſcendit fore christuz
iſum. **C**hristum. id eſt vncum
super ſubſtāli deitate et deū
verum. **J**esum. id eſt ſaluatorē.
qui ſicut nos in terris ſui ſan-
guinis prelio redemit. ita in ce-
lum aſcendens locum vt ipſe p-
misit preparat nobis eterne bea-
titudinis. vt vbi ipſe eſt illic et
nos ſimus. non quidem separa-
ti ſed beatitudinis participato-
ne vnuſ cum eo ſpiritus effecti.
Tvident quoq^z aſcendērem
christum. ſin Bern. ſinone. 3.
de aſcen. **Q**ui cogitant quomodo
eos orphanos reliquit. q̄ pegrin-
i et adueni ſint ſuper terram. q̄

Sermo

XXIX

tam diu fetulenti corporis hor-
rido carceri tenentur. et non sunt
cum christo. **H**ec enim medita-
tantes nedum videmus sed et se-
quimur ascendetem dominum
nunc passibus fidei et deuotio-
nis. **E**rit ex hinc. cum domino
ocurremus venienti ad iudicium
um sine difficultate volatu cor-
poris. per aera secum ascensi-
onis. beatificandi in veroqz.

In primum namqz meditan-
do afficiemur ad celestia. incale-
scimus in amore dci. **Q**uis em-
in dei amore non igniretur. qui
attenta meditatione hunc esse
bonum summum cognoscit. oem
amabilitatis ratione in se supra
omnem comprehensionem conclu-
denter. **Q**uia considerans pro-
pheta in communem laudis con-
fessionem hortatur. quasi nulla
singularis laus sufficeret. **L**on-
fitemini domino quoniā bono
quoniā in seculum misericordia
cūs. **Q**uis non toto desiderio
in signas illas in ardesceret de-
lectationes attente considera-
tas. que omnem cogitationis no-
stre mensuram excedunt. **F**elix
inquit Bern. fmo. 4. **L**ui me
diratio in conspectu domini sp
est. qui in corde suo delectatio-
nes dexter domini usqz in finem
sedula cogitatione renou-
uit. **Q**uid enim illi graue poter-
it videri. qui semper mente per-
tractat. qz non sunt condigne pas-

siones huius temporis ad futu-
ram gloriam que reuelabitur in
nobis. **Q**uid concupiscere pote-
rit in seculo nequa. cuius ocul
videt semper bona domini in ter-
ra viuentium. semper videt pre-
mia eterna. **E**t beatus Grego.
omelia 37. **S**i consideremus
fratres carissimi que et quanta
nobis permittuntur in celis. vle-
scunt animo omnia que sunt in
terris. Terrena namqz substantia
superne felicitati compata por-
bus est non subsidium. temporalis
vita mors potius dicenda est. p
pter quotidianos corruptionis
defectus qz vita. **P**otest hoc
ostendit compando omnia plen-
ti vite cupiscibilia ad eterna.
honorem. voluptatem. diuicias
potentiam. corporis sanitatem.
fortitudinem. agilitatem. pulcri-
tudinem tecum ad similia in
patria. scientiam. prudentiam.
amorem terrenorum. ad visionem
patrie et fruitionem tecum.

Th secundum meditan-
do scilicet peregrinatiois nostre
pericula tecum. non tenebunt nos
desideria. et misera huiusvite
oblectamenta. ubi ut Bernar-
dit fmo. 6. huius festi. **M**ali-
cie plurimum. sapientie modicum
fidelitatis nihil. omnia lubrica
opera tenebris. obsessa laqueis.
Ubi picitantur anime. afflig-
tur spiritus. omnia vanitas. tra-
scunt yniuersa. constant solidi

De ascensione domini

tate nulla. **T**urpe autem est dili-
gere fin Breg. omel. 3. quod co-
stat citi perire Ideo ab eis nos
reuocare cupiens. petrus nos pe-
regrinationis nostre admonet.
Dilecto vos inquit tanq; ad-
uenas et peregrinos abstinere a
carnalibus desiderijs que miliz-
tant aduersus anima. i. **P**et. 2.
Peregrinus siquidē ait Bern.
fino. 6. de. 4o. via regia incedit
non declinat ad dexteram neq;
sinistram. **E**t si forte iurgantes
viderit non attendit. si nuben-
tes aut choros ducentes aut a-
liud quodlibet facientes. nihis
lominus transit. quia peregrin⁹
est. et non pertinet ad eum de ta-
libus **A**d patriam suspirat. **A**d
patriam tendit. victum et vesti-
tum habens non vult alijs ones-
rari. **B**eatius plane qui suam sic
agnoscit et deplorat incolatum.
dicēs. illad p:ophete Quonia
aduena ego sum apud te. et pere-
grinus. sicut omnes patres mei.
Hec Ber. Qui ita vident medi-
tando. et ad visa suspirant de-
siderio. sapientes que sursum
sunt non que super terram. hys
ascendit domin⁹. hys ascendit
iesus christus. **L** **A**d
quod etiam Angustin⁹ finone.
qui incipit. Glorificatio domi-
nisti hortatur dicens. Hodie
dominus iesus christus ascen-
dit in celum. ascendat cum illo et
cor nostrū. **S**icut em ille ascen-

dit nec recessit a nobis. sic et nos
cum illo iam sumus. quāvis non
dum in corpore nostro factum
sit quod promittitur nobis. **I**n
hoc. ipsi interim roboremur. in
hoc votis omnibus estuemus.
Hoc meditemur in terris. quo
coputemur in celis. **T**unc eritu-
ri carnis mortalitatem nunc ex-
uamus animi vetustatem. **F**aci-
le levabitur corpus in alta polo-
rum. si non premat spiritum sar-
cina peccator. **H**ec visio ascen-
dentis est. que nos ascendenti
uit. et spiritū eius mereretur du-
plicatum. sicut olim de **H**eliseo
legitur et Helya. 4. Regum. 2.
Sciens nanq; **H**elizeus quia
Helias domin⁹ suus ab eo tol-
lendus fuerat in celum. Oro in-
quit domine. vt fiat spiritus tu-
us duplex in me. **N**imirum du-
plicari ei spiritum oportebat. vt
magistri abeuntis absentia grā
duplicata suppleret. **U**nde et
Helias ad eum. si videris inquit
quando tollar a te. fiet quod pe-
testi. **D**uplicauit enim spiritum
visio abeuntis. cum euidenter
rapta in celum. vniuersa eius
desideria pariter secum tulit. vt
inciperet ipse quoq; iam sapere
que sursum sunt. non que super
terram. **D**uplicauit spiritum vi-
sio abeuntis. vt intellectui spiri-
tali. spiritualis iūgerek affectus.
Quem nobis spiritum dupla-
cum mittere dignetur desuper.

qui ascendens in altum dedit dona hominibus Jesus christ⁹ domin⁹ noster. cum patre et eo/ dem spiritu deus unus sup omnia benedictus in secula seculo rum Amen.

In die ascensionis do mini Bermo. II. In ordi ne. XXX.

Asumptus est in celum. sedet ad dexteram dei patris. **A**bar. vltio. **A**udacia dominice resurrectiōis nobis ho dierna festinitas non terminat sed adauger. **I**n qua dñs no ster iesus christ⁹. postquā resur rectionis sue gloriam in multis manifestisqz documentis. mul torū per hos. 4o. dies declara uit aspectibus. triumphū victo rie quem reportarat a mortuis. hodierna die inculit celis. **S**ic ergo in solēnitate paschali resur rectio dñi nob⁹ fuit causa leta di. ita ascensio eius in celum. p sentium nobis est materia gau diorum. **E**t merito hodie totis letari oportet cordibus. quo be ati apostoli vt Leo ait in ser mone presentis festinitatis qui tot miraculis affirmati. tot ser monib⁹ erudit. atrocitatē tñ dominice passiōis expauerant. et veritate resurrectiōis eius nō sine hesitatiōe suscepérunt. tñ deascensio domini p̄ficerunt ut quidquid illis p̄us intulerat

metū. verteretur in gaudium. **T**otam em̄ templatōem animi in diuinitatē ad dextram patrī cōsedentis exerant. **N**ec iam corpeē visionis tardabant obic to. quo minus in id aciem men tis intenderent. quod nec a pa tre descendendo absuerat. nec a discipulis ascendēdo. recesserat. **H**odie siquidē filius hominis dei filius excellētis sacratius qz innosuit. cum in paternē ma maiestatis gloriam se recepit. et ineffabili modo cepit esse diuini tate p̄sentior. qui factus est hūa nitate longinquier. **I**deoqz mi ro modo nō eos vt p̄us mestos reliquit. sed gaudio cumulavit. **D**icente luca. **E**t factum est cū bene e. f. in. e. et ipsi adorantes regressi sunt in hierusalē cū gau dio magno cum in aspectu san cte multitudinis. supra omnū creaturaꝝ celestī dignitatem. humani generis natura cōscen deret. ac illius glorie sociaretur i throno. cui⁹ nā se copulat in filio. **D**ū hodierno die vidētib⁹ discipul. fili⁹ ip̄e assump⁹ ē tc. **B** Asumpt⁹ est tc. **I**n ho dierna dominice ascensionis lo lennitate. dignum est nos mag nis gratiarum actiōibus salua tori nostro respōdere. **O**m̄ p ea nra infirmisqz longe felici⁹ re pata est. qz olim in p̄mo pente ce cedit. **E**p̄i nangz ascensio. nra est p̄uenctio. ait Leo finē de ascen sione. qui incipit. post beatram.